

Süchiki tü Naa'inrakat na

ALUWATAAUSHIKANA

**Nüchiki chi Naa'inkai Maleiwa
sünain naapünajachin**

1 ¹Sulu'u tü palajakat karaloukta tashajüin pümüin, Teófilo, taküja achiküt pümüin süpüshua'a tü kasa nu'ttakat anain Jesús sünain naa'inrüin otta nikirajaa anain chejeechikü su'ttianainjee, ²sünainmüinre'eya tü ka'i niyalere'ennakat o'u sirumalu'umüin. Nümaichiki, süpüla nu'unüin sirumalu'umüin, aashajaashi nukajee chi Naa'inkai Maleiwa soo'opünaa tü kasa anakat süpüla naa'inrüinjatüin na Aluwataaushikana nüchiptünaa, na nüneekakana paala süpüla nuluwatawaa sünain aküjaa tü nüchikukat. ³Süchikijee süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa, eeshi nia yaa saa'u mmakat pienchi shikii ka'i sünain nii'yataawalín namüin sulu'u wane nukuaippa maa aka wayuu, tü ee'iyatakat nia sünain shiimain katüin no'u nüchukua'a. Otta eeshi nia sünain naashajaain namüin süchikü tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa. ⁴So'uma'a yaajachinkain nia, aashajaashi nia namaa na Aluwataaushikana süpüla nnojoliinjanain nojuittüin paala suulia tü pueulo kanüliakat Jerusalén. Müshi nia namüin:

—Ja'atapa shikeraajüin tü kasa nuküjakat achikü paala chi Tashikai süka wane pütchi pansaasü, nüchikukat chi Naa'inkai naapüinjachikai jümüin, tü anuu taashajaapü'üin achikü jümüin. ⁵Shiimain sünain nuwoutisaajapü'üin Juan wayuu süka wüin, alu'ujasa'a jiakana, alateerü sünain anain jükuaippa tatüma. Süka jamüin, so'uweena palit ka'i, woutiiseena jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in.

Ayalere'ennüshi Jesús sirumalu'umüin

⁶Shiasa'a so'u wane ka'i wanaa sümaa noutkajaain na Aluwataaushikana nümaa Jesús, nasakitkalaka nia:

—Senyotkalee, çpüikkale'ereerü süchukua'a tü aluwatawaakat watüma wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, yaa woumainru'u maa'utpünaa yaa?

⁷Nüsouktakalaka Jesús namüin: —Nnojotsü aapüna ekii jümüin süpüla jütüjaainjatüin saa'u joujainjatüin sülatüin tüü. Nia ne'e chi Washikai Maleiwa laülaaka saa'u süpüla ni'itainjatüin süka'iya tü kasa naa'inrajakat. ⁸Alu'ujasa'a nüntapeena chi Naa'inkai Maleiwa

sulu'umüin jaa'in, pülashijeeena jia nütüma chi Maleiwakai. Ojuitteena jia sulu'upünaa Jerusalén, sulu'upünaa tü mmakat Judea, sulu'upünaa Samaria otta sulu'upünaa süpüshua'a mma wattapünaa ma'i süna'in aküjaa süchikü tü takuaippa ji'rajakat akua. Jüküja tachikü sümüin wayuu süna'in yaain taya ja'aka paala sümaa to'tütünüin aa'in otta toso'iraain aa'in tachukua'a süpüla to'tte'erüinjatüin wayuu.

⁹Sünain yootüin nia otta süna'in chataain no'uirua nünainmüin, niyalere'ennakalaka Jesús iipünaamüin no'upala. Shiasa'a wane siruma sunujule'etkalaka nia noulia, nnojoiishijese'e nia ne'rüin sütüma. ¹⁰Je yaaiwa'aya chünchürünnüin no'u iipünaamüin nüchiirua Jesús süna'in nananajüin tü nükuaippakat süna'in o'unaa sirumalu'umüin, nee'iyata'ala namakalaka, yaa na'ütpa'a, piamashii aapiee nüma'anajeejana Maleiwa kasuuyuu ashe'inchii.

¹¹Namakalaka namüin:

—Wayuuinnaa

Galileaje'ewaliikana, juu'ulaa jumata suulia ananjaa iipünaamüin. Chi Jesús yaajachinkakai jümaa, chi anii o'unüin joolu'u sirumalu'umüin, ouyanteechi nüchukua'a sulu'uya ne'e tü nükuaiippa ji'rakat alu'u nia süna'in o'unaa.

Matías, nii'irakalu'ushi Judas

¹²Je saa'ujee tü wutaikat kanüliakat Olivos, ale'ejüshii nachukua'a Jerusalénmüin na Aluwataaushikana. Tü wutaikat, motso'o o'unüshi süna'injee tü pueulokat. ¹³Nantapa pueulopa'amüin, o'otooshii naya

iipünaamüin sulu'umüin tü miichi eejanale naya kepiayaain, sücho'ujee tü wane miichikat. Eejana: Pedro, Juan, Jacobo, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo nüchonkai Alfeo, Simón chi Celote münakai otta Judas nüchonkai Jacobo. ¹⁴Je napüshua'a naainnua namaa na nuwalayuukana Jesús, María tü niikat otta na wane jieyuukana, outkaja'awaishii meinshi süpüla aashajawaa nümaa Maleiwakai.

¹⁵Je so'u wane ka'i, outkajaashii na anoujashiikana nünain Jesús. Eeshii naya napüshua'a maa aka 120. Je Pedro nüsha'walaakalaka pasanain nanain süpüla aashajawaa. Müshi nia: ¹⁶⁻¹⁷“Tawalayuwaa, müinjatia ne'e ekerajüin tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa noo'opünaa Judas nuwaralu'upünaa David sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Judas nia wane wo'ulukushi otta nia eejachinka wamaa apashii süna'in tü a'yatawaakat, akaisa'a nekiipü'üjanayaa nia na wayuu ata'ülakana Jesús”, nümakalaka Pedro.

¹⁸(Süka tü neerü aapünakat nüümüin Judas saa'u tü kasa mojusü naa'inrakat nüümüin Jesús, ayalajüshi mma eenjachire ouktüin nia. Süna'in nujutuuin woyotüshi, süpüstakalaka tü nüle'ekat je shiwewajaakalaka tü niyüülainkat. ¹⁹Nayasa'a napüshua'a na wayuu kepiakana Jerusalén naapapa süchikü tüü, ne'itaain sünülia tia mmakat Acéldama, “Ishama'ana” malu'ulu süka tü nanüükikat.)

²⁰Ayatshija'a Pedro süna'in aashajawaa soo'opünaa nükuaiippa Judas: “Sulu'u tü karaloukta kanüliakat Salmos, müsü nünüikü David yaa:

‘Mapa’ashijeerü ne’e tü
nipiapa’akat.

Nnojoleerü jaralüin kepiain
sulu’u’.

Müsü wane nünüikü yaa:

‘Naateechi chi wayuu aapaaka tü
ni’yataainkat’.

²¹“Anakak süpüla waa’inrüin
joolu’u, shia wachajainjachin
nüchikü chi nii’irakainjachikai.
Ana’aya wayuu wa’aka
eekai wamaatüjülüin süpüla
ka’ikat süpüshua’a nulatitkat
wamaa chi Senyotkai Jesús,
²²eekai wamaatüjülüin so’u
tü ka’i nuwoutisajünakat o’u
nütüma Juan so’umüinre’eya
tü ka’i niyalere’ennakat o’u
sirumalu’umüin. Cho’ujaasü süpüla
nikerolüinjachin wane no’uluku
nayakana wanainmüin süpüla
nüküjiraainjachin wanaa wamaa
nüchikü Jesús süna’in nüsü’iraain
aa’in nüchukua’a”, nümakalaka
Pedro namüin.

²³Ne’itaakalaka piamashii wayuu.
Wanee, nia José chi Barsabás
münakai otta Justo münüshi
nia’yaa. Je nuwala’atashikai, nia
Matías. ²⁴Je naashajaakalaka nümaa
chi Maleiwakai. Müsü nanüikü
yaa: “Maleiwakalee, atüjaashi pia
saa’u saa’in wayuu süpüshua’a.
Anakaja’a pii’iyatüle wamüin
sünain jaralin paapaain na’akajee
na piamashiikana wayuu ²⁵süpüla
nii’irakainjachin nia Judas sünain tü
a’yatawaa aapünakat paala wamüin
wayakana Aluwataaushikana. Otta
Judas, nüpütüin shia süttümajee
naainjala süpüla o’una’ chamüin
eemüinjachire nia süsalain tü kasa
mojusü naa’inrakat”.

²⁶Naleeyajaa namüsüja’a
sulu’u wane iita piamasü ipachen

nanüliamaajatü na piamashiikana.
Shiakalaka ojuttuün palajana
tü nünüliamaajatkat Matías. Je
yaleje’ere’eya ekerotinnaleeshia
Matías na’akamüin na polookana
waneemüin Aluwataaushi.

Wanaa sümaa nüntüin chi Naa’inkai Maleiwa

2 ¹Süka’iyo’u tü mi’iraakat
kanülüakat “Pentecostés”,
eejana jutkatüin sulu’u
waneesia miichi napüshua’a na
anoujashiikana. ²Shiasa’a, süntala’a
sümakalaka sirumalu’ujee wane
kasa ko’lotüinsü ma’i, müsü aka
saa’in sujuttüin jouktai eekai katsüin
ma’i. Emetutsü ma’i sulu’upünaa tü
miichikat eejanale naya jutkatüin.
³Ne’rakalaka wane kasairua müsü
aka saa’in suwarala siki sulu’u
shiyeequaippayaa’in shia wayuu.
A’walakajaayaa müsü tüüirua
sünain su’nnuwaayaa sümüin
naa’u nayakana wane’ewai nakua.
⁴Nüntakalaka chi Naa’inkai Maleiwa
sulu’umüin naa’inrua wane’ewai
nakua sünain katsüinshantain ma’i
nia naa’uirua napüshua’ale’eya.
Aashajaashijese’e naya süka
pütchiirua naatajatü nnojotkat
nanüiküin, tü eekaleje süpüla
naashajaain nütüma chi Naa’inkai
Maleiwa.

⁵Je so’u tia ka’ikalüirua, eejatü
wayuuirua judío cha’aya Jerusalén
sulu’ujeejatü tü mmakat süpüshua’a,
so’ukualu’u atümachii tü akuaiippaa
noo’ulakakat napüshua’a na
judíokana nümüin chi Maleiwakai.
⁶Nayasa’a na wayuukana,
noutkajaakalaka sütüma naapüin tü
ko’lotüinkat. Maatshii jalapa’akai
naa’in sütüma tü alatakak, süka
naapüin sünain naashajaain na

anoujashiikana süka süpüshua'a tü pütchi naashajaakat aka wane'ewai nakua. ⁷Ainkuusü ma'i naa'inrua otta ponusü ma'i naa'in shia shii'iree natüjaweein saa'u tü alatakak. Majirawa'ain müshii joo naya:

—¿Nnojishiiche wayuuin Galileaje'ewalii napüshua'a na yootokana? ⁸¿Jamakalaka waapakalaka sünain naashajaain süka tü pütchi waashajaakat aka wane'ewai wakua? ⁹Anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Partia, sulu'ujeejatü tü mmakat Media, sulu'ujeejatü tü mmakat Elam, sulu'ujeejatü tü mmakat Mesopotamia, sulu'ujeejatü tü mmakat Judea, sulu'ujeejatü tü mmakat Capadocia, sulu'ujeejatü tü mmakat Ponto, sulu'ujeejatü tü mmakat Asia. ¹⁰Otta anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Frigia, sulu'ujeejatü tü mmakat Panfilia, sulu'ujeejatü tü mmakat Egipto. Anu'uya wayuu sü'ütüpinaajeejatü tü pueulokat Cirene cha'aya sulu'u tü mmakat Libia. Anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü pueulokat Roma, ¹¹eekai kashishiin otta keishiin wayuu judío otta eekai nekerotshiin paala sünainmüin tü akuaippaa oo'ulakünakat nümüin Maleiwakai natüma na judíokana. Otta anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü mmakat Creta otta sulu'ujeejatüin tü mmakat Arabia. Wapüshua'ale'eya wayakana yaakana, waapiin sünain naashajaain süka wanüikü wane'ewai wakua süchikü tü kasa anashantasü naa'inrakat Maleiwakai nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa.

¹²Ainkuujusü ma'i naa'inrua napüshua'a sütüma sünain müin aka jalapa'akai naa'inrua. Asakijirawa'ain müshii joo naya:

—¿Jamalu'utkai süpüshua'a tüü?

¹³Nayasa'a wane no'uluku, namakalaka sulu'u neme'erain:
—Eperuwaajüsü ne'eiruan.

Wanaa sümaa naashajaain Pedro sümüin

tü wattakat saalin wayuu

¹⁴Niasa'a Pedro namaa na na'atakana, na Aluwataaushi polookana waneemüin, nasha'waajaakalaka pasanainmüin nanain na jutkatshiikana. Je aashajaashi nia wane pütchi namüin sünain emetülüin nünüikü: “Wayuuinnaa judío, jipiajanakana ya'aya Jerusalén otta jiakana antüshiikana, jiiirakaa, kache'eja jia. Tapansaajüin paala jümüin wane kasa: ¹⁵Wayuukana naainnaa, nnojliishii eperuwaashiin maa aka tü ji'itaakat naa'u. Anaakalaka waya shiinalu'ujee'yülin ka'ikat, nnojotsü jaralüin eperajüin yaa woumainru'u maa'utpünaa ka'i yaa. ¹⁶Tü alatakak yaa, tü anuu ji'rüin joolu'u, shia ekerajaka tü nüküjakat achikü Joel paala nümaiwa, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, wanaa sümaa nümüin sulu'u tü karaloukta nüchikimaajakat Maleiwa:

¹⁷‘Sülü'ülaapeena tü ka'i taja'ttirüinjatkat o'u tü mmakat', müshi Maleiwakai, 'tajüteechi chi Taa'inkai sünainmüin wayuu süpüshua'a süpüla nikerolüinjachin sulu'umüin saa'inrua. Na jüchooinkana, tooloyuu otta jieyuu, naküjeerü nütüma süchikü tü pütchi tanainjeejatkat. Na jima'aliikana, ne'rataaleerü saa'in tü kasa tee'iyateetkat namüin.

Otta na laülaayuukana,
 na'lapüjaweerü amaa tü
 kasa taküjeetkat namüin.
¹⁸ Mataaja'a, so'u ka'ikat tia'yaa, na
 tachepchiakana, toloyuu
 otta jieyuu,
 tajüteechi chi Taa'inkai
 nanainmüin süpüla
 nikerolüinjachin sulu'umüin
 naa'inrua,
 aküjeenakalaka naya süchikü
 tü pütchi tanainjeejatkat.
¹⁹⁻²⁰ Süpülapünaa süntüin tü ka'i
 süsalainjatkat o'u wayuu
 saainjala tatüma,
 tee'iyate'ereerü wane kasa
 cha'aya iipünaa oo'ulaka
 yaa saa'u mmakat, tatüjakat
 apüleerua tayakai tamüiwa,
 süpüla sütüjaainjatüin aa'u
 wayuu sünain sülü'ülaain tü
 ka'ikat.
 Epiyuushijaweechi chi ka'ikai
 otta ishapaiteerü nu'upa'a chi
 kashikai.
 Otta saa'u mmakat, amüleerü
 isha, eweerü kasa eekai
 süchuwajaain, otta wateerü
 saalin sümüsain.
²¹ Alu'usa chi eekai nüchuntüin
 akaalinjünaa tamüin,
 to'tte'ereechi'.
²² "Wa'lemüinyuwaa, jiakana
 nuu'uliwo'ukana Israel, jaapaja
 tü pütchi tamüinjatkat jümüin
 joolu'u: Maa aka jütüjaain naa'u
 Jesús chi Nazaretje'ewaikai, nia
 wane wayuu naa'inrakai anainjee
 Maleiwakai watta saalin kasa
 ji'rakat, tü kasa nütüjakat apüleerua
 Maleiwa nüümüiwa otta tü kasa
 nii'iyatakat aka nüpülain. Sünainjee
 tia, nii'iyatüin Maleiwakai sünain
 niain nünaainjeejachin. ²³ Wayuukai
 chii, aapüüsü nikii jümüin sulu'u

tü akuaippaa ni'itaatüjütakat Maleiwa
 nüpüleerua. 'Müinjateerü tü
 aa'innakat nüka', nümatüjüla paala
 nüchikü. Sulu'u tü nikeraajattüjütakat
 Maleiwa sünain nükuaijpainjatüin
 Jesús, kojuya ju'ulukü süta'ülüin
 nia otta su'utirüin naa'in wayuu
 kaainjarannuu sünaain sükacherirüin
 nia sünaain wane kuruusa. ²⁴ Je
 Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia.
 Mayaainje'e müliain Jesús süpüla
 ouktaa, süchikijee tia, Maleiwakai
 niyu'lüin nia sa'akajee. Nnojoshi
 ayatüin ouktüin nia süka pülashin
 chi Maleiwakai suuliale'eya tü
 ouktaakat. ²⁵ Müsü'üsa nüniükü
 David noo'opünaa Jesús:
 'Tatüjaa aa'uchi Maleiwakai
 sünaain ein nia tamaa
 waneepia.
 Sünaain ein nia ta'ato'u sünaain
 asouktaa taa'u waneepia,
 nnojoleerü kasain
 ashapapatüin taa'in.
²⁶ Müsüjase'e talatashantain taa'in.
 Nnojoleechi taya mmolüin
 seema tü ouktaakat
²⁷ süka nnojolin puu'ulaweechin
 taya sa'aka tü
 ouktüsükalüirua
 je nnojoleerüin puu'ulaain
 ittüin te'iruku tayakai
 chi püchepchiakai, chi
 Maainjalasaikai.
²⁸ Pii'iyatüin tamüin tü paa'inrakat
 taka süpüla einjachin taya
 waneepia pümaa.
 Otta sünaain ein pia tamaa,
 talatüsü ma'i taa'in pütüma'.
²⁹ "Wa'lemüinyuwaa, jiakana
 judíokana wanaa tamaa, tamüsü
 paala jümüin wane kasa nnojotkat
 ju'tchejaain amaa: Chi watuushikai
 David, ouktüshi otta ojotünüshi
 nia je tü niipüsekata, anuuyüla

maa'ulu yaa wa'aka. ³⁰Nnojoishi aashajaashin David nüchikijiraa ne'e wanaa sümaa nümüin tüü. Nütüjaatüjülia aa'u süka nüküjüin achikü Maleiwakai nümüin süka wane nüüikü pansaasü süna'in ni'itaainjachin wane su'ulukü tü nuu'uliwo'ukat süpüla aluwatawaa maa aka nuluwataain paala niakai. Süna'in nüüikimaajachin Maleiwakai, ³¹aashajaashi süchikü tü ni'iyatakak Maleiwa nümüin, süna'in nüso'ire'ennajachin aa'in nütüma Maleiwakai chi Nüneekajalakai süpüla aluwatawaa, chi kanüliakai Cristoin. Süna'in naashajaain nüchikü Cristo, müshi nia: 'Nnojolechi puu'ulaain nia sa'aka tü oktu'usükalüürüa otta nnojoleerü puu'ulaain ittüin tü ni'irukukat'.

³²“Shia jütüjaweeaka aa'u tatüma süna'in niain oso'ire'ennüin aa'in nütüma Maleiwakai chi Jesús taashajaakai achikü jümüin. Wayakana wapüshua'a waküjain jümüin tüü süna'in shiimain süka we'rüin nia katüin no'u süchikijee ouktaa. ³³Je joolu'u, niyalere'erüin nia Maleiwakai iipünaamüin süpüla aluwatawaa chaa nikialu'ujee. Aapünüshi chi Naa'inkai Maleiwa nümüin Jesús nütüma. Je yalejee, Jesús, nüjütüin nia süpüla ekeroloo sulu'umüin waa'in wane'ewai wakua, maa aka nüküjain Maleiwakai nüchikü paala süka wane pütchi pansaasü süna'in nüjütünüinjachin. Shia tü kasa ji'rakat joolu'u otta jaapüin.

³⁴Atüjaana aa'u süna'in nnojolin niain David ayalere'ennüin nütüma Maleiwakai sirumalu'umüin. Eesüsa'a wane

nüüikü David noo'opünaa chi naashajaakai achikü:

‘Chi Maleiwakai müshi nümüin chi Tasenyotsekai:

“Kojutshaatashi pia tatüma. Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.

³⁵So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünüükalüürüa süpüla malainjatüin shiairua püpüla.”

³⁶“Joolu'u, jüpüshua'a jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, pansaa sümata jikiiru'u tüü: Jesúska'i chii, su'utitkai aa'in kojuya ju'ulukü süna'in sükacherirüin nia süna'in wane kuruusa, ni'itaain nia Maleiwakai süpüla Wasenyotsee otta ni'iyatüin wamüin süna'in niain chi Nüneekajalakai”, nümakalaka Pedro namüin.

³⁷Shiasa'a naapapa süpüshua'a tü nümakat Pedro, na wayuu eejanakana jutkatüin, amojulaasü ma'i naa'in sütüma. Nasakitkalaka nia otta na waneennua Aluwataashikana, müshii namüin:

—Wa'lemüinyuwa, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüinjatüin joolu'u?

³⁸Nüsouktakalaka Pedro ne'ipajee:

—Jiyaawajaa jümata suulia jaainjala otta juwoutisaajira jümata wane'ewai jukua süna'in süchuntünüin nüüülia Jesucristo jaa'u shiyaawase jünoujainapain nüna'in. Je chi Maleiwakai, moteerü naa'in jaainjala otta nüjüteechikalaka chi Naa'inkai süpüla ekeroloo sulu'umüin jaa'in.

³⁹Tü nüküjain paala nüchikü chi Naa'inkai süka wane nüüikü pansaasü, jüpülatatü jiakana otta na juu'uliwo'ukana otta napüshua'a na wayuu sulu'ukana mmakat cha'aya wattapünaa, na

eekai nüneeküinjaneenain chi Maleiwakai.

⁴⁰Je Pedro, wainma nüniükü namüin shii'iree naapaweein nümiin tü nümakat namüin. Müshi joo nia namüin:

—Jiyu'laa suulia tü akuaiippaa noo'ulakakat na wayuu kaainjaraliikana, suulia süsalajüin jia wanaa namaa.

⁴¹Je na eekai naapaain tü nüküjalakat Pedro, woutiisashii. Je no'u ka'ikai chia, ekerotsü noo'omüin na anoujashiikana maa aka 3.000 wayuu. ⁴²Je mapa napüshua'ale'eya, ayatshii naya waneepia sünaain noo'ulaküin tü akuaiippaa ne'ikakat anain naya na Aluwataaushikana. Ayatshii naya sünaain tü aleewajirawaakat. Ayatshii naya sünaain tü aashajawaakat nümaa chi Maleiwakai otta ayatshii naya sünaain tü okolochojowaakat süpüla jutkataa sünaain ekawaa. Sünaain kolotüin naya sünaain ekawaa, nekira'awalin tü pan sotiinjachikat akajee naa'in chi Senyotkai.

Nakuaiippa na anoujashiikana so'u ka'ikat tia

⁴³Nayasa'a napüshua'a na wayuu e'arakana tü naa'inrakat na Aluwataaushikana, oponojooshii sümaa, tü kasa nütüjajakat apüleerua Maleiwa nümiüwa otta tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain. ⁴⁴Otta napüshua'ale'eya na anoujashiikana, kolotiraashii ma'i naya sünaain napaajira'awalin naka tü kasa eekat nama'ana. ⁴⁵Kasale cho'ujaain namüin na wane no'ulukuku, na eekana ama'ana noikküin noumain otta nakorolo süpüla napaajüin tü süliakat naka wane'ewai nakua na cho'ujaakana amüin.

⁴⁶Meinshi outkaja'awaishii naya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta nepialu'uwai, wanaa sümaa nakolochojo'owalin sünaain ekawaa, nekira'awalinya tü pankat sotojachikat akajee chi Senyotkai naa'in. Otta talatüshii naya je jo'uujiraasü naa'in namüinjiraa.

⁴⁷A'waajawaishii naya Maleiwakai waneepia otta kojutshii naya sütüma tü wayuukalüirua süpüshua'a. Je Maleiwakai nikerotirawalüin nanainmüin tü wayuu nu'tte'erawaikat ka'iwai.

Anashi wane masa'asai nütüma Pedro

3 ¹Je so'u wane ka'i, Pedro je Juan, o'unüshii naya aliuuka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa süntüin tü oora shikerotpü'ukat o'upünaa tü judfokalüirua sünaain aashajawaa nümaa Maleiwa. ²Je eeshi wane wayuu masa'asai matüjü'iya jemeliwa'aya. Alü'üjünawaishi nia so'u ka'ikat süpüshua'a sünaain nüpütünawalin so'ulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, tü so'u kanüliakat Anasüchan, süpüla nüjulijawalin neerü saa'u tü wayuu ekerotsükalüirua sulu'umüin tü a'waajüleekat. ³Je wanaa sümaa ni'rüin Pedro je Juan sünaain nekerolüin, nüjulijakalaka neerü naa'u. ⁴Niasa'a Pedro je Juan, neirakaakalaka nümiin. Je nümakalaka Pedro nümiin: —Pirakaa wamüin.

⁵Je chi masa'asaikai, atanatshi nüche'e sümüin tü nümakat Pedro nümiin sünaain shiain na'atapajüin nasülajüinjanaan neerü nümiin.

⁶Niasa'a Pedro, müshi nümiin: —Nnojotsüsa'a neerü tama'ana, alu'ujasa'a shia eeka tama'ana

nüpülain Jesucristo chi Nazaretje'ewaikai, je saa'u nünülia, tamüshi pia: Püsha'walaaj puwara'iraa —nümakalaka nümüin.

⁷Je naapaakalaka nia Pedro süka najapü sünnain nüsha'wale'erüin nia. Je yaawalaja'aya kalainkalaka tü nuu'tikat otta tü naaluwainkat.

⁸Je chi wayuukai, nütamataakalaka sünnain sha'wataatüin nia. Nuwara'iraakalaka. Je nikerotkalaka namaa sulu'ümüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünnain waraittüin je wonnotüin nia otta nu'waajüin Maleiwakai. ⁹Je shi'rakalaka nia tü wayuukalüirua süpüshua'a sünnain waraittüin je sünnain nu'waajüin Maleiwakai. ¹⁰Je wanaa sümaa shiyaawatüin nia, sünnain niain chi wayuu ojulijapü'ükai neerü so'ulu'u tü so'ukat kanüliakat Anasüchan, süponojookalaka aa'inrua sütüma tü kasa alatakat nümüin.

Nünüikü Pedro namüin na wayuu eiyajünakana o'upala

chi masa'asaikai

¹¹Chi wayuu masa'asaikai anapa nia, nnojoshi yaleein nuulia Pedro nümaa Juan. Je tü wayuukalüirua süpüshua'a sünnain süponojooin sümaa tü alatakat nümüin, awanaajaasü nanainmüin eejanale naya suupünaa tü luma sa'ato'ujeekat tü a'waajüleekat Maleiwa, tü luma e'itaanakat anain nünülia Salomón. ¹²Je Pedro, ni'rapa sükolochoojin naya tü wayuukalüirua, nümakalaka sümüinrua: “Wayuunnuaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, çjamüshiikai jia jüponojookalaka aa'in sütüma tüü? ¿Jamüshii ji'rajaakalaka waya sünnain müin aka wayakai anain

atüma chi wayuukai, maa aka anakai nia watüma sükajee ne'e wapülain wamüüwa otta sükajee keisalain waya sümüin wakuaippa nu'upala Maleiwakai? Nnojoshiii wayain anain atüman.

¹³“Chi Maleiwakai, Nümaleiwasekai Abraham, Isaac, Jacob otta na waneenrua watuushinuukana, ni'itaan chi kanüliakai Jesús sünnain nüchepchiain, süpüla kojütüinjachin sütüma wayuu suuliale'eya kasakat süpüshua'a, chi anii saapiiinkain ekii ju'ulukuku nümüin Pilato. Wanaa sümaa nüjüteeayainje'e achikü nia, jüjütaa amaachi süka nnojolin niain jaajüin chi Nüneekajalakai Maleiwa. ¹⁴Jiakana, jüjütaa amaachi chi Maainjalasaikai, chi aa'inrakai waneepia tü nüchekakat Maleiwa, alu'usa shia juchuntaka nüjütünajachin achikü chi o'unaikai saa'in wayuu. ¹⁵Je maa'aya aka jiakana, ju'utira aa'inchi Jesús, chi katakai atüma so'u wayuu. Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia süchikijee ouktaa. Je watüjaa aa'ulu tüü sünnain shiimain süka we'rüin nia nüchukua'a süchikijee ouktaa. ¹⁶Je joolu'u, saa'u nünülia Jesús, süka pülashin nia, je sünnainjee wanoula nünain, kalainsü nuu'ui chi wayuukai, chi anii ji'rüin otta ji'raajüin. Maa aka ji'rüin joolu'u anale'eichipa'aya nia süka nünoujain nünain.

¹⁷“Wa'lemüinyuwaa, tatüjaa aa'ulu sünnain ju'utirüin naa'in Jesús jiakana namaa na jülaülashiikana süka nnojölüin jiyawatüin saa'u sünnain niain Nüneekajalain Maleiwa. ¹⁸Je Maleiwakai, nikeraajüin sükajee tüü, tü nükjütüjütkat achikü nawaralu'upünaa paala napüshua'a

na nünüikimaajanakana sünain müliainjachin otta nu'utünajachin aa'in chi Nüneekajalakai.
 19 Jiyaawajaa jümata suulia jaainjala otta juuyantaa jümata nünainmüin Maleiwakai suulia tü kasa mojusü jaa'inrakat süpüla nülanaainjatüin jaainjala juulia. Je sükajee tüü, meena aka jüsanatkai jaa'in nütüma 20 otta nüjüteechi jümüin Jesús, chi ni'itaatüjüikai süpüla niainjachin Nüneekajalain jüpüla jiakana.
 21 Shiasa chainjachinja'a paala Jesucristo sirumalu'u süpürale'aja'a tü ka'i nülö'irüinjatkat o'u Maleiwakai sükuaiippa süpüshua'a tü nükumalakat paala süpüla anainjatüin shia süchukua'a, maa aka nümüin süka wane pütchi pansaasü nawaralu'upünaa na wayuu eejanakana paala, na nükatajanainkana süpüla nünüike'ejanaa.

22 "Nia Jesús naashajaakai achikü Moisés wanaa sümaa nümüin namüin na watuushinuukana: 'Chi Maleiwakai, Jümaleiwasekai, ni'itaajeechi ja'akajee jiakana wane wayuu nünüike'ejachinjachi maa aka ni'itaain taya joolu'u. Joonoo sümaa süpüshua'a tü nümüinjatkat jümüin. 23 Süka jamüin, chira eekai nnojolin jaa'a nümüin nümüin chi nünüikimaajachikai, ayujaaneechi sa'akajee tü nüpüshikat Maleiwa süpüla o'utünaa aa'in'.

24 "Maja'a aka naashajaain Moisés, aashajaashii napüshua'a na nünüikimaajanakana Maleiwakai nünainje'ere'eya Samuel sei sükua, sünain aküjaa süchikü tü kasa alatakat maa'ulu yaa. 25 Tü kasa nüküjakat achikü paala Maleiwakai nawaralu'upünaa na nünüikimaajanakana otta

tü pütchi ni'itaakat napüla na jutuushikanainnua, nikeraajüin joolu'u shia jümüin nünainjee Jesús. Müsü'üsa nünüikü Maleiwakai nümüin Abraham: 'Aneerü sükuaiippa wayuukat süpüshua'a nünainjeweena wane nachon na puu'uliwo'ukana'. 26 Sünain ni'itaain Maleiwakai Jesús, chi nüchepchiakai, nüjütüin nia jünainmüin palajanale'eya shii'iree juuyantaainjanain suulia jaainjala nünainmüin süpüla anainjatüin jükuaiippa nütüma Jesús sünainjee tia".

**Pedro nümaa Juan,
asakijünüshii natüma**

na laülaayuushiikana

4 1 Je yaaiwa'aya Pedro nümaa Juan sünain aashajawaa sümüin tü wayuukalüirua, antapaatasü no'uluku na sacerdote judiókana nümaa chi sülaülashikai suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa otta no'uluku napüshi na judío kanüliakana saduceo.
 2 Jashichipüishii ma'i naya noo'omüin Pedro nümaa Juan süka nekirajüin tü wayuukalüirua otta sünainjee naküjain nüchikü Jesús sünain süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa. Süka nnojolüin nanoujain sünain tü oso'irawaakat aa'in, nayouktüin sünoujainjatüin tü wayuukalüirua sünain sütüma tü naküjakat nüchikü Jesús.
 3 Nata'ütikalaka naya. Je süka motsoin ka'ikat, nekerotitkalaka naya sulu'u tü püreesaapülekat süpüla na'atapajünjatüin waneemüin ka'ikat. 4 Je no'uluku na eejanakana sünain aapajaa tü naküjalakat, kojuya

anoujaka. Eekalaka joolu'u tü anoujasükalüirua maa aka 5.000 sünain shiain yaawain ne'e tü toolyuukat.

⁵Je waneemüin ka'ikat, outkajaashii Jerusalén na laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín, makana aka: na laülaayuuushiikana na'akajee na sacerdotekana, na laülaayuuushiikana naa'u na judíokana otta na karalouktamaajanakana. ⁶Je yala eejachi Anás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana.

Eejachi Caifás, Juan, Alejandro otta napüshua'a na kasakana nanain na laülaayuuushiikana napüleerua na sacerdotekana. ⁷Nachuntakalaka süpüla nüntinnajachin Pedro nümaa Juan nama'anamüin. Yaapa naya pasanain nanain, nasakijakalaka naya sünain namüin namüin:

—¿Jarat kapülainkajatkan otta jarat ke'inaajalaka piairua sünain aa'inraa tü kasa jaa'inrakat?

⁸Niasa'a Pedro süka niain katsüinshaatain ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wayuuinnuua, jia ekiipü'üjanaanaka sütüma tü wayuukalüirua: ⁹¿Shia jüsakitka achiirua waya tü kasa anasü aa'innakat nüümüin wane wayuu ayuuishi? ¿Jütüjawee aa'ulu sünain jamakuaippalin sünain weiyajüin nia? ¹⁰Ajaa, waküjüinsa'a paala jümüin shia süpüla jütüjaainjatüin saa'u jiakana otta sütüjaainjatüin saa'u tü wayuukalüirua süpüshua'a sulu'ukat tü mmakat Israel. Wayuukai chii, yaakai ji'rüin joolu'u sünain ana, anashi süka nüpülain Jesucristo chi Nazaretje'ewaikai. Nia ke'inaajalaka waya sünain aa'inraa

kasa makat aka tüü. Jesucristokai chii, nia'a ne'e chi ju'utitkalinka aa'in süka jükacherirüin sünain wane kuruusa, chi anii nüso'ire'ertüin aa'in Maleiwakai süchikijee ouktaa. ¹¹Müsü nüünüükü chi Maleiwakai sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkan:

“Tü ipa ayouktünakat paala natüma na akumajülüikana miichi, e'itaanüsü shia sünain shiain ja'ijaasüin ma'i süpüla akumajia tü miichikat”.

Je maa aka shiyouktünüin tü ipa ja'ijaasükat, müshia Jesús, ayouktünüshi jütüma. ¹²Nia'a ne'e niakai nüümüiwa eeka süpüla o'tte'eraa wayuu suulia saainjala süka nnojölün ein wane wayuu nütüma Maleiwakai yaa saa'u mmakat yalejeeru'u nuulia eekai süpüla o'tte'eraa waya.

¹³Nayasa'a na laülaayuuukana, ne'rapa Pedro otta Juan sünain aashajawaa sümaa nnojolin mmotkai naa'inrua otta ne'rüin naya sünain wayuuin mekirajaainsalii sünain karaloukta otta sünain wayuuin wayuwa'ata naya, ainuusü ma'i naa'inrua. Nayaawatakalaka naa'u sünain nashatüin tü ekirajünapü'ukat anain naya nütüma Jesús. ¹⁴Otta müshia chi wayuu anaichipakai natüma, eejachi yala namaa, nnojotkalaka ein jamüinjatüyaain nanüükü ne'ipajee.

¹⁵Nayasa'a na laülaayuuukana, nachuntakalaka süpüla nayu'nnajanain paala Pedro nümaa Juan na'akajee. Je nachikiru'u aashajiraashii naya. ¹⁶Müshii naya: —¿Jamüinjatü watüma nakuaiippa na wayuukana? Süpüshua'a tü wayuukalüirua yaakat sulu'u

Jerusalén, sütüjaa aa'ulu sünaïn naa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakat aka nüpülain. Nnojolaja'a süpüla waattajaainjanain saa'u. ¹⁷ Anakaja'a müleka weimolojüle ne'e naya süpüla nnojoliinjanain naya ayatüin sünaïn aküjaa nüchikü chi wayuwa'ataakai kanüliakai Jesús sümüin tü wayuukalüirua suulia wattaawajüin su'walakalaain tü nüchikikat.

¹⁸ Neenajünakalaka nachukua'a süpüla sümüniin namüin sünaïn nnojoliinjanain naya ayatüin sünaïn ekirajaa otta aashajawaa nüchikü Jesús sümüin tü wayuukalüirua.

¹⁹ Nüsouktakalaka Pedro nümaa Juan namüin:

—Jüchaje'era jaa'in jiaakanainnua sünaïn müleka anashiire nümüin Maleiwakai jiaainjanain woonoin amaa anüikü suulia nünüikü niakai.

²⁰ Wayakana, nnojoliija'a süpüla woo'ulaainjanain suulia aashajawaa süchikü tü kasa we'rakat otta tü waapakat süka wache'e.

²¹ Neimolokoloko naya nachukua'a sünaïn najütünüinja'a achikü. Nnojishii ein süpüla jamüinjanain naya natüma, süka jamüin, tü wayuukalüirua süpüshua'a, su'waajüin chi Maleiwakai sünaïnjee tü kasa alatakat nümüin chi ayuuishikai.

²² Chi wayuu nii'iyataakai anain nüpülain Maleiwakai sünaïn niijajüin, alatüsü suulia pienchi shikii juya nuuyase.

**Na anoujashiikana,
achuntüshii yalayalaa**

²³ Ajütünüin achikü nayaja'a, o'unüshii eemüin na waneeinnua napüshikana. Naküjakalaka süchikü

süpüshua'a tü kasa münakat namüin natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana otta na laülaayuushiikana naa'u na judiókana. ²⁴ Mayaasü keraain tü naküjalakat namüin, naashajaakalaka napüshua'a nümüin Maleiwakai. Müshii naya: “Maleiwakalee, Maleiwa Pülashikai, piakai kakumalakai tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku, ²⁵ müshi pia nukajee chi Paa'inkai nuwaralu'upünaa David, chi püchepchiakai:

‘¿Jamüsü saashichijaakalaka tü wayuu nnojotkalüirua judfoin, tü “gentile” münakalüirua?

¿Jameerü tü kasa jülüjjakat naa'in naa'inreein?

Nnojoleerü ayatüin maa aka tü jülüjjakat naa'inrua, amüleerü ne'e naa'in sünaïn.

²⁶ Na laülaashiikana sulu'u tü mmakalüirua

otta na wayuu aluwataashiikana soo'opünaa wayuu, outkajaashii nikiirajee chi Maleiwakai

otta nikiirajee chi Nüneekajalakai, kanüliakai Cristo’.

²⁷ “Shia'a ma'i tü alatakat yaa sulu'u tü pueulokat Jerusalén. Aniitaalainkain Herodes chi aluwataashikai sulu'u tü mmakat otta Poncio Pilato chi laülaashikai cheje'ewaikai sulu'u Roma, outkajaain sulu'u tü pueulokat namaa na judiókana otta na gentilekana nikiirajee

Jesús, chi püchepchiakai, sulu'u wayuuin maainjalasai otta niain chi Püneekajalakai. ²⁸Je sükajee tüü, shiataapa'a ne'e naa'inrüin tü kasa pi'itaatüjütakat paala sükajee püpülain süpüla müinjatü'inya shia alatüin. ²⁹Je joolu'u Maleiwakalee, piirakaa sümüin tü neimolojiakat wamüin. Paapa wamüin wayakana püchepchiakana wane meimolüinyüü sünain aküjaa tü pünüikikat. ³⁰Je sükajee püpülain piakai, anainjatüin watüma eekai ayuulin otta waa'inrüinjatüin saa'u nünülia Jesús, chi püchepchia maainjalasaikai, kasa pii'yatakak aka püpülain piakai otta tü kasa pütüjakat apüleerua pümüiwa”.

³¹Mayaasü kettaain naashajaala nümaa Maleiwakai, sütüttüikalaka tü miichikat eejanale naya jutkatüin. Je katsüinkalaka ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u napüshua'ale'eya. Naküjakalaka nünüikü Maleiwakai sünain nnojolüin su'ttüin mmoluu nanain.

Na anoujashiikana, napaajiraain tü kasa eekat nama'ana

³²Paa'inwashii na anoujashiikana napüshua'ale'e. Nnojoihi eekai sümüin naa'in nüle'eru'u: “Takorolo tüü tamüiwa”. Napaajiraain süpüshua'a tü kasa eekat nama'ana. ³³Na Aluwataaushikana, katsüinsü naa'in sünain aküjaa nüchikü chi Senyotkai Jesús sünain shiimain ne'rüin nia sünain süso'iraain naa'in süchikijee ouktüin paala. Je anasü ma'i nakuaippa nütüma Maleiwakai napüshua'ale'eya na anoujashiikana. ³⁴Nnojotsü tü jaralüin cho'ujaain amüin kasa na'aka nayakana. Süka jamüin, eere wane cho'ujawaa, chi eekai

kama'anain miichi oo'ulaka chi eekai kama'anain mma, nüikküin shia. Je ni'ikajaain tü süliakat ³⁵najapulu'u na Aluwataaushikana. Je na Aluwataaushikana, naapüin shia namüin na eekana cho'ujaain amüin kasa.

³⁶Je eeshi wane nu'ulukuku na wayuukana oikküshiikana mma, kanüliashi José. Eesü wane suwala'ata nünülia natüma na Aluwataaushikana, Bernabé. (Tü Bernabé makat, “amüliajüikai wayuu” malu'ulu.) Je nia, wane wayuu nuu'uliwo'u Leví, cheje'ewai sulu'u tü mmakat Chipre. ³⁷Nüikküin wane mma nüma'anajatü. Je ni'ikajaain tü süliakat najapulu'u na Aluwataaushikana.

Ananías oo'ulaka Safira, ouktüshii sünainjee aküjaa na'alain

5 ¹Je eeshi wane wayu'uya'asa kanüliashi Ananías oo'ulaka nu'wayuuse kanüliasü Safira. Nüikkakalaka wane mma nüma'anajatü.

²Ni'ikajaakalaka süpüshi ne'e tü süliakat najapulu'umüin na Aluwataaushikana. Nükatalakalaka nojuuna tü süpüshikat nümüin. Je tü nu'wayuusekat, sütüjaa aa'ulu. ³⁻⁴Je nümakalaka Pedro nümüin:

—iKaatei! ¿Jamüshi poonookalaka nümaa Satanás chi sülaülakai yolujaa süpüla nikerotüinjachin sulu'u paa'in? Aküjüshi pia pa'alain nümüin chi Naa'inkai Maleiwa sünain pümüin wamüin: “Shia'a süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a”. Tü mma püikkakat, pükorolo. Je tü süliakat, pia laülaaka saa'u. Je joolu'u mojusü tü paa'inrakat sünain pümüin wamüin: “Shia'a

süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a",
sünain pükatalüin süpüshi pümüin.
Nnojoishii wayain ne'e püküja
amüin pa'alain, aküjashi pia pa'alain
nümüin Maleiwaka'iya.

⁵Je wanaa sümaa naapüin
nünüikü Pedro, nujttakalaka
Ananías sünain ouktale'einya nia.
Je antüsü wane mmoluu sünain tü
wayuukalüirua aapakat süchikü tü
alatakak nümüin Ananías. ⁶Je wane
wayuunnua jima'alii, nako'olüin nia
süka kuluulu sümaa nalü'üjüin nia
süpüla nojoitüin.

⁷Maa aka apünüin oora süchikijee,
süntakalaka tü nu'wayuusekat
sünain nnojolüin sütüjaain saa'u
tü alatakak. ⁸Je nusakitkalaka shia
Pedro:

—¿Shia'a süliaka'a ne'e tüü, tü
mma jüikkakat?

Süsouktakalaka:

—Aa. Shia'a ne'e.

⁹Je nümakalaka Pedro sümüin:

—¿Jamüshii joonoojiraakalaka
sünain jaa'inrüin wane kasa
mojusü eekai müin aka tia sünain
jümajiraain: “Joo'uya wakatalaiwa
süpüshi sülia tü mmakat nojuuna.
Nnojotsü kasajatüin nümüin chi
Naa'inkai Maleiwa tü waa'inreetkat”,
sünain jümüin aa'in jüle'eru'u?
Iseejüina na jima'alii ojoitakana chi
pu'wayuusekai. Nalü'üjüinjatü joo
pia'aya'asa nojoitüin.

¹⁰Sujttakalaka yaawalaja'a
sünain ouktüin shia nümülatu'u
Pedro. Wanaa sümaa nekerotüin
na jima'aliikana, eesü shia napüla
sünain ouktüin. Je nalü'üjakalaka
shia. Nojoitakalaka shia na'ato'u chi
su'wayuusekai. ¹¹Je mmotsü ma'i
tü anojasükalüirua süpüshua'ale'e
oo'ulaka süpüshua'ale'e tü wayuuirua
aapakat süchikü tü alatakak.

Maleiwakai, nii'iyatüin nüpülain nanainjee

na Aluwataaushikana

¹²Je nakajee na Aluwataaushikana,
aa'innüsü nütüma Maleiwakai sa'aka
tü wayuukalüirua watta saalin kasa
nütüjakat apüleerua nümüiwa otta
tü kasa nii'iyatakak aka nüpülain.
Napüshua'a na anoujashiikana,
outkaja'awaishii naya suupünaa
tü luma e'itaanakat anain nünülia
Salomón, tü luma sa'ato'ujeeekat
tü a'waajüleeekat Maleiwa. ¹³Je tü
wayuukalüirua, mmoluwaasü saa'u
nanainpünawaa na anoujashiikana,
je kojutpaja'a ma'i naya sütüma.

¹⁴Ako'omüinraashii ma'i na
anoujashiikana nünain chi Senyotkai
Jesús. Ekerotshi chira eekai tooloin
maa aka türa eekai jiertüin. ¹⁵Je tü
wayuukalüirua sükajee shi'rüin tü
naa'inrakat na Aluwataaushikana,
shiyu'lüin anoopa'amüin tü
ayuuisükalüirua. Ju'lejuletü shiairua
natüma saa'u waneaju'lejee. Naya'lüin
shiairua shii'iree aneein nütüma Pedro,
otta sütüma niyaluju müleka shiale ne'e
alatüin soo'opünaa tü ayuuisükalüirua
nülatapa. ¹⁶Je antüsü Jerusalénmüin
tü wayuukalüiruaaya'a sulu'ujeejatkat
tü pueulo sü'ütpünaajatkat. Antitshii
naya wayuu ayuuisü otta wayuu eekai
müliaajüin sütüma yolujaa. Süpüshua'a
tüüirua, anajüsü atümaa.

Pedro nümaa Juan, müliashii atümawaa sünainjee

aküjaa nüchiki Jesús

¹⁷Niasa'a chi laülaashikai
napüleerua na sacerdote
judiökana namaa napüshua'a
na nümaajanakana, na

sümaajanakana tü kanüliakat saduceo, a'ürülaja'alaasü naa'inrua sünaajee saapaayaa sümüin wayuu tü nekirajakat anain na Aluwataaushikana. ¹⁸Nata'ütikalaka naya sünaajee ne'itaain sulu'u tü püreesaapülekat. ¹⁹Niasa'a wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai, neerutkalaka sa'wai tü so'ukot tü püreesaapülekat. Nujuittikalaka naya sünaajee nüümüin namüin: ²⁰“Ju'unapa cha'aya sulu'ümüin tü a'waajüleekat Maleiwa jüküjawai süümüin tü wayuukalüirua süchikü süpüshua'a tü akuaiippaa jeket süpülajatkat wayuu, tü nünaajeejatkat Jesús”. ²¹Maja'a aka süümüinüin namüin, ekerotshii naya ja'yuumüin, watta'aja'a maalü, sulu'ümüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünaajee ekirajaa tü wayuukalüirua.

Yaashii napüshua'a na laülaayuukana sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín, akotchojooüin nütüma chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana otta na nümaajanakana. Naluwataakalaka sulu'ümüin tü püreesaapülekat süpüla nasaajününjanain na Aluwataaushikana. ²²Shiasa'a nantapa na waariakana sulu'ümüin tü püreesaapülekat, nnojoliishii naya napüla sulu'u. Nale'ēja'alaakalaka nachukua'a sünaajee aküjaa. ²³Müshii naya: “Tü püreesaapülekat, ayatsia süttüin wapüla sünaajee anashantain ma'i süsürülia maa aka paala. Ayatshi'iyaa na waariakana wapüla sha'washawalüin so'ulu'u. Shiasa'a wekerotpa, nnojotsü wayuu sulu'u wapüla”.

²⁴Shiasa'a naapapa tüü, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, chi sülaülashikai

süwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa otta na laülaashiiikana na'akajee na sacerdotekana, “¿Kasaseetkajasa'a wayuu mapeena tüü?”, maa'ain müshii naya. ²⁵Je nüntakalaka wanaa sümaa tia wane wayuu, chi anii aküjaichin nachikü namüin. Müshi nia: “Na wayuu jüpüreesajakana aliikainka, chayülii sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa ekiraja'attaain tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat”.

²⁶Shiasa'a nu'unakalaka chi sülaülashikai waaria sümaa tü waariakalüirua sünaajee asaajawaa naya. Sünaajee nasaajününjanain naya, nnojoiishii jamajününjanain süka mmolajününjanain naya seema a'ina'annaa süka ipa sütüma tü wayuukalüirua. ²⁷Je nantitpa naya, antinnüshii namülatu'ümüin na laülaayuukana sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Nümakalaka chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana namüin:

²⁸—Aashin wapülajayaain juulia ayatününjanain jia aashajaain süchikü türa anülieekat. Joolu'u shialeetpa'a ne'e joutka sainküin Jerusalén, tü jikirajakat anain. Je sünaajee müin tüü, jo'oteein waa'u tü nu'utününjanain a'ain chi wayuukai jaashajaakai achikü.

²⁹Nüsouktakalaka Pedro otta na waneennua Aluwataaushikana. Müshii naya:

—Alana'aleesüja'a sünaajee niainjachin woonooain amaa anüikü Maleiwakai suuliale'eya sünüikü wayuu. ³⁰Chi Maleiwakai, Namaleiwasekai na watuushikana, nüso'ire'era aa'inchi Jesús süchikijee ouktaa, chi anii ju'utirüinkain aa'in süka jükacherirüin sünaajee wane kuruusa. ³¹Je nia, nütüma Maleiwakai, niyalere'ennüin

süpüla chainjachin joyotüin nikialu'ujee süpüla kojutüinjachin sütüma wayuu. Je ni'itaain nia sulu'u shikiipü'tijanain otta o'tte'erülin wayuu süpüla eenjatüin süpüla shiyaawajaainjatüin tü nuu'uliwo'ukalüirua Israel suulia saainjala nütüma süpüla motüinjatüin naa'in Maleiwa saainjala. ³²Wayakana, watüjaa aa'tut süpüshua'a tüü sünain shiimain süka we'rajüin sukua. Müsüjase'e waküjain süchikü wayakana maja'a aka chi Naa'inkai Maleiwa sünain nii'iyatüin shia wakajee, chi naapakai Maleiwa sümüin wayuu eekai jüüjüüin nümüin.

³³Nayasa'a na laülaayuukana sütüma naapüin tüü, aashichijaashii naya noo'omüin na Aluwataaushikana. No'uteekalaka naa'inrua. ³⁴Je yala na'aka na laülaayuukana, eejachi wane wayuu kanüliashi Gamaliel, no'uluku napüshi na judío kanüliakana fariseo. Otta nia, wane wayuu ekirajüi sünain tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwakai sulu'u kojutüin ma'i nia sümüin tü wayuukalüirua. Niasa'a niakai, nütamataakalaka sünain nüchuntüin süpüla nayu'nnajanain paala na Aluwataaushikana süpüla naashajaainjachin. ³⁵Müshi nia:

—Wayuunnuaa, nuu'uliwo'ukana Israel, jalia ne'e jiaje'e. Anasü müleka jütüjaale ma'i saa'u tü kasa jaa'inreekat naka na wayuukana. ³⁶Süka jamüin, paala süpülapünaa ka'ikalüirua tüü, nu'ttotooloin Teudas sünain aküjaa süchikü laülawaa saa'u wayuu. Je nünainmüin, ekerotsü maa aka 400 wayuu. O'utüna aa'inchi nia, je tü nümaajatkalüirua,

a'walakajaasü, sümotoloo sümakalaka tü kasa naa'inrakat. ³⁷Je mapa süchikije'eyaa, mataaja'a Judas, chi Galileaje'ewaikai, su'unnaa süka'iya süshaja'annüin sünülia tü wayuukalüirua süpüshua'a. Kojuyataaja'a wayuu nümaajana chiija'a. Ouktataaja'a chiija'a, mataaja'a aka a'walakajaataasüja'aya tü nümaajatkalüirua, sümotoloo sümakalaka süpüshua'a tü kasa naa'inrakat paala.

³⁸Tamüinjatkalaka wane kasa jümüin: Kettee na wayuukana. Nnojo jipettüin naya. Müleka sünainjeejatüle ne'e wayuu tü jülüjakat naa'in naa'inreein otta tü na'yataakat anain, aja'laja'alaajeerü ne'e. ³⁹Akaajasa'a müleka nünainjeejatüle shia Maleiwa, nnojoloja'a süpüla jiyunküinjatüin jujuichajüin shia. Jalia ne'e jia, jütka'ala naümaa Maleiwakai.

⁴⁰Naapaakalaka süchikü tü nümakat namüin. Neenajitkalaka na Aluwataaushikana nachukua'a. Süchikijee na'yaajirüin naya, namüshii naya sünain nnojoliinjanain ayatüin sünain aashajawaa nüchikü Jesús. Je najütakalaka nachikü. ⁴¹Na Aluwataaushikana, ojuittüshii nama'anajee na laülaayuukana sünain talatüin ma'i naa'in. Mayaainje'e müliain ma'i naa'in sünainjee tü aküjaakat nüchikü Jesús, natüjaa aa'uchi Maleiwakai sünain talatüin namaa sünainjee tü naa'inrakat. ⁴²Je meinshi, sulu'upünaa tü a'waajüleekat Maleiwa otta sulu'upünaa nepia na anoujashiikana, ayatshii waneepia sünain ekirajaa otta aküjaa nüchikü Jesús, chi Nüneekajalakai Maleiwa.

**Aneekünüshii akaratshishii
wayuu süpüla wane a'yatawaa**

***sünain akaalinjaa na
Aluwataaushikana***

6 ¹Je so'u tia ka'ikalüürua, maa aka sükojuyalaain ma'i tü anoujasükalüürua, ako'omüinraasü tü wayuu müliasükalüürua aapünawaikat amüin tü kasa cho'ujaakat sümüin. Je tü aashajaasükalüürua pütchi griego, ayoojooshii naya soo'omüin tü waneerua aashajaasükalüürua pütchi hebreo, saalinjee nnojolüin süsülajünawalin amüin tü neiyeyuusekat eekai ouktüin su'wayuuse maa aka süsülajünawalin amüin tü waneerua aashajaasükalüürua hebreo. ²Je na polookana piammüin Aluwataaushikana, nokotchojooiin tü anoujasükalüürua süpüshua'a sünain namüin sümüin: “Suulia woo'ula'alaain suulia aküjaa nünüiki Maleiwakai, nnojotsü süpüla ayateein wajapulu'uin tü ottonojookat sümüin wayuu müliasü. ³Shia anaka, wawalayuwaa, müleka jüneeküle ja'akajee wane akaratshishii tooloyuu eekai ji'rüin sünain pansaain nakuaippa je sünain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'uirua je eekai nayaawatüin saa'u sükuaiippa wane kasa süpüla walate'ertünjatüin najapulu'umüin tü a'yatawaakat, tü ottonojookat kasa sümüin wayuu müliasü. ⁴Je sükajee tia, wayakana, ayateena sünain wa'yataain waneepia sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai je sünain aküjaa nünüiki waneepia sümüin wayuu”.

⁵Je tü anoujasükalüürua süpüshua'a, saapaain tü namakat sümüin. Je süneekakalaka joo Esteban, wane wayuu kanoulashantashi sünain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u. Oo'ulaka na na'atakanainnua, nia Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, oo'ulaka Nicolás. Je Nicolás, cheje'ewai nia sulu'u tü pueulokat Antioquía, ekerotshi paala sünainmüin tü akuaippaa nakuaippakat na judfokana nümüin chi Maleiwakai. ⁶Je nantinnakalaka joo na wayuukana nanainmüin na Aluwataaushikana. Je na Aluwataaushikana, aashajaashii joo naa'uirua nümüin Maleiwakai sünain ne'itaain najapü naa'u shiyaawase ne'itaain najapulu'u tü na'yataainjatkat anain.

⁷Eesü kojuya wayuu aapaakat nünüikü Maleiwakai. Ako'omüinraashii ma'i na anoujashiikana nünain Jesucristo cha'aya Jerusalén. Je eesü kojuya no'uluku na sacerdote judfokana eekai naapaain tü anoujaakat.

**Esteban, sa'alainpalashi
wane wayuuirua**

⁸Je Esteban, anashi ma'i Maleiwakai nümüin otta naapüin pülaa nümüin. Naainjakalaka Esteban watta saalin kasa sa'aka tü wayuukalüürua, kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa ni'iyatakat aka nüpülain. ⁹Nayasa'a wane wayuüinnua sulujuna wane ekirajülee tü judfokalüürua, tü kanülüikat “Ekirajülee na Piuuna Ajütüüshikana Achikü”, namaa wane wayuüinnua sulu'ujeejana tü pueulokalüürua Cirene otta

Alejandría otta waneeginna sulu'ujeejana tü mmakalüürua Cilicia otta Asia, aa'ayajiraashii nümaa Esteban. ¹⁰ Akatsa'a isain nachikü eejiraainjanain naya nümaa Esteban süka nütüjain ma'i noulia sükajee nükaalinjain nia chi Naa'inkai Maleiwa.

¹¹ Shiasa'a naainjala, nayalajakalaka wane wayuuirua süpüla süküjainjatüin sa'alain sünnain mojuyaain nünüiki Esteban sütüma, nüliajatü Moisés otta Maleiwakai. ¹² Je nakajee na yaloushikana, nashüküjakalaka noo'omüin Esteban tü wayuukalüürua, na laülaayuushiikana naa'u na judiókana otta na karalouktamaajanakana. Nayasa'a naainna, nashutakalaka naa'u Esteban sünnain nasirüle'einya nia otta nantirüin nia nama'anamüin na laülaayuu sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. ¹³ Nantitkalaka wane wayuuiruaya mojuyaakat o'upala naashin, nünüikü Esteban. Müshii naya:

—Wayuukai chii, meemerüinsai sünnain mojuu anüikü süliajatü tü miichi akataluushikat nütüma Maleiwa süpüla a'waajiaa nia otta süliajatü tü nuluwataakat anain Maleiwa, tü nüshajakat paala Moisés sümüin wayuu. ¹⁴ Waapüin nünüikü sünnain yootüin nia süchikü sünnain nujuichajüinjatüin Jesús, chi Nazaretje'ewaikai, tü a'waajüleekat otta sünnain nu'wanajaainjatüin tü akuaippaa ni'itaakat paala Moisés wapüleerua.

¹⁵ Nayasa'a na laülaayuuwana otta napüshua'a na eejanakana joyojoyolüin, sünnain nananjataain Esteban, ne'rakalaka sünnain ja'yain nu'upünaautejee eein Maleiwakai nümaa, süka mataalain

aka nu'upünaa wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai.

Nünüiki Esteban shi'ipajee tü alawaa münakat nüchiki

7 ¹ Niasa'a chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nümakalaka nüümüin Esteban: —¿Shiimainjasa'aya tü münakat tamüin püchikü?

² Nüsouktakalaka Esteban: —Wa'lemüinyuu otta jiakana taatakanainnuua, jaapaja tü tamüinjatkat jümüin. Paala nümaiwa, chi Maleiwa anashantashikai ma'i, ee'iyataashi nüümüin chi watuushikai Abraham. Ee'iyataashi nia nüümüin chaiwa'aya nia kepiain sulu'u tü mmakat Mesopotamia, nnojoliwa'aya nu'üntüin sulu'ümüin tü pueulokat Harán süpüla kepiaa sulu'u. ³ Müshi nia nüümüin: “Pu'una sulu'ujee tü puumainkat otta nama'anajee na kasakana pünnain. Pu'una sulu'ümüin tü mma tee'iyateetkat pümüin”.

⁴ Niasa'a Abraham, nujuittakalaka sulu'ujee tü mmakat Caldea, o'üntüin nia kepiain sulu'ümüin tü pueulokat Harán. Je yala mapa, ouktakalaka chi nüshikai. Niasa'a Maleiwakai nüümüin Abraham, nüntitkalaka nia sulu'ujee tia mmakat sulu'ümüin tü mma anuu kalu'uin waya maa'ulu yaa. ⁵ Akaisa nnojolin naapüin amüin nia mma jo'uuchonyaakajie' süpüla nuumainyüü, shiasa pansaain nünüikü nüümüin sünnain naapüttateerüin shia nüümüin süpüla shiainjatüin nüpünnalain napüla na nüikeyuukana, mayaainge'e machoin nia so'u ka'ikat tia.

⁶ “Otta nüümüshi nia Maleiwakai sünnain kepiainjatüin tü nuu'uliwo'ukat sulu'u mma

naata koumainshi, sa'aka wayuu naata noulia, otta sünain shipiunaseinjanain naya sümaa müliainjatüin ma'i naa'in atümaa so'u 400 juya. ⁷Nümaleeshia nia Maleiwakai sünain süsalainjatüin nütüma tü wayuukalüirua kepiunaseetkat nayairua, otta sünain nojuittenain süchikijee süpüla naa'inrüinjatüin kasa nümüin Maleiwakai sulu'u tü mmakat, tü kasa kojutkat aka nia natüma.

⁸“Je sünain ni'itaain Maleiwakai wane pütchi nüpüla Abraham otta na nükeyuukana sünain naa'inrüinjatüin kasa anasü namüin, ni'itaain wane akuaippaa napüleerua, shiyaawase naapaain tü pütchikat, shia tü shi'yotoonüinjatüin süpüshi nata na toolyuukana. Müshijese'e ni'yotooin Abraham nüta Isaac, chi nüchonkai, nikeraajapa tü mekiisatkat ka'i süchikijee jemelin nia. Maja'a aka nütüma Isaac nümüin Jacob, chi nüchonkai, otta Jacob namüin na polookana piammüin nüchooin, na wekiishiikana sujuittakana anainjee tü polookat piammüin shi'ipapa'a nuu'uliwo'u Israel.

⁹“Shiasa'a naainjala na nüchooinkana Jacob, na watuushinuukana, sütümajee na'ürülaain noo'omüin José chi nawalakai, noikkakalaka nia süpüla amaanaa chamüin sulu'umüin tü mmakat Egipto. Je Maleiwakai, eejachi nia nümaa José. ¹⁰Niyu'lüin nia suulia nümüliala otta naapa amüinchi nia atüjaa. Otta nia, anajüshi José nütüma no'ulu'u chi Faraónkai aluwataashikai sulu'u tü mmakat Egipto, chi anii e'itaain José na'ato'ujee süpüla aluwatawaa wanaa nümaa sulu'u tü mmakat

Egipto otta ni'itaain najapulu'u tü kasa eekat nipialu'u.

¹¹“Ee müsüja'a mapa sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Egipto otta sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Canaán jamü sümaa müliaa. Je na watuushinuukana, nnojotsü kasain ein nama'ana nekajatkat. ¹²Shiasa'a naapapa süchikü Jacob sünain ein eküülü sulu'u Egipto, nütütakalaka chamüin na nüchooinkana süpüla ayalajaa eküülü sulu'ujee Egipto. Shiayülaja'a ne'e palajatkat nakua tüü chamüin. ¹³Sümaa tü chiiruajatkat nakua, aküjiraashi José nüchikü namüin na nuwalayuukana sünain niain nia chi nawalakai. Je sükajee tia, nütüjaa aa'ulu chi Faraónkai sünain jaralüin kapüshin José. ¹⁴Je mapa süchikijee, José, nüsaajitkalaka Jacob, chi nüshikai, namaa na nüpüshikana süpüla nantinnajanain Egiptomüin. Eeshii naya napüshua'a akaratshi nekii ja'ralimüin wayuu. ¹⁵Je sükajee tia, o'unüshi Jacob kepiain Egiptomüin. Ouktüshi yalaja'aya. Mataaja'a na nüchooinkana, na watuushinuukana, ouktüshii yala'aya. ¹⁶Je mapa, e'ikünüshii naya sulu'umüin tü mmakat Siquem. Ojoitünüshii naya yala sulu'u tü amuyuu niyalajakat paala Abraham süka neerü noulia na nüchooinkana Hamor cha'aya Siquem.

¹⁷“Je sülü'ütpa süpüla shikeraajüin tü nümmakat Maleiwakai paala nümüin Abraham süka wane nünüikü pansaasü, oko'omüinraasü ma'i tü nuu'uliwo'ukat Israel cha'aya sulu'u Egipto. ¹⁸Je so'u tia ka'ikalüirua, o'ttüshi süpüla aluwatawaa sulu'u Egipto wane laülaa jekechi. Je chii, nnojoshi antüin naa'u José, nnojokalaka

ni'nnaajünüin José nütüma.
 19 Shiasa'a naainjala laülaashikai chii, nüpümünjakalaka naa'in na watuushinuukana sünain müliaatajüin naa'inrua nütüma. Nüsitshii naya sünain noo'ulaainjatüin anouipa'a tü nachoinkat eekai jo'uuin sünain tooloyuun süpüla ouktajatüin shiairua suulia wainmaawajüin naya.

20 "Je su'unnaa ma'i tia, jemeishi Moisés. Otta nia, anashi ma'i no'ulu'u Maleiwakai. Eeshi Moisés nama'ana na kachoinkana nia so'u apünüin kashi. 21 Noo'ulaapa nia anouipa'a na kachoinkana sütümajee tü naa'inrakat chi Faraónkai, chi laülaashikai sulu'u Egipto, süntakalaka nünain tü nüchonkat. Je tüü, shipijakalaka nia maa aka naa'in wane eekai süchoin ma'i. 22 Je Moisés, ekirajünüshi sünain sütüjüin tü wayuu sulujutkat tü mmakat Egipto, wayuukalaka nia yalayatshi ma'i sümaa nünüükü otta sünain tü ni'yataainkat.

23 "Shiasa'a süntapa nuuyase Moisés sünainmüin tü pienchikat shikii juya, süntakalaka o'una'iree nümüin nama'anamüin na nüpüshikana, na nuu'uliwo'ukana Israel wanaa nümaa. Je nu'unakalaka. 24 Je wanaa sümaa yaain nia na'aka, ni'rüin müliaatajüin wane no'ulukuku nayakana nütüma wane Egiptoje'ewai, nuwataakalaka naalin süpüla pasalaainjachin nia nütüma. Nu'utakalaka naa'in chi wayuukai nüsälajee. 25 Tü jülüjakat naa'in Moisés, nayaawatüinjatüyaa aa'u na nüpüshikana naajüin sünain niain nayu'laainjachin akajee nütüma Maleiwakai Egiptojee. Nnojotkalajasa nayaawatüin aa'u shia.

26 "Shiasa'a waneemüin ka'ikat, eejanakalaka piamashii no'ulukuku nayakana, na nuu'uliwo'ukana Israel, atka'alaain nüpüla. Nüchiajaakalaka naya sünain nümüin namüin:
 'Wa'lemüinyuwaa, ¿jamüshiikai jia müliaatajiraakalaka jaa'in jütüma? Aashin jiajiraayaain ne'e'. 27 Niasa'a chi müliaatajüshikai atüma naa'in chi wanee, nüjünaakalaka nüchikü Moisés sünain nümüin nümüin:
 '¿Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia süpüla aluwatawaa waa'u otta süpüla ekeraajaa wakuaiipa? 28 ¿Pu'uteetaale aa'in joo taya, maa aka pu'utüin naa'in so'ukalinka chi wayuu Egiptoje'ewaikai?'. 29 Niasa'a Moisés, wanaa sümaa nütüjaain saa'u tü nüchikükat sünain su'walakajaain sainküin wayuu, nu'luwataakalaka yalejee. O'unüshi nia wattamüin sulu'umüin tü mmakat Madián. Je yala, kepiashi nia sa'aka wayuu naata nuulia, sulu'u naata koumainshi, eejachire nia kachooin piamashii wayuu tooloyuu.

30 "Sülatapa pienchi shikii juya süchikijee tü alatakak paala, ee'iyataashi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin Moisés cha'aya isashiipa'a eekai tü uuchi kanüliakat Sinaí. Ee'iyataashi nia nümüin sa'aka nuchuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i. 31 Niasa'a Moisés, aponojoosü naa'in sütüma tü kasa ni'rakat. Shiasa'a wanaa sümaa nürütkaainjachin süpüla nünalüinjatüin shia süma'anamüin, naapakalaka nünüükü chi Maleiwakai sa'akajee tü ni'rakat. Müsü nümüin:

32 'Taya chi Namaleiwasekai na putuushikanainnuu. Taya

Nümaleiwasekai Abraham, Isaac otta Jacob'. Niasa'a Moisés, kutkutta'atshi ne'e sütüma mmoluu. Nnojoire'aja'a niirakaweeyaain nümüin chi Maleiwakai. ³³Je nümakalaka chi Maleiwakai nümüin: 'iPaakajaa püsapaatse su'yuaawa kojutüin taya pütüma! Süka jamüin, tü mma eere pia sha'watüin, pülasü süka aniin taya sulu'u. ³⁴Te'rüin waneepia tü namülialakak na tapüshikana chakana sulu'u tü mmakat Egipto. Taapüin waneepia na'letüinya. Ashakatüshijese'e taya süpüla taya'lüinjanain naya chejee. Je joolu'u, jalaichi tamüin taluwataaiwa pia Egiptomüin.'

³⁵Ayatshia Esteban sünain aashajawaa sümüin tü laülaayuukalüirua:

—Moiséskai chii, chi anii najütaainka amaa paala sünain namüin nümüin: "¿Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia süpüla aluwataawaa waa'u otta süpüla ekeraajaa wakuaippa?", nia neenajaka Maleiwakai nükajee wane aapiee sa'akapünaa nuchuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i. Neenajüin süpüla nuluwataawaa Egiptomüin sünain laülawaa naa'u otta sünain ayu'laa naya Egiptojee sa'akajee namüliala. ³⁶Chiiyaalai, nia ayu'tka naya süchikijee naa'inrüin watta saalin kasa, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa nii'iyatakat akajee nüpülain. Naa'inrüin tüü cha'aya sulu'u tü mmakat Egipto, cha'aya eekai tü palaa kanüliakat Palaa Ishosü otta so'u pienchi shikii juya eepünaajanale naya waraittün sainküinpünaa tü isashiikat.

³⁷"Moiséskai chii, nia chi makai namüin na watuushinuukana:

'Maleiwakai, chi Jümaleiwasekai, ni'itaajeechi ja'akajee jiakana wane wayuu nünüikimaajachinjachi jümüin maa aka ni'itain taya joolu'u. Joonoo sümaa süpüshua'a tü nümüinjatkat jümüin'.

³⁸Moiséskai chii, nia eejachika namaa na watuushinuukana sünain jutkataa cha'aya isashiipa'a eekai tü uuchi kanüliakat Sinaí. Nia aashajaanaka amaa palajana so'u ka'ikat tia, nütüma chi aapiee nüma'anajeejachikai Maleiwa, nüntiraakat o'u nümaa saa'u tü uuchikat. Je yalejee, nüshakatapa, nüküjainjatüin shia sümüin tü wayuukalüirua. Nia aapünaaka amüin tü nünüikükat Maleiwa nütüma süpüla nülätirüinjatüin shia wamüin süpüla katüinjatüin wo'u sütüma.

³⁹"Akatsa'a nnojölüin jüüjüweein na watuushinuukana nümüin, nayouktajaa amaachi ma'i nia. Ale'ejaweesü ma'i naa'in nachukua'a Egiptomüin. ⁴⁰Süka kama'ain Moisés saa'u tü uuchikat, müshii naya nümüin Aarón: 'Paainja wamüin wane su'yuaakua kasa süpüla wamaleiwasee, tü o'unirajatkat waya. Süka jamüin, chi Moisés ayu'tkai waya Egiptojee, nnojotsü watüjaa aa'u kasain alatüin nümüin'.

⁴¹Je naainjakalaka su'yuaakua paa'a süpüla namaleiwaseyawaa. No'utakalaka saa'in mürtüt süpüla naapüin sümüin, na'waajia shia. Emi'ijaashii naya saa'u tü kasa naainjakat. ⁴²Je sütümajee tüü, ayakalaashi Maleiwakai noulia. Niyüülajüin naya sünain na'waajüin tü jolotsükalüirua süpüla ne'rüinjatüin tü müliaa saapeetkat namüin. Müshi'isa Maleiwakai sulu'u tü karaloukta kalu'ukat tü nashajakat na nünüikimaajanakana:

‘Jiakana nuu’uliwo’ukana Israel,
wanaa sümaa chajanainkain
jia waraittüin pienchi shikii
juya sainküinpünaa tü
isashiikat,
¿ju’uta aa’nrü müüt tamüin
otta ju’waajüinka taya?

⁴³ Mataasüikai shiakai
jülü’üjaakuu jümüin tü
miichi ju’waajiakat chi
jümaleiwaseyaa kanüliakai
Moloc
otta nu’uyaakua chi jolotshi
jümaleiwaseyaashikai, chi
jolotshi kanüliakai Refán,
na anaa jaainjüin süpüla
ju’waajaa.

Sünainjee tia, tajuittireena jia
sulu’ujee juumain,
je tajünaweena jia chejeeru’u
sünain tü pueulokat
Babilonia’,

nümakalaka Maleiwakai namüin.

⁴⁴“Chaiwa’aya na watuushikana
sainküinpünaa tü isashiikat,
Moisés, naainjirüin naya wane
miichi na’waajiainatü Maleiwakai.
Naainjain shia sulu’u tü sükuai
nii’iyatakat Maleiwakai nümüin
Moisés shiainatüin saainjain. Je
yala sulu’u, nanaajaain tü ipa
ashajünakat anain paala tü pütchi
e’itaanakat nütüma Maleiwakai
napüla. Nalü’üjaakuu namüsü tü
miichikat eepünaale naya cha’aya
sainküin tü isashiikat. ⁴⁵Ouktapa
naya yala isashiipa’a, apütünüsü tü
miichikat napüla na nachoinkana.
Je nalü’üjüin shia namaa nekerotpa
nümaa Josué sulu’umüin tü
mma nasünaakat suulia tü wane
wayuukalüirua, na anaa niipijaa
Maleiwakai napüleerua. Je tü
miichikat, ayatsia nama’ana
sünainmüinre’eya nüka’iya David.

⁴⁶“Chi laülaashikai David,
anashiishi nümüin Maleiwakai. Je
nia, nüchüntüinyaje’e nümüin
Maleiwakai niainjachin niakai
aainjüin wane miichi nümüin
eekai jimatüinjatüin, süpüla
a’waajiaa Maleiwakai, chi
Nümaleiwasekai chi watuushikai
Jacob. ⁴⁷Niakajasa akumajirirüin
shia Salomón, chi nüchonka’iya
ne’e David. Tü miichikat, shia
wane miichi miyo’u aainjuushi
süka ipa. ⁴⁸Shiajasa nnojolinja’a
kepiain chi Maleiwa Miyo’ushikai
ma’i sulu’u miichi saainjanain
wayuu. Maa aka nümakat
Maleiwakai nuwaralu’upünaa chi
nünüikimaajachikai:

⁴⁹ ‘Tü sirumakat shia teinaseka
süpüla aluwatawaa
otta tü mmakat shia
süpülajanaka’aya too’ui.
¿Kasa wayuu miichi tü
jaainjeetkat tapüla’?, müshi
Maleiwakai.

‘¿Jaraleerü miichi tia
teemeraainjatkat alu’u

⁵⁰ sünain tayain kaainjanain tü
kasakat süpüshua’a?’ ”

⁵¹ Ayatshia Esteban sünain
aashajawaa sümüin tü
laülaayuukalüirua:

—Otta jiakana, wayuu iche
aa’inchii jia. Müshijese’e
saa’in wayuu manoulasat süka
nnojolüin jaa’a jümüin sümüin
nünüikü Maleiwa otta nnojolüin
joonoin sümaa. Jiyouktüin
tü naa’inreekat chi Naa’inkai
Maleiwa. Müshi’iya aka ne’e jia
naa’in na jutuushinuukanainna
paala sümaiwa. ⁵²Nnojoishi
eeichin wane na’akajee na
nünüikimaajanakana Maleiwa
eekai nnojolin müliain natüma

na jutuushikana. No'uta aa'inna na eekai nakijain süpülainpüshi nüntüin chi Nüchepchiakai Maleiwa, chi aa'inrakai nümüin waneepia tü nüchekakat, chi anii jaapüinkain ekii sünnain ju'utirüin naa'in. ⁵³Mayaainje'e saapuushin jümüin nakajee na aapieekana tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, nnojotsü kasajatüyaain jümüin.

O'utüna aa'inchi Esteban

⁵⁴Shiasa'a naapapa tü nümakat Esteban namüin, üttüsü ma'i naa'in otta jashichishii ma'i naya nümüin. ⁵⁵Je Esteban, süttüma niain katsüin chi Naa'inkai Maleiwa naa'u otta sünnain chain chüntüin no'u iipünaamüin, ni'arakalaka chi Maleiwakai sünnain anashantain ma'i nia otta Jesús sha'watüin nikialu'ujee Maleiwakai. ⁵⁶Nümakalaka namüin na wayuukana:

—iJiirakaa! Te'rüin jutatüin tü sirumakat otta chi Shipayakai Wayuu sha'watüin nikialu'ujee Maleiwa sünnain laülawaa na'ato'ujee.

⁵⁷Nayasa'a nayakana, mache'eyaakalaka naya suulia tü nümakat namüin. Sünnain na'waatüin, nawanaajaakalaka noo'omüin Esteban sünnain nasaapünaajaain nümaa. ⁵⁸Nayu'tkalaka nia anooipa'amüin suulia tü pueulokat eere nia na'ina'alüin süka ipa. Je na wayuu aküjashiikana ma'i nüchikü, naakajaain nashe'in süpüla na'ina'alüin nia, yaakalaka shia napütüin nüpüla wane jima'ai kanüliashi Saulo.

⁵⁹Je Esteban sünnain yaain nü'ina'annüin süka ipa, aashajaashi nümüin Jesús. Müshi nia: “Senyotkalee Jesús, paapaa taa'in”.

⁶⁰Nujutuukalaka süka nüsapain mmolu'u sünnain nu'waatüin emetut: “Senyotkalee, nnojo kachipünaain paa'in namüin na wayuukana tü naa'inrakat taka”. Je süchikijee nümüin tüü, ouktakalaka nia.

Müliaatajüshii na anoujashiikana atümaa

je a'walakajaashii naya

8 ¹Je eejaittaala Saulo sünnain “Anashi müleka nu'utüinüle aa'in” sünnain maa nümüin Esteban. Je so'uya ne'e ka'ikat tia, saa'innakalaka wane müliaatajaa aa'in namüin na anoujashiikana chajanakana Jerusalén natüma na judío manoujainsaliikana. Na'walakajaakalaka joo napüshua'ale'eya shi'ipa tü mmakat Judea otta Samaria. Naya'ala ne'e apüta'alaaka, na Aluwataashikana cha'aya Jerusalén. ²Je wane wayuunnua keisalajüshii sümüin nakuaippa nu'upala Maleiwakai, nojoitüin joo Esteban sünnain wattain saalin ne'ira nüchiirua. ³Yaakajasa'a Saulo sümaa naja'laje'ereein ma'i na anoujashiikana. Ekerojotaashi nia sulu'u nepia wane'ewai nakua sünnain najarajüin naya sulu'ujee süpüla nüpüreesajirüinjanain naya, maa aka tooloyuu otta jiejyuu.

Eeshii na wayuu eekai naapaain tü nüchikukat Jesús

cha'aya Samaria

⁴Nayasa'a na a'walakajaakana paala, aküjashii naya tü pütchi nüchikümaajatkat Jesús eepünaaleje naya. ⁵O'unaka'iya Felipe chai nukua sulu'umüin tü pueulo miyo'usukat sulu'u Samaria, je

yala nüküja achikichi chi Cristokai sümüin tü wayuukalüirua. ⁶Je na wayuukana, naapajapa tü nümakat Felipe namüin otta ne'rapa tü kasa naa'inrakat Felipe nütüma Maleiwakai, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakat aka nüpülain, kache'ejüshii ma'i naya napüshua'a süpüla tü naashajaakat achikü namaa. ⁷Eesü kojuya wayuu kale'eru'usü yolujaa, ayu'laasü shia nale'eru'ujee. Ayu'laajüsü sünain kookotajüin. Otta eesü kojuya wayuu anakat nütüma, türa eekai ouktiün süsa'a sümaa türa eekai masa'ain. ⁸Eekalaka ma'i saa'in wane miyo'u talataa sulu'u tia pueulokat.

⁹Je yala eeshi wane wayuu kanüliashi Simón. Je nia, wane wayuu ouutshi, chajachijese'e nia sulu'u tia pueulokat sünain na'alainpalajüin tü wayuukalüirua chajatkat sulu'u Samaria. Je sümüin tü wayuukalüirua, a'waataashi ma'i nia nulu'ujiraa sünain nülanaain suulia tü waneerua wayuukalüirua naashin. ¹⁰Napüshua'ale'eya na wayuukana, makat aka wayuu eekai müliain nanainmüinre'eya na wayuu eekai anapülin, kache'ejüshii ma'i süpüla tü nümakat namüin. Otta majataashii naya nümüin: “Nia'a chii, chi ‘Nüpülainmaajachi Maleiwa’ münakai”. ¹¹Oonooshii naya sümaa tü nümakat namüin süka kakaliainain naya sünain na'alainpalakuu nümüin naya süka tü kasa naa'inrakat süka tü outsüü eekat nüma'ana.

¹²Shiasa'a wanaa sümaa nanoujain nümüin Felipe tü pütchi anasükat nüküjakat namüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa otta nüchikü chi

wayuukai kanüliakai Jesucristo, nawoutisaajitkalaka, makana aka wayuu tooloyuu otta wayuu jiejyuu. ¹³Otta anoujashi chi Simónka'iya sümaa nuwoutisaajirale'einya. Je süchikijee, nümaakuu nümüshi joo nia Felipe eepünaale nia, ainku'uwisejese'e ma'i naa'in eepünaale ni'rüin Felipe sünain naa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakat aka nüpülain.

¹⁴Nayasa'a na Aluwataaushikana chajanakana Jerusalén, naapapa nachikü na wayuu chajanakana Samaria sünain nanoujain sünain tü nünüikükat chi Maleiwakai, najütüin Pedro nümaa Juan chamüin nanainmüin. ¹⁵Nantapa chamüin, aashajaashii naya nümaa chi Maleiwakai naa'u na anoujashiikana süpüla nüntajachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in wane'ewai nakua, ¹⁶süka mantüinyüli'inya nia sulu'umüin naa'inrua. Shia eeka ne'e, woutiisain naya saa'u nünülia chi Senyotkai Jesús. ¹⁷Je Pedro nümaa Juan, ne'itaakalaka najapü naa'uirua shiyaawase nachuntüin süpüla nikerolüinjachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua na wayuukana. Nikerotkalaja'ayaka sulu'umüin naa'inrua.

¹⁸Ni'rapa Simón sünain nikerolüin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua na anoujashiikana sükajee ne'itaain najapü na Aluwataaushikana naa'uirua, nüküjakalaka süchikü neertü namüin ¹⁹sünain nümüin:

—Iche'era tamüin türa pülaa jüma'anakat tama'anaiwa wanaa jümaa süpüla nikerolüinjachi'inya chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin

naa'inrua na wayuu eekai te'itaain tajapü naa'uirua, maa aka jütüma.

²⁰Nümakalaka Pedro nümüin:

—iAmüloujiraa pümata nümaa Yolujaakai sümaa tü pünneetsekak saa'u suwataain pikiiru'umüin piyalajeein tü kasa nüsülajakat Maleiwakai wamüin, tü wainkakak aka waa'inrüin kasa eekai müin aka tüü! ²¹Nnojoishi pia eenjachin apashii sünaain tü a'yatawaakat süka wayuuin pia nnojoishi pansaain aa'in nu'upala chi Maleiwakai. ²²Puu'ulaa suulia türa paainjalakat otta puchunta nümüin chi Maleiwakai kama'ache mototoojeerüle naa'in pümüin saashajaala paa'in. ²³Te'rüin tü pükuaippakat sünaain ayatüin sünaain mojuin ma'i shia. Nülerajüin ma'i chi Maleiwakai akuaippaa eekai müin aka türa. Piakai, müshi isakai püchikü sünaain puu'ulaa'in suulia paainjala.

²⁴Niasa'a Simón, nümakalaka:

—Jaashajaa jiakana nümaa chi Maleiwakai taa'u suulia sülanüin tamüin tü kasa mojosü jümakat tamüin.

²⁵Je mapa Pedro nümaa Juan, süchikijee naküjain süchikü tü kasa ne'rakat namaaiwa'aya Jesús otta naküjain nüniükü chi Maleiwakai, ale'ejüshii naya Jerusalénmüin nachukua'a. Je nakua'ata, naküja achiküt tü pütchi anasükat nüchikü Jesús chi O'tte'erüikai sulu'upünaa wainma pueulochen sulu'u tü mmakat Samaria.

Felipe nümaa chi wayuu cheje'ewaikai Etiopía

²⁶Shiasa'a mapa, süchikijee tüü, nümakalaka wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai

nümüin Felipe: “iPümayawaata! Pu'una uuchimüin pukua sulu'upünaa süpüna Jerusalén chawatkat sünaainmüin tü pueulokat Gaza, tü wopu alatakat eere maa'inyatuulin mmakat”. ²⁷Amayawaaja'a nümüin Felipe. O'unüshi nia. Shiasa'a sulu'upünaa tü wopukat, nülatirakalaka nia wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Etiopía. Wayuu kajapulu'ushi wane miyo'u a'yatawaa, süpü'tiyashi suwashirüin Candace, tü aluwataasükat sulu'u Etiopía. Otta nia, wayuu akapajuushi. O'unüshi paala Jerusalénmüin sünaain a'waajaa Maleiwakai su'uyaawa kojutüin nia nütüma. ²⁸Ale'ejüshichikalaka nia chai nukua nuumainpa'amüin süchikijee a'waajaakat, joyotojo'olüin sulu'u wane kareeta ne'ejenasü sünaain aashaje'eraa tü ashajuushikat nütüma Isafás, chi nüniükimaajachikai Maleiwa.

²⁹Niasa'a chi Naa'inkai Maleiwa, nümakalaka nümüin Felipe: “Pülü'üla süchiirua tia kareetakat sa'ato'uiwa pia”. ³⁰Nuwataakalaka süchiirua sünaain nürütkaain sünaainmüin. Shiasa'a wanaa sümaa yaain nüntüin nüma'anamüin chi wayuukai, naapakalaka sünaain shiain naashaje'erüin tü ashajuushikat nütüma Isafás. Nüsakitkalaka nia:

—¿Eesüya piyaawata aa'u türa paashaje'etkat?

³¹Je chi wayuukai, nüsouktakalaka ni'ipajee:

—¿Jamakuaippalüinjatü süpüla tayaawatüin saa'u, nnojolire ein wane wayuu aküjainjachikai tamüin sünaain jamalu'ulüin?

Je nuchuntakalaka nümüin Felipe süpüla no'otooinjachin otta nüikkalaainjachin na'ato'u.

³²Tü shi'ipakat tü ashajuushi naashaje'erakat, shia tü makat mayaa:

“O'uninnüshi nia süpüla o'utünaa aa'in maa aka nu'uninnakai wane anneerü sulu'umüin tü aüjaaleekat süpüla o'utünaa aa'in.

Maa aka naa'in wane anneerü ma'yalajúin najapulu'u chi aüjakai noi, müshia niakai, nnojoishi asouktüin naa'ujiraa namüin na o'utakana naa'in.

³³Müliashi nia atümaa süka mojutüin amüinyüü, otta awalaajüshia ne'e atümaa maainjaloule.

Nnojoire'eja'a jaraleechin müin: 'Shiayain nu'uuliwo'u türairua', müin nümüin süka nu'utünatüjülin aa'in maalü yaa saa'ujee mmakat”.

³⁴Niasa'a joo chi wayuukai nümakalaka nümüin Felipe:

—Püküja tamüin jaman, çjarai nüshajaka achikü chi nünüikimaajachikai Maleiwa, nüchiküjiraa niakai, nüchikütaapa wane naata?

³⁵Nüsouktakalaka Felipe nümüin: —Niasa saashajaaka achikü Jesús.

Je nu'ttakalaka sulu'uj'e'eya ne'e tü shi'ipakat tü ashajuushi sulu'ukat tü karaloukta nüchikimaajakat Maleiwa süna'in aküjaa nümüin tü pütchi anasukat nüchikü Jesús chi O'tte'eriikai. ³⁶Shiasa'a mapa, nalatakalaka sü'ütünaa wane mma ere eejatüin wane wüin. Nümakalaka chi wayuukai nümüin Felipe:

—Anu'usa wane wüin, ¿eesü wane kasa nnojotka woutiiseein aa'ujee taya?

³⁷Je nüsouktakalaka Felipe nümüin:

—Eeshi pia süpüla woutiisüin müleka pünoujüle süka paa'in shiimain.

Nümakalaka nümüin Felipe:

—Tanoujain süna'in niain Jesucristo Nüchoin Maleiwa.

³⁸Nüsha'wale'eritkalaka tü kareetakat. Nashakanuwaakalaka piama'e eemüin tü wüinkat.

Je nuwoutisaajakalaka nia Felipe. ³⁹Shiasa'a wanaa sümaa nayu'laain shirokujee tü wüinkat, aapünaajaanala'a münüshi Felipe nütüma chi Naa'inkai Maleiwa nüma'anajee chi wayuukai. Nnojo'iraa nümakalaka ni'rüin nia yalejee. Ayatakajasa'a o'unüin chi wayuukai ee'ewaire nia süna'in talatashantain ma'i naa'in.

⁴⁰Je chajaittaasa'a Felipe sulu'u tü pueulokat Azoto. Je yalejee, nu'unanajakalaka sulu'upünaa wane'ewai sukua tü pueulokalüirua süna'in aküjaa nüchikü chi O'tte'eriikai, antatataalain sulu'umüin tü pueulokat Cesarea.

Anoujalaa müshi Saulo nünain Jesús

9 ¹Je süma'inru'u tü waraittüin Felipe süna'in aküjaa nüchikü Jesús, ayatshia Saulo süna'in nu'uteein saa'in tü anoujasükalüirua nünain chi Senyotkai. Müshijese'e nia o'unüin nünainmüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana süpüla taashinjachin nia süna'in olojoo süchiirua tü anoujasükalüirua. ²Achuntüshijese'e nia nümüin wane karalouktairua namüinjatü na laülaashiikana

sulu'ukana wane'ewai sükua tü ekirajüleekat na judíokana cha'aya sulu'u tü pueulokat Damasco. Müsü pütchi sulu'ukat tü karalouktakat wane'ewai sükua: “Eesü süpüla nüta'ülirüin Saulo tü wayuukaliürua nüntakat anain cha'aya eekai sünoujain nüinain Jesús, tü oo'ulakakaliürua tü akuaippaa kanüliakat ‘Wopu Jeket’ nüinainjeejtkat. Nüta'ülireerü tia wayuukaliürua, maa aka tooloyuu sümaa jieyuu, süpüla nüntirüinjatüin shia yaamüin Jerusalénumüin süpüla püreesainjanain naya atümaa”.

³Nu'unakalaka joo Saulo chamüin Damascomüin. Shiasa'a chamüin nüli'ülaapa süpüla nüntüin Damascomüin, sootolo'ola sümakalaka wane luusa chejeejatü sirumalu'ujee süinain pasanainjaain nia süchiki. ⁴Nu'tpünajaakalaka Saulo mmolu'u süinain naapiün wane pütchi müsü yaa:

—Sauloo, ¿jamüshi taya pümüin, müliakalaka ma'i taa'in pütüma?

⁵Nüsakitkalaka Saulo:

—¿Jarai pia, Laülaashikalee?

Süsouktakalaka tü pütchikat:

—Taya chi Jesús müliakai aa'in pütüma süinain pulojüin ma'i süchiürua tü wayuu tamaajatkalüürua. ⁶Pütamawaata pikeroloiwa sulu'umüin tü pueulokat. Je yala aküjüneerü pümüin tü anakat süpüla paa'inrüin.

⁷Je na nümaajanakana, ainkuusü ma'i naa'in je masouktüinpünaasalii süka naapiün wane pütchi süinain nnojolüin ein ne'rüin wane wayuu.

⁸Nütamaakalaka Saulo mmolu'ujee. Je wanaa sümaa neerulüin tü no'ukat, nnojotsü ni'rüin tü mmapa'akat. Aapaanüshijese'e nia süka najapü süinain najattüinüin

chamüin Damascomüin.

⁹Makatakalaka nia cha'aya apünüin ka'i süinain ayatü'inya nia mo'upa'ain, süinain meküin je nnojolüin kasain nüsiin.

¹⁰Cha'aya Damasco, kepiashi wane wayuu anoujashi, kanüliashi Ananías, je ni'rataalain naa'in chi Senyotkai süinain nüümüin nüümüin: —Ananías.

Nüsouktakalaka Ananías ni'ipajee: —Anii taya, Senyotkalee.

¹¹Nümakalaka Senyotkai nüümüin: —Pu'unaata sulu'umüin tü kaaye kanüliakat Lotüsü. Je yala nipiálu'u Judas, püsakira nüinain wane wayuu kanüliashi Saulo cheje'ewai sulu'u tü pueulokat Tarso. Je nia maa'ulu, aashajaashi nümaa Maleiwakai. ¹²Je ni'rataalain naa'in wane wayuu kanüliashi Ananías ekerolüin nüinainnüin süinain ni'itaain najapü naa'u süpüla ko'uinjachin nia nüchukua'a.

¹³Nüsouktakalaka Ananías sütüma tü münakat nüümüin:

—Senyotkalee, chi wayuukai, taapiün nüchikü sütüma wayuu wainma süinain wattain saalin kasa mojusü naa'inrakat namüin na wayuu anoujashiikana pünain chakana sulu'u Jerusalén. ¹⁴Je antüshi joolu'u nia yaamüin yaa süinain laülaashin natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana süpüla nütaüjirüinjanain napüshua'ale'e na anoujakana pünain, süpüla nüpüreesajirüinjanain naya.

¹⁵Je nümakalaka ne'e Senyotkai nüümüin:

—iPu'unaata maala! Süka jamüin, chisa wayuukai, taneekajala süpüla naashajaainjachin tachikü süümüin tü wayuu nnojotkalüürua judíoin, tü

“gentile” münakalüürua, nama'ale'eya na aluwataashiikanairua saa'u je sümüin tü nuu'uliwo'ukalüürua Israel süma'aya'a. ¹⁶Tee'iyateerü nümüin tü wattakat saalin müliaa ni'rüinjatkat sünainjee aküjaa tachikü.

¹⁷Nu'unakalaka Ananías eemüin tü miichikat eere Saulo. Shiasa'a nikerotpa, nümakalaka nümüin sünain ni'itaain najapü naa'u: —Tawala Sauloo, chi Senyotkai Jesús, chi ee'iyataakai pümüin sulu'u tü wopukot eepünaajachire pia, nuluwataain taya süpüla ko'uinjachin pia püchukua'a je süpüla niainjachin katsüin chi Naa'inkai Maleiwa paa'u.

¹⁸Shiasa'a yaawalajaja'aya, ojunuujaasü süpa'ajee no'u Saulo wane müsü aka saa'in soi jime. Je anakalaka tü no'ukat süchukua'a. Nütamaakalaka, woutiisakalaka nia. ¹⁹Je süchikijee, nikakalaka. Atütülaasü naa'in süchukua'a. Je makatakalaka nia, so'u maa aka jera ka'i eera, namaa na anoujashiikana kepiakana cha'aya Damasco.

**Saulo sünain aküjaa nüchikü
Jesús sulu'u Damasco**

²⁰Nnojoittaainja'a nia eekuu müin, o'ttomaatüshi sünain aküjaa, sulu'upünaa tü ekirajüleekat na judfokana, nüchikü Jesús sünain nia'inya Nüchoin chi Maleiwakai. ²¹Nayasa'a napüshua'a na eejanakana sünain aapajaa tü nükjälakat, ainkeusü ma'i naa'inrua sünain namajiraain: “¿Nnojoishiche niain chi aja'laje'eerepü'ükai wayuu cha'aya Jerusalén eekai sünojain nünain chira naashajaakai ma'i achikü joolu'u? ¿Nnojoishi nia antüshin

yaamüin süpüla nütaajirüinjatüin türa eekai yaain yaa süpüla nümaainjatüin Jerusalénmüin püreesain nama'anamüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana?”.

²²Je Saulo aashajaashi sümaa yalayalain ma'i naa'in je sünain niyu'la niyu'la nümüin tü apansaajakat nüchikü Jesús sünain nia'inya chi Cristokai, Nüneekajalakai Maleiwa. Je na judío kepiashiikana Damasco, eetüjüttaayai jamüin nanüikü shi'ipajee tü nümakat.

**Saulo, isashi noulia na
o'uteekana naa'in**

²³Je mapa sülatapa kojuya ka'i, anajiraakalaka nanüikü na judfokana nikiirajee Saulo shii'iree no'utüin naa'in. ²⁴Je Saulo naapa achiküt tü naa'inreekat na wayuukana nüka. So'uka'i je sa'wai, ko'ulujunayaa müsü wane'ewai sükua natüma so'u sükulaatse tü pueulokat shii'iree nüntüin ne'ipamüin süpüla no'utajachin naa'in. ²⁵Shiasa'a sa'wai, na anoujashiikana, nashakatirakalaka nia sulu'u wane shaaula sulu'upünaa wane wentaana süpicho'umüin tü sükulaatsekat. Isaichikalaja'aka nia.

**Saulo, aküjiraashi nüchikü
Jesús wanaa namaa**

na Aluwataaushikana

²⁶Je nüntapa Saulo Jerusalénmüin, kee'ireeyaatsü naa'in kotteein nia namaa na anoujashiikana chajanakana cha'aya, akanasa'a nnojolüin nanoujain sünain nünoujashichipain. Mmolojokalaka naya napüshua'a neema süka

ayatayaayüli'inya nia naashin süna in olojoo nachii ruu. ²⁷Je niakalaka o'unirüin nia Bernabé nanain müin na Aluwataaushikana. Nüküjakalaka Bernabé namüin nüchikü Saulo süna in ni'rüin chi Senyotkai süna in naashajaain chi Senyotkai nümaa sulu'u süpüna Damasco. Otta nüküjain namüin süna in nüküjüin Saulo nüchikü Jesús cha'aya Damasco sümaa yalalashantain ma'i naa'in süna in aküjaa.

²⁸Makatüichikalaja'aka Saulo yala Jerusalén. Namaakuu namüshi joo nia. Je aküjashi nia nüchikü chi Senyotkai sümaa yalalain ma'i naa'in, eepünaale nia namaa.

²⁹Otta aashajaashi nia nüchikü chi Senyotkai süna in na'ayajiraain ma'i namaa na judío aashajaashiikana pütchi griego. Shiasa'a süna injee tia, no'uteekalaka naa'in. ³⁰Nayasa'a na anoujashiikana, natüjaapa saa'u tü aa'inneekat nüka Saulo, no'unirüin nia Cesare müin, je yalejee najütüin nia chamüin Tarsomüin.

³¹Jimatakalaka saa'in mmapa'akat namüin na anoujashiikana napüshua'achajanakana sulu'u tü mmakalüirua cha'aya Judea, Galilea otta Samaria. Akatsinraasü ma'i naa'inrua süna in nanoula süna in kojütüin chi Senyotkai natüma waneepia. Je sükajee nükaalinjain naya chi Naa'inkai Maleiwa, o'unüshii naya sulu'u nokojuyalaa in ma'i.

Anashi Eneas nütüma Pedro

³²Je mapa Pedro, o'unanajüshi sulu'upünaa wane'ewai sukua noumain na anoujashiikana süna in waraittaa naa'u. Je antatataalain nia nanain müin na kepiakana sulu'u tü pueulo kanüliakat Lida. ³³Je yala, nünta anainchi wane wayuu

oukta asa'achi je oukta atünachi, kanüliashi Eneas. Eeichi nia mekiisalü juya süna in ju'letaa.

³⁴—Eneas, ipütamaapa! Anaichipa pia nütüma Jesucristo. Pükotchajaa puju'leja —nümakalaka Pedro nü müin.

Je so'ujee tia, atamataashi Eneas. ³⁵Je süka anaichipain joo nia shi'rüin tü wayuukolüirua chajatkat sulu'u Lida otta sulu'u tü mmakat Sarón, anoujashii joo naya nüna in chi Senyotkai.

Aso'iraasü saa'in Dorcas nütüma Pedro

³⁶Je sulu'u wane pueulo miyo'u kanüliasü Jope, eesü wane wayuu anoujasü kanüliasü Tabita, je süka pütchi griego, “Dorcas” münüsi. Je tü wayuukat, aa'intüsü waneepia kasa anasü süna in sükaalinjain na wayuu müliashiikana. ³⁷Shiasa'a so'u wane ka'i, antüsü ayuulii süna in, je mapa, ouktakalaka shia. Je süchikijee so'oojinnüin, e'ikajaanüsü shia sulu'umüin sütaüjia tü iipünaajatkat miichi, süka paa'uwaain tü shipiakat. ³⁸Je Jope, ka'yatüsü su'unalut süna injee Lida eere Pedro. Shiasa'a na anoujashiikana, süka natüjaain naa'u süna in yalain nia, naluwataakalaka piamashii wayuu süpüla maa nü müin: “Jalia'aya waya. Anashia pu'unüle wamaa joolu'uchon Jopemüin, eemüin na wawalayuu ajütakana waya”.

³⁹Je o'unamaatüshi joo Pedro namaa. Mayaashi antüin nia, e'ikajaanüshi eemüin tü ouktüsükat. Je yala eeshii nüpüla wane jiyuu oukta a'wayuusechii. Noutkajaakalaka joo nia süna in na'yalajüin ma'i je süna in nee'iyatüin nü müin tü nashe'in

saainjanainkat paala Dorcas namüinrua kataiwa'aya so'u. ⁴⁰Nujuittirüin joo Pedro naya napüshua'ale'eya. Je achuntüshi joo nia nümüin Maleiwa sünain nüsapainkain. Keraapa nia süchikijee achuntaa, apalaitaashi sünainmüin tü ouktüsükat sünain nümüin sümüin: “Pütamaa, Tabitaa”. Shiasa'a shiakat, sujutalüin joo tü so'ukot. Je mayaashi shi'rüin Pedro, süikkalaakalaka. ⁴¹Shiasa'a naapaakalaka shia sajapü'ipa sünain nütamate'erüin. Je neenakakalaka na anoujashiikana namaa na jieyuu oukta a'wayuusechiikana süpüla nii'iyatüin shia namüin sümaa katüin so'u. ⁴²Je a'walakajaasü süchikü sulu'upünaa süpüshua'a tü pueulokat Jope. Je wainma wayuu, anoujasü sulu'ujee nünain chi Senyotkai. ⁴³Makatüshi Pedro kojuya ka'i sulu'u Jope nipialu'u wane wayuu akuttiirajüi kanüliashi Simón.

Cornelio, aluwataashi nünain Pedro

10 ¹Eeshi wane wayuu kanüliashi Cornelio cha'aya sulu'u tü pueulokat Cesarea. Je nia, sülaülashi poloo shikii surulaat sünainjee tü waneekat shi'ipapa'a surulaat romano chakat Cesarea, tü kanüliakat Italiano. ²Je nia, wayuu keisalashi sümüin nukuaippa nu'upala Maleiwakai. Je kojutshi Maleiwakai nütüma otta natüma napüshua'a na eekana nipialu'u. Je aapawaishi nia neerü süpüla akaalinjiaa na judfo müliajüshiikana otta aashaja'awaishi nia waneepia nümaa chi Maleiwakai.

³Shiasa'a so'u wane ka'i aliika ka'ikat, nii'iyataakalaka wane aapiee nümüin, nüma'anajeejachi Maleiwakai. Ni'rashantain ma'i süka

no'u sünain ekerolaa nünainmüin eejachire nia. Nümakalaka chi aapieekai nümüin:

—Cornelioo.

⁴Je Cornelio, yalaichija'a nia chüntüin no'u nünain. Nüsouktakalaka nümüin sümaa tüntüin ma'i naa'in:

—¿Kasa wayuu, laülaashikalee?

Naashajaakalaka aapieekai nümüin nüchukua'a:

—Anashiisü nümüin Maleiwakai paashajaain nümaa otta pükaalinjain tü müliajüsükat. ⁵Je joolu'u, püjüta pümata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa wane wayuu kanüliashi Simón, chi Pedro münakai.

⁶Katunküleshi nia nipialu'u wane niisholia, akuttiirajüi, kepiakai sotpa'a palaakat.

⁷Niasa'a Cornelio, nu'unapa chi aapiee aashajaashikai nümaa, neenajakalaka piamashii na nüchepchiakana otta waneeshia surulaat no'uluku na nümaatalakana aa'in, keisalashi sümüin nukuaippa nu'upala Maleiwakai. ⁸Je süchikijee nüküjain namüin süpüshua'a tü ni'rakat otta tü nüküjakat chi aapieekai nümüin, nüjütakalaka naya Jopemüin.

Tü kasa ni'rakat aa'in Pedro

⁹Shiasa'a watta'amüin, kale'o ma'i ka'ikat, Pedro cha'aya Jope, wanaa sümaa nalü'ülüin ma'i na wayuukana sünainmüin tü pueulokat, nüliikajaakalaka sünainmüin wane müsü saa'in süpa'a miichi yaasü saa'ujee tü miichikat sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai. ¹⁰Süntakalaka jamü nünain. Nikeekalaka aa'in. Je süma'inru'u sü'lakajaanüin tü niküinkat, antüsü nünainmüin

wane müsü saa'in lapü.

¹¹Eerulaataalasü saa'in sirumakat no'ulu'u. Ni'arakalaka wane kasa miyo'u ma'i müsü aka saa'in wane kuluulu ashakatüin süpa'amüin mmakat. Kaalajasü sünainjee tü pienchisükat sot. ¹²Eesü su'uluku mürüt koo'uisükat yaa sulu'u, otta su'uluku tü kasa lemtüsükat mmolu'u, otta su'uluku tü wuchii waawatsükat iipünaa. Eesü su'uluku süpüshua'ale'eya yaa sulu'u.

¹³Shiasa'a naapakalaka wane pütchi müsü nümüin:

—Pedroo, püüjawaata pikaaiwan.

¹⁴Je nüsouktakalaka Pedro:

—iNnojo, Maleiwakalee! Nnojoishi eichin teküin eekai süpülajünüin woulia wayakana judfokana.

¹⁵Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a:

—Tü ekküülü nüpülajapü'tikat paala Maleiwakai, nnojotsü apülajünajatüin maa'utpünaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya pümüin: Nnojo ayatüin “Apülajünüsü toulia türa” pümüin sümüin.

¹⁶Je apünüintua ma'i sülatüin tüü. Je süchikijee, ojoolochijaanusü tü kuluutkat chai sükua sirumalu'ümüin süchukua'a.

¹⁷Je wanaa sümaa yaain shiiwa'ajaain naa'in Pedro sünain nüchaje'erüin naa'in sünain jamalu'ulüin tü ee'yialaakat nümüin, nantapaatalakana na wayuu nuluwanaajalakana Cornelio so'ulu'ümüin nipia Simón eejachire nia. Süka nasakijain sünain, nanta anainrü. ¹⁸Nasakitkalaka sünain emetülüin nanüikü: “¿Nnojoishi yaain ji'rüin katunkülein wane wayuu kanüliashi Simón, chi Pedro münakai?”.

¹⁹Je yaataaiwaja'a Pedro sünain aashaje'eraa naa'in sünain tü ee'yialaakat nümüin shii'iree niyaawatüin saa'u jamalu'ulüin, nümakalaka chi Naa'inkai Maleiwa nümüin:

—Piirakaa, Pedro, anaa apünüinshii wayuu achajaashii püchikü. ²⁰Puuntawaata sünain ashakataa pu'unaiwa namaa. Je nnojo wainmajüin paa'in saa'u o'unaa namaa süka tayain kamajalain naya süpüla nasaajünjachin pia.

²¹Je ashakatüshi Pedro nanainümüin. Je nümakalaka namüin:

—Taya chi wayuu jüchajaakai achikü. ¿Kasa te'iyouka amüin jia?

²²Je nasouktakalaka na wayuukana:

—Nüjünala waya Cornelio, chi sülaülashikai poloo shikii surulaat romano. Wayuu aa'inrakai tü anasükat je kojutshii Maleiwakai nütüma. Otta na judfokana, naashajaa achikichi nia sünain wayuuin anamia. Aashajaashire'e wane aapiee nümaa, nüma'anajeejachi Maleiwakai süpüla nüsaajirünjachin pia nipialu'ümüin süpüla aküjaa tü püküjünjatkaleje achikü nümüin.

²³Niasa'a Pedro, nikerotitkalaka naya paülü'ümüin. Atunkaashii naya nüma'ana so'u tia. Je watta'amüin, nu'unakalaka namaa. Otta eesü no'uluku na anoujashii Jopeje'ewaliikana o'unüin namaa süpüla nu'uyaaajanaa Pedro.

**Pedro sünain aküjaa
nipialu'u Cornelio**

²⁴Shiasa'a waneemüin ka'ikat, nantapaatalakana

Cesareamüin, eejachire Cornelio sünain a'atapajaa naya sūmaa nūpūshi otta na nütünajunnuu nnojotkana yalejeein aa'in nuulia, tü naapirüinkalüürua paala. ²⁵Je wanaa sūmaa nüntün Pedro nipialu'umüin Cornelio, ajuittaashi nia nūpanapa sünain nu'ttüin süka nūsapain yaa nuu'uleepshimüin, shiyaawase kojutün nia nütüma süka pūlashiyaa'in nia naashin. ²⁶Nūmakalaka Pedro nūmüin: —iPütamaa! iWayu'uuya ne'e taya wanaa pūmaa!

²⁷Nekerotkalaka paülü'timüin sünain yootün naya, eejatüle jutkatün wainma wayuu nūpūla.

²⁸Shiasa'a nūmakalaka Pedro namüin:

—Jiakana, jütüjaa aa'ulu wakuaiippa wayakana judfokana sünain süpūlajünüin nūpūleerua wane judfo aleewainjachin nūmaa wane wayuu gentile otta nūrütkaainjachin nūnainmüin. Akaisa'a nūchiaaichipain taya Maleiwakai suulia “Apūlajünüsü toulia” tamüinjachin aa'in tale'eru'u sümüin jaralü yaa. ²⁹Shiaja'a to'unamaata atūmalü chejee sünain nnojolin ta'alijiraain wanaa sūmaa jüsaajirün taya. Je joolu'u, tatūjawee aa'ulu sünain kasain jüsaajira apūla taya.

³⁰Nūsouktakalaka Cornelio: —Eeirü pienchi ka'i süchiirua maja'a ka'i yaa, yaajachi taya tepialu'u aamaja'alüin otta aashaja'alaain nūmaa Maleiwakai. Je nii'iyataakalaka wane aapie tamüin, kachuwala ashe'inchi ma'i, nūma'anajeejachi Maleiwakai. ³¹Nūmakalaka tamüin: “Cornelio, naapün Maleiwakai pünüikü sünain aashajawaa nūmaa otta

anashiisü nūmüin pūkaalinjain tü müliajüsukat. ³²Püjüta pūmata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa nia”, nūmakalaka pūmüin. “Katunküleshi nia nipialu'u wane niisholia, akuttiirajüi, kepiakai sotpa'a palaakat”, müshire'e tamüin chi aapieekai.

³³Taluwataamaatakalaja'aka wayuu pūnainmüin süpūla nasaajünjachin pia. Anasüja'a tü paa'inrakat sünain püntün. Anaakalaka joo waya jutkatün nu'upala Maleiwakai süpūla waapajünjatün süpūshua'a tü nüküjirünjatkat pia wamüin.

³⁴Nu'ttakalaka joo Pedro sünain aashajawaa. Müshi nia mayaa:

—Alu'ujasa'a joolu'u, tayaawatütpa aa'u sünain shiimain nnojölün ko'uin nükuaippa Maleiwakai sümüin wayuu. ³⁵Wayuu eekai een sulu'u mmakat süpūshua, kojutkat atüma Maleiwakai otta aa'inrakat tü anasukat, nnojoleerü nūjütaain amaa shia, ja'itairü judfoin otta nnojorüleje'e judfoin shia. ³⁶Aküjashi paala taya: Chi Maleiwakai, nüküjirütpa nünüikü wamüin wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, tü süchikükat anajirawaa aa'in einjatkat nūmaa nükajee Jesucristo, chi sülaülashikai wayuu süpūshua'ale'eya. ³⁷Jüche'ojüle joo süchikü tü alatakak sainküin tü mmakat Judea, o'ttototoolain shia süchikijee nüküjün Juan nūchikü chi Maleiwakai sümüin wayuu sünain nūmüin sümüin: “Anashii müleka juwoutisaajirüle”. ³⁸Jütüjaa aa'uchi Jesús chi Nazaretje'ewaikai sünain naapünüin nütüma Maleiwakai chi Naa'inkai nūmüin otta pūlaa. Je jütüjaa aa'ulu sünain waraitapü'ün nia sainküin mmakat sünain aa'inraa kasa anasü je sünain

nüshatiriün suulia wayuu tü müliaa shi'rakat nütüma chi Yolujaakai. Nainküin tüü süpüla naa'inrüin süka eejachin Maleiwakai nümaa.

³⁹“Je wayakana, tayakai otta na waneennua eejanakana nümaa Jesús, we'rajüin süka süpüshua'ale'eya tü naa'inrakat cha'aya Jerusalén otta sulu'upünaa tü mmakalüürua eekat wanaa sümaa sulu'u Judea. Je süchikijee, o'utüna aa'inchi nia süna nükachennüin süna wane kuruusa. ⁴⁰Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia so'u apünüin ka'i je nii'iyate'erüin nia wamüin. ⁴¹Nnojoishi nia ee'iyataain sümüin wayukat süpüshua'a. Waya ne'e nii'iyataaka amüin, wayakana nüneekatüjülüikana Maleiwakai süpüla we'rajüinjatüin süka tü naa'inrakat nüka. Shiimain tü waküjakat nüchikü, süka eküshii waya nümaa je asüshii waya nümaa süchikijee nüso'iraain aa'in. ⁴²Je Maleiwakai, nüjütüin waya süpüla waküjünjanain nüchikü Jesús sümüin tü wayukalüürua süpüshua'a süna n'i'taain nia süpüla joyotoo süpüla kasalajanaa atüma sümüin saainjala wayuu süpüshua'ale'eya, türa eekai katayülüin so'u je maa aka türa eekai ouktüüriin. ⁴³Je napüshua'a na nünuikimaajanakana Maleiwakai, naküja achikichi paala Jesúska chii, süna moteerüin naa'in chi Maleiwakai nükajee, naainjala chira eekai nünojain nünaïn”.

Chi Naa'inkai Maleiwa, antüshi sulu'umüin naa'in

na gentilekanaya

⁴⁴Yaataaiwaja'a Pedro süna aashajawaa, antala'a müshi chi

Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in napüshua'ale'eya na eejanakana süna apajaa tü pütchikat. ⁴⁵Nayasa'a, na anoujashii judíokana antüshikana nümaa Pedro, naponojoo amaalü süna nüntüin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in na eejanakana mayaainje'e gentilein naya. ⁴⁶Natüjaa aa'u süna nüntüin, süka ne'rüin naya süna aashajawaa süka pütchi naata je süna a'waajaa Maleiwakai. ⁴⁷Shiasa'a nümakalaka Pedro:

—Saa'in tamüin, woutiiseeshii na wayuukana joolu'u süka kamüin naya chi Naa'inkai Maleiwa maa aka wamüin nia. ¿Anasü süka tian?

⁴⁸Nüjütakalaka naya süpüla woutiisainjanain saa'u nüntüia Jesucristo. Shiasa'a süchikijee, nachuntakalaka nüümüin Pedro süpüla makatüinjachin nia namaa süpüla kojuya ka'i.

Pedro, aküjashi namüin na anoujashiikana cha'aya Jerusalén

nachikü na gentilekana süna anoujaa

11 ¹Na Aluwataaushikana otta na anoujashiikana chakana Judea, naapa achikichii na gentilekana süna anoujaa nünuükü Maleiwakai. ²Shiasa'a wanaa sümaa nüle'ejüin Pedro Jerusalénmüin, shiyoujünakalaka nüümüin tü naa'inrakat natüma na judío anoujashiikana nünaïn Cristo, na cho'ujaakana aajüin shi'yote'ennüin süta wayuu süpüla su'tte'ennajatüin nütüma Maleiwakai. ³Je nasakitkalaka nia:

—¿Jamüshi pia chejeekalaka süna ayaataa saa'u wayuu gentile je süna pikataalain sümaa?

⁴ Je Pedro, nükiujakalaka namüin süpüshua'ale'eya su'ttieepüshijee tü alatakat paala, süna'in nümüin namüin:

⁵—Chajachi taya sulu'u tü mmakat Jope. Shiasa'a wanaa sümaa taashajaain nümaa Maleiwakai, süntala'a sümakalaka tanainmüin wane müsü saa'in lapü. Te'rakalaka wane kasa miyo'u ma'i müsü aka saa'in kuluulu ashakatüin sümaa kaalajain süna'injee tü pienchisükat sot chejee sirumalu'ujee süpa'amüin mmakat eejachire taya. ⁶ Tanalaakalaka sümüin süpüla te'rüinjatüin kasain een yaa sulu'u. Je eekalaka te'rüin tü müürüt miichipa'ajatkat otta tü kasa jashichi kepiakat wuna'ainküin. Je eesü tü kasa lemtüsükat mmolu'u otta tü wuchii waawatsükat iipünaa. ⁷ Shiasa'a taapakalaka wane pütchi müsü tamüin: “Pedroo, püüjawaata pikaaiwan”. ⁸ Je tasouktakalaka: “i'Nnojo, Maleiwakalee! Nnojoishi een teküichin eekai süpüla'jünüin woulia wayakana judfokana”. ⁹ Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a süna'in sümüin tamüin: “Tü eküülü nüpüla'japü'ikat paala Maleiwakai, nnojotsü apüla'jünajatüin maa'utpünaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya pümüin: nnojo ayatüin 'Apüla'jünüsü toulia türa' pümüin sümüin”. ¹⁰ Apünüintua ma'i sülatüin tüü. Je süchikjee tia, ojoolochijaanusü süpüshua'a chai sükuu sirumalu'umüin süchukua'a.

¹¹ “Wanaa ma'i sümaa tia, nantapaatakalaka so'ulu'umüin tü miichikat apünüinshii wayuu aluwataaushi chejee Cesareajee süna'in asaajaa taya. ¹² Je chi Naa'inkai Maleiwa, nüümüshi taya süna'in to'unajachin namaa sümaa

nnojolüin wainmajüinjatüin taa'in saa'u o'unaa. Je o'unüshii tamaa na aippiruashiikana wawalayuu yaakana joo ji'rüin tamaa. Je wekerotkalaka wapüshua'ale'eya sulu'u nipia chi wayuu asaajitkai taya. ¹³ Je nükiujakalaka wamüin chi wayuukai süna'in nii'yataain wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin cha'aya nipialu'u. Süna'in yaain sha'watüin chi aapieekai nü'ütpa'a, nümakalaka nümüin: ‘Püjüta pümata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa chi wayuu kanüliakai Simón, chi Pedro münakai. ¹⁴ Nieechi aküjaka pümüin süna'in jamüinjachin pia süpüla pu'ttaainjachin otta napüshua'a na eekana pümaa pipialu'u suulia jaainjala’.

¹⁵ “To'ttaiwa'aya ne'e süna'in aashajawaa namüin, antala'a müshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in maa aka paala nüntüin sulu'umüin waa'in wayakana judío anoujashiikana. ¹⁶ Je yalapünaa, sotokalaka taa'in tü nümmakat paala chi Senyotkai wamüin: ‘Shiimain süna'in nuwoutisaajapü'üin Juan wayuu süka wüin, alu'ujasa'a jiakana, alateerü süna'in anain jükuaippa tatüma. Woutiiseena jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in', müshi nia wamüin. ¹⁷ Süka niain aapüin Maleiwakai chi Naa'inkai namüin, maa aka naapüin nia wamüin wayakana süchikjee wanoujain nüna'in chi Senyotkai Jesucristo, çjaraikalaka joo taya süpüla touküinjachitaalain nüchikü Maleiwakai?’”

¹⁸ Je na wayuukana sütüma naapüin tüü, noo'ulaakalaka suulia

ayoujaa. Na'waajakalaka Maleiwakai sünain namüin:

—Anakai che ma'i chi Maleiwakai sümüin wayuu gentile, sünain ein nütüma süpüla shiyaawajaainjatüin suulia saainjala süpüla eeninatüin shia nümaa waneepia.

Na anoujashiikana cha'aya Antioquía

¹⁹Na anoujashiikana a'walakajaakana paala süpüleerua tü müliaa aa'in antakat noo'omüin süchikijee nu'utünüin aa'in Esteban, o'onuwaashii sainküin mmakat süpüshua. Chatataatsü o'otüin napüshi Feniciamüin, Chipremüin otta Antioquíamüin. Je eepünaale no'otüin, naküja achiküt tü pütchi nüchikümaajatkat Jesús. Akanasa'a nayain ne'e naküja amüin, na judío'jiraakana wanaa namaa. Makalaka ne'e na wayuukana griegokana, maküjuuin amüin. ²⁰Akanasa'a ee'inya wane wayuunnua na'aka, cheje'ewalii Chipre otta Cirene, antapaatüin Antioquíamüin. Naküjakalaka joo namüin na griegokanaya süchikü tü pütchi anasukat nüchikü chi Senyotkai Jesús. ²¹Je chi Maleiwakai, nükaalinjain naya süka tü nüpülainkat. Kaa'ukalaka ma'i tü nanüükukat sümüin tü wayuukalüirua. Kojuyakalaka ma'i wayuu oo'ulaayaa makat tü sünoujapü'ukat anain paala süpüleerua anoujaa nünain chi Senyotkai.

²²Nayasa'a na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Jerusalén, naapapa nachikü na griegokana sünain anoujaa cha'aya Antioquía, najütüin Bernabé chamüin süpüla analawaa namüin. ²³Je wanaa sümaa nüntüin Bernabé

chamüin, talatüshi ma'i nia süka ni'rüin sünain anamiain Maleiwakai namüin na wayuu griegokanaya. Aashajaashi nia namaa napüshua'a süpüla nachecherüinjatüin ma'i naa'in sünain ayataa waneepia nüchiirua chi Senyotkai.

²⁴Nükaalijüin naya süka wayuuin nia anamia sümaa kanoulain ma'i nia otta niain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u. Sünainjee tü nükjajakat, anoujasü wainma wayuu nünain chi Senyotkai.

²⁵Nu'unakalaka joo Bernabé Tarsomüin nii'iree Saulo. ²⁶Je nüntapa nünain, nümaashi nia Antioquíamüin, eejanale naya kettatüin wane juya natüma sünain outkajawaa namaa na anoujashiikana sünain ekirajaa wainma wayuu. Yalejeesü ma'i Antioquíajee akumalaa'in tü "cristianos" namüin na anoujashiikana, "na nümaajanakana Cristo" malu'ut.

²⁷Je su'unnaa ka'ikat tiarua, eeshii wane wayuunnua nüntüikimaajana Maleiwakai antapaatüin Antioquíamüin chejee Jerusalénjee.

²⁸Je wane no'ulukü kanüliashi Agabo, nüsha'walaakalaka pasanainmüin nanain na jutkatshiikana sünain nükjajain nükejee chi Naa'inkai Maleiwa sünain süntajateertüin wane ka'i alinjatkat o'u ma'i jamü saa'u mmakat süpüshua. (Ekerajüsü tüü wanaa sümaa niain joyotüin Claudio cha'aya Roma süpüla aluwatawaa saa'u tü mmakat.) ²⁹Nayasa'a na anoujashii chajanakana sulu'u Antioquía, "Anakaja'a müleka waniijiraale wane kasa wakaalinjiajatü na wawalayuu chakana kepain Judea. We'iteerü tü wainkakaleje ne'e süpüla we'itüin", namajiraakalaka. ³⁰Makalaja'aka

shia natüma. Najütakalaka tü nakotchajalakak nūmaa Bernabé otta Saulo namüin na laülaashiikana napüleerua na anoujashiikana cha'aya sulu'u Judea süpüla neitajüinjatüin shia naka na anoujashii eekai müliain sütüma tü jamükat.

Ata'ülinnüshi Pedro nütüma Herodes

12 ¹Je su'unnaa ka'ikak tiairua, Herodes chi aluwataashikai sulu'u tü mmakat, nütajüirüin joo no'uluku na anoujashiikana süpüla müliajüinjatüin ma'i naa'in nütüma. ²Je nu'utira aa'inchi Jacobo chi nuwalakai Juan süka chajaruuta. ³Sükajee ni'rüin Herodes naa'in na judiökanaairua sümaa talatüin naa'in süka ouktüichipain Jacobo, nüpireesajitkalaka joo Pedroya'asa. Je tüü, eesü alatüin wanaa sümaa sükalia tü mi'iraa kanülüiakat "Pascua" münüin, ekaanapü'üikak anain tü pan ma'akaskatkat soolojia. ⁴Ekerotinnüshi joo Pedro sulu'u püreesaapülekat nütüma Herodes. Je cha'aya kawaariaseshi nia poloo aippiruamüin surulaalüirua sulu'u pienchiwalin shia süna'in pachukuatüin naya süna'in anajaa naa'u. Je tü jülüjakat naa'in Herodes shia naapajachin nikii Pedro süpüla ouktaa no'upala na judiökanaairua süchikijee tü mi'iraakat. ⁵Eeshijese'e joo nia süna'in a'atapiyouin ma'i nia sulu'u tü püreesaapülekat. Je na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua, achuntüshii naa'u nümüin Maleiwakai waneepia.

**Ajütüna achikichi Pedro
nütüma wane aapiee**

nüma'anajeejachi Maleiwa

⁶Je aipa'a süpülapünaa tü ka'i saapünajakatkat o'u nikii Pedro süpüla

ouktaa, eejaittaa nia atunkajattaain sa'aka piamasü surulaat süna'in kapüin nia süka piamasü kaleena. Je yaakanaja'a na wane surulaatkana waariain so'ulu'u tü püreesaapülekat. ⁷Je antüshi joo wane aapiee nünainmüin nüma'anajeejachi chi Maleiwakai. Shiasa'a sulu'upünaa tü püreesaapülekat, warattuüsü ma'i nütüma. Nüchijinnakalaka Pedro nütüma süna'in nu'watüin yaa nüchüipa'anain.

—Pütamawaataa —müshi joo nümüin. Je ajunuujayaa müsü joo tü kaleenakat nüpüsikat süna'injee najapü.

⁸—Pa'anaa püshe'in je püsapaatse. Joo'uya, pu'una tachiirua —nümakalaka nümüin. Je makalaja'aka shia nütüma Pedro.

⁹Je ajüittüshi Pedro sümaa nu'unüin nüchiirua chi aapieekai. Je Pedro, nnojotsü nütüjaakai saa'u tü naa'inrakat chi aapieekai süna'in shiimüin. Ko'upe'ejayaashi ne'e naa'inru'u. ¹⁰Je o'unüshii naya nalatüin joo tü palajatkat je tü süchiiruajatkat waariapüleee eejanale ne'rajüin na surulaatkana. Antüshii naya süna'inmüin tü puatto'u kachueerakat tü antak süna'inmüin tü kaayekat. Je tüü, ojutalaasü ne'e sümüüwa. Ojuittüshii joo naya süna'in no'unüin sulu'upünaa wane kaaye. Je yalejeechikü, akatala'alaa müshi chi aapieekai nuulia.

¹¹Je Pedro, niyaawatüitpa aa'u joo shia. Je müichipa joo nia: "Tattüjaaitpa aa'u joolu'u süna'in shiimü'inya nuluwataain Maleiwakai chi aapieekai süpüla nujuittirüinjachin taya najapulü'ujee Herodes otta suulia tü kasa naa'inrajatkat na judiökana taka".

¹²Je nütüjaapa saa'u Pedro tüü, o'unüshi joo nia shipialu'umüin

María, tü niikat Juan, chi Marcos münakai. Je eejatü wayuuirua wainma jutkatüin shipialu María sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai. ¹³Je nütaletüin joo Pedro süpottotenseo'u tü paatiakat. Süntakalaka wane jintut kanüliasü Rode sünain analawaa nümiin. ¹⁴Je shiyaawatapa nüniikü Pedro sünain asakiraa, awataasü paülü'ümün süpüla sükütüin nüchikü sünain yalain nia so'ulu'u tü paatiakat. Nnojotsü saa'inru'ukai saa'in sünain sujatalaatüin süka talatüin ma'i shia.

¹⁵—iMamainnasü pia! —müshii joo naya sümüin.

Je ayatsia shia ichein süchiirua sümaa shiümüin shia.

—Shia ne'e ee tü nujuyakat — müshii joo naya.

¹⁶Je ayatshia ataletüin ma'i Pedro. Nojutat namüsüja'a tü pottonkat nüpüleerua. Mayaashi ne'rüin nia, patatshii ma'i nayairua.

¹⁷Nüchuntüin Pedro süka najapü namüin ko'uko'ulüinjanain. Nüküjain joo tü nükuaiipakat sünain nujuittirüin nia chi Maleiwakai sulu'ujee tü püresaapülekat. Je nüümüshii naya'aya:

—Jüküja süchikü tüü nüümüin Jacobo je na wanee wawalayuukana.

Je ojuittüshi joo nia yalajee yala.

¹⁸Je ja'yuupa shia, yoota'ain müsü joo tü surulaatkalüirua. Nnojotsü nayaawata aa'u sünain jamüin nükuaiippa Pedro. ¹⁹Nüchaje'era achikichi joo nia Herodes, je nnojoiishi antüna anain joo nia. Je süchikijee, asakiijinnüshii na surulaatkana nütüma. Je keraapa süchikü nüsakiijirüin naya, nu'utira aa'inchii joo naya sünainjee isain Pedro nama'anajee. Süchikijee

mapa, ojuittüshi Herodes Judeajee sulu'ümüin Cesarea süpüla kepiaa chamüin.

Ouktüshi Herodes

²⁰Je Herodes, jashichishi ma'i namüin na wayuukana kepiakana sulu'u tü pueulokalüirua Tiro otta Sidón. Nayasa'a na wayuukana, paa'inwajiraashii joo naya süpüla su'unüinjatüin no'ulukü nüma'anamüin sünain achuntaa nüümüin anawaa nümaa. Süka jamüin, tü ektüülü ekünakat sulu'u Tiro otta Sidón, sulu'ujeejatia ne'e tü mmakat nuluwataakat alu'u Herodes. Je nantapa, süka jashichishin Herodes namüin, niakalaka neme'era aa'in palajana chi wayuu ni'ipajachikai sünain tü a'yataawaakat kanüliakai Blasto. Je nükejee niakai, eekalaka süpüla nachuntüin anawaa nüümüin Herodes.

²¹Niasa'a Herodes, ni'itaakalaka wane ka'i napüla naashajaainjatkat o'u namaa. Je so'u tü ka'i ni'itaakat, na'atüin wane ashe'inyüü anasü ma'i süpüla nüikkalaa'in saa'u tü niinasekat joyotopü'ükat aa'u nia süpüla aluwatawaa.

Je nüküjakalaka wane pütchi namüin na wayuukana süpüla naapajüin shia. ²²Je süpüshua'a tü eejatkalüirua sünain aapajaa, su'waatayaa sümakalaka sünain sümüin: “iChi aashajaakai, nnojoiishi wayuuin, maleiwan!” ²³Je wanaa ma'i sümaa, ayuuijaakalaka Herodes nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai süka kapülain naa'in Herodes nu'waajünüin sütüma tü wayuukalüirua nuulia Maleiwakai. Sükajee tia, okta'alakalaka nia sütüma jokoma.

²⁴Je nünükü Maleiwakai, ayurulaataalasü sünain aküjünaa sümüin wayuu.

²⁵Je kettaapa nütüma Bernabé otta Saulo tü a'yatawaa aapünakat najapulu'u, tü e'ikajawaakat neerü Jerusalénmüin, ale'ejüshii naya yalejee Antioquíamüin nachukua'a sünain namaain Juan, chi Marcos münakai.

Ajütünüshii Bernabé nümaa Saulo süpüla o'unaa

sainküin mma sünain aküjaa nüchikü Cristo

13 ¹Je na'aka na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Antioquía, eejatü wayuuirua aapirülii wayuu süka nünükü chi Maleiwakai otta wayuuirua ekirajülii wayuu sünain sükuaippainjatkat sünain anoujaa. Eejachi makai aka Bernabé, Simón chi Niger münakai, Lucio chi Cireneje'ewaikai, Manaén chi nümaajachikai Herodes tepichijaiwa'aya naya (chi Herodes, sülaülashikai Galilea paala), otta wane eejachika nia Saulo. ²Je so'u wane ka'i wanaa sümaa yaain naya sünain a'waajaa chi Maleiwakai otta sünain aamajaa, nümakalaka chi Naa'inkai Maleiwa namüin: “Jükatala tamüin Bernabé otta Saulo süpüla tü a'yatawaa teenajakat apüla naya”. ³Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai otta naamajüin, ne'itaakalaka najapü naa'u shiyaawase naikkale'ennüin sünain tü a'yatawaaakat. Je ajütünüshii naya natüma sünain tü a'yatawaaakat.

Anoujaichipa chi sülaülashikai Chipre

⁴Sünain najütünüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, o'unaja'a

namüin chai nakua Seleuciamüin. Je yalejee naapaain wane anua chai nakua Chipremüin, tü mmakat pasanainkat sünain palaakat. ⁵Je nantapa chamüin, ashakanuwaashii naya sulu'umüin tü pueulokat Salamina. Je yala o'ttüshii naya sünain aküjaa nünükü chi Maleiwakai sulu'upünaa tü ekirajüleekat na judíokana. Je eejachia Juan chi Marcos münakai namaa sünain akaalinjaa naya.

⁶Na'üta achiküt joo süpa'a Chipre süpüshua'a, antapaatashii naya sulu'u tü pueulokat Pafos yala'aya ne'e sulu'u Chipre. Je yala nanta anainchi wane wayuu judío ouutshi kanüliashi Barjesús. Je nia, wayuu alaa ma'i, aküjüyaataatshi nünükü Maleiwakai naashin. ⁷Je nia chajaittaa apashii nümaa chi wayuu romanokai sülaülashikai Chipre kanüliakai Sergio Paulo. Sergio Paulo, nia wane wayuu kekiishi ma'i. Neenajitkalaka Bernabé otta Saulo süka naapajeein ma'i nünükü chi Maleiwakai. ⁸Niasa'a chi ouutshikai, Elimas münakai (tü “Elimas” makat, “ouutshi” malu'ulu), nnojoliishii nuu'ulaweein naya sünain aküjaa tü pütchikat suulia nünuuja'alajüin chi laülaashikai. ⁹Niasa'a Saulo, chi Pablo münaka'iya'asa, sünain niain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, niirakaakalaka süpüla maa nüümüin:

¹⁰—iWayuu pia alaa, wayuu pia kama'ürai, müshi aka pia chi Yolujaakai sünain me'rüinyeein kasa anasü! Ayatshi pia waneepia sünain alajaa tü akuaippaa lotüsükat ni'itaakat Maleiwakai süpüleerua wayuu. ¹¹Je saa'u tia, süsalainjachi joo pia nütüma chi Maleiwakai. Antajatü wane mo'uaa pünainmüin,

nnojoleetkalaka pi'ruin süpüla jera ka'i nuwarala chi ka'ikai.

Shiasa'a yala'aya wanaa sümaa tia, müsata müsata müsü tü mmakat no'ulu'u Elimas. Mo'ukalaka nia. Lemta'ain müshi joo nia süna in achajawaa wayuu ajattüinjatkat nia süka mo'uichipain nia. ¹²Je chi laülaashikai, ni'rapa tüü, anoujashi nia. Kapülasü ma'i naa'in tü nüchikükat chi Senyotkai.

**Pablo, aashajaashi nüchikü
Jesús cha'aya Antioquía**

sü'ütpa'a Pisidia

¹³Je Pablo namaa na nümaajanakana, naapaain anuakat Pafosjee, o'unüin naya Pergemiün, cha'aya sulu'u tü mmakat Panfilia. Je Juan Marcos yala, nüpütüin naya. Ale'ejaashi nia nuchukua'a Jerusalénmüin. ¹⁴Je yalejee Pergejee alatüshii naya chai nakua eemüin wane pueulo kanüliasü Antioquía chakat sü'ütpa'a tü mmakat Pisidia. Je yala Antioquía, o'unüshii naya, so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiókana, sulu'umüin tü ekirajüleekat na judiókana je naikkaajaakalaka yala. ¹⁵Je süchikijee saashaje'ennüin shi'ipa tü nüshajalakat Moisés otta na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, na sülaülashiikana tü ekirajüleekat, nachuntakalaka nüümüin Pablo otta Bernabé nayainjanain aashajaain. Müshii naya namüin:

—Wa'lemüinyuuaa, müleka eere wane pütchi jümüinjatkat wamüin süpüla akaalinjia waya, eesü süpüla jümüin joolu'u.

¹⁶Nütamaakalaka Pablo sümaaja'a nüchüntüin süka najapü

yüü'tiyüülüinjanain naya. Müshi nia namüin:

—Wa'lemüinyuunnuaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel otta jiakana gentilekana kojutkana atüma chi Maleiwakai, jaapaja tanüikü. ¹⁷Chi Maleiwa Wamaleiwasekai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, nükatallüin na watuushinuukana nüpüla. Wattasü naalin otta kanülüashaatashii naya nütüma chaiwa'aya naya kepiain Egipto, tü mma naatakak koumainshi. Je mapa, niyu'lüin naya süka nüpülain sulu'ujee tia mmakat. ¹⁸Mayaainje wainmain tü kasa mojusü noo'ulakakat nüümüin chi Maleiwakai, ayatshia nia aa'inmajüin naya cha'aya sainküin tü isashiikat süpüla pienchi shikii juya. ¹⁹Je Maleiwakai, naja'ttirüin akaratshisü shi'ipapa'a wayuu saa'u suumain sulu'u tü mmakat Canaán süpüla naapajatüin shia namüin na watuushinuukana süpüla noumainjatüin. ²⁰Alatüsü 450 juya naa'u Maleiwakai süna in aa'inraa süpüshua'a tüü.

“Shiasa'a mapa, ni'ita'awalin Maleiwakai wane wayuu nekiipü'üjanain soo'omüin tü na'ünüikalüirua otta süpüla akumajaa nakuaippa eepa wane mojujirawaa. Laülaayuushii naya nütüma chi Maleiwakai süna in müinre'eya nüka'iya Samuel, chi nünüikimaajachikai. ²¹Nachuntakalaka na watuushikana wane wayuu süpüla aluwatawaa naa'u sulu'u tü mmakat. Ni'itaakalaka Maleiwakai Saúl, chi nüchonkai Cis, namüin. Wane wayuu nia Benjamín e'irukuchi. Je chii, eeshi süna in aluwatawaa naa'u süpüla pienchi shikii juya.

²²Niyu'lakalaka nia Maleiwakai mapa suulia tü ni'yataainkat, niakalaka David ni'itaain nii'iraka. Aashajaashi Maleiwakai noo'opünaa David sünnain müin nia: 'Te'rüin nünain David, nüchonkai Isai, sünnain waneein wayuu nia anashi tamüin otta naa'inreerüin süpüshua'a tü kasa tachekekak nüpüleerua'.

²³“Sa'akajee nuu'uliwo'u chii, ni'itaain Maleiwakai wane wayuu süpüla o'tte'eraa wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, maa aka tü nümatüjütakat paala süka wane nünükü pansaasü. Je chi wayuukai, nia Jesús. ²⁴Nnojoliwa'aya nu'ttüin Jesús sünnain a'yatawaa sa'aka wayuu, eweetüshi Juan nüpüleerujee sünnain aküjaa namüin na nuu'uliwo'ukana Israel sünnain nayaawajaainjanain suulia naainjala otta nawoutisaajününjanain shiyaawase shii'iranajaitpain naa'in. ²⁵Nikeraajeematapa Juan sümaa tü ni'yataainkat, müshi nia sümüin tü wayuukalüirua: '¿Taya jaajüin chi wayuu ja'atapajakai nünainjee Maleiwa? Nnojoiishi tayain. Iseeyü'liya nia tachiiruajee. Je kojutshi ma'i nia toulia. Je süka kojütüin ma'i nia toulia, nnojoiishi taya wanaapünaain sümaa asüüttaa saalaja nüsapaatse', müshi nia sümüinrua.

²⁶“Wa'lemüinyuwa, nuu'uliwo'ukana Abraham otta jiakana gentilekana kojutkana atüma chi Maleiwakai, tü pütchikat süchikümaajakat tü o'tte'eraakat nütüma Maleiwa, antinnüsü wamüin wapüshua'ale'eya wayakana. ²⁷Na wayuu kepiakana Jerusalén, nama'ale'eya na aluwataakana naa'u, nnojoiishi nayaawatüin aa'u

Jesús sünnain niain aküjünüin achikü natüma na nünükümaajanakana Maleiwa sulu'u tü nashajalakat, tü aashaje'ennawaikat süka'iyowai tü eemerawaakat sulu'u tü ekirajüleekalüirua. Wanaa sümaa no'utirüin naa'in Jesús, mayaa'inje'e nnojolüin nayaawatüin saa'u, shia ekeraajaka natüma tü namakat na nünükümaajanakana Maleiwa noo'opünaa Jesús. ²⁸Mayaa'inje'e nnojolüin nantüin sünnain naa'inrüin Jesús tü kasa anakaleje süpüla o'utünaa anainjee naa'in, nachuntü'inya ne'e nümüin Pilato nu'utirajachin naa'in. ²⁹Mapa süchikijee, shikeraaja'atpa natüma süpüshua'a tü kasa aküjünakat nüchikü sulu'u tü karaloukta nüchikümaajakat Maleiwa, sünnain müinjatüinya nükuaiippa atümaa, nashakatirüin nia sünnainjee tü kuruusakat süpüla nojotüin nia.

³⁰“Otta Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchii nia süchikijee ouktaa. ³¹Je süpüla kojuya ka'i, Jesús, ee'iyata'awaishi nia namüin na wayuu nümaajanakana paala sünnain nüntüin chejee Galileajee Jerusalénmüin. Naya wayuukana, naya aküjaka'aya nüchikü wamüin wayakana judiökana maa'ulu yaa.

³²“Anaakalaka joo wayakanaya'asa sünnain aküjaa jümüin süchikü wane kasa anasü ma'i: Tü kasa nüküjakat achikü paala Maleiwakai süka wane nünükü pansaasü namüin na watuushinuukana, ³³nikeraajüin shia joolu'u wamüin wayakana oo'uliwo'uukana. Nikeraajüin shia sünnain nüso'ire'ertüin naa'in Jesús, maa aka tü sümakat nünükü Maleiwakai noo'opünaa Jesús, tü ashajünakat sulu'u Salmo piama: 'Pia Tachonka'aya.

Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia
su'upala wayuu süpüshua'a
süpüla puluwataainjachin
saa'u süka piain tachoin'.

³⁴“Aashajaashi Maleiwakai paala
soo'opünaa tü nüso'ire'erajatüin
naa'in süchikijee ouktaa, süpüla
müichijachin nia nnojolin ouktüin
nuchukua'a. Müshi nia mayaa:

‘Taa'inreerü jümüin süpüshua'a
tü kasa anashaatasü ma'i
taküjakat achikü nümüin
David süka wane tanüikü
pansaasü'.

³⁵“Shiima'inya tüü, süka müinya
wane Salmoyaa:

‘Nnojoleerü puu'ulaain ittüin
ni'iruku chi Maainjalasaikai
pi'itaakai süpüla a'yatawaa
pümüin'.

³⁶“Pütchikat tüü, nnojotsü
aashajaain nüchikü David. Süka
jamüin, David, a'yataashi namaa
sünain aluwatawaa naa'u na wayuu
eejanakana nüka'iyö'u, maa aka tü
ni'itaakat Maleiwakai nüpüleerua.
Ouktüshi mapa süchikijee je
ojoitünüshi na'aka na nüpüshikana.
Otta nia, ittüsü tü ni'irukukat.

³⁷Oo'ulaka Jesús, chi nüso'ire'erakai
aa'in Maleiwakai, nnojotsü ittüin tü
ni'irukukat.

³⁸“Wa'lemüinyuwaa, jütüjaa
jümata saa'u wane kasa: Sükajee
tü naa'inrakat wayuukai chii,
eesü süpüla motüin naa'in chi
Maleiwakai jaainjala. Shiakalaka
shia tü anuu aküjünüin jümüin.

³⁹Mayaainje'e juu'ulaküin jaa'inrüin
tü kasa nuluwataakat anain Moisés,
nnojoiishii jia anajiraain nümaa chi
Maleiwakai sütüma. Alu'ujasa'a
nükajee Jesús, chi eekai nünoujain
nünain, anajiraajeechi nia nümaa
Maleiwa. ⁴⁰Jalia jia suulia sülantüin

jümüin tü münakat sulu'u tü
ashajuushi nashajanainkat na
nüniikimaajanakana Maleiwa, tü
makat:

⁴¹‘Jiirakaa jakana mojtukana
atüma nüniikü Maleiwa.
Alü'ütsü süpüla sainkuuin
jaa'in otta süpüla
jaja'lajaainjanain.

Süka jamüin, wanaa sümaa
jüka'iyaa, taa'inreerü wane
kasa keemasü ma'i.

Ja'itataairü aküjünüin jümüin
jamüin ma'i tü sükuaippakat,
nnojoleeria ne'e jünoujain',
müsü tü ashajuushikat”.

⁴²Je süchikijee keraain nüniikü

Pablo, wanaa sümaa nujuittaain
nümaa Bernabé sulu'ujee tü
ekirajüleekat, süchüntünakalaka
namüin sünain nale'ejüinjanain
nachukua'a so'u tü süka'iyakat
eemerawaa anteetkat so'ümüin
wane semaanakat süpüla
naashajaainjanain soo'omüin tü
pütchikat namüin. ⁴³Je sujutaapa
tü jutkataakat, kojuya no'ulukuku na
judíokana otta na kojutkana atüma
chi Maleiwakai eekai nekerotshiin
sünainmüin tü akuaippaa
nakuaippakat na judíokana nüümüin
chi Maleiwakai, oushikajaashii
nüchiirua Pablo otta Bernabé. Je
Pablo otta Bernabé, naashajaakalaka
namaa süpüla nanoujamaatüinjanain
nünain Jesús süpüla ayatüinjachin
anamiaain chi Maleiwakai namüin.

⁴⁴Shiasa'a so'u süka'iyaa tü
eemerawaakat so'ümüin wane
semaanakat, watta saalin wayuu
sulu'ujeejatkalüirua süpüshua'a tü
pueulokat Antioquía outkajaain
süpüla aapajaa nüniikü chi
Maleiwakai. ⁴⁵Nayasa'a na judío
manoujainsaliikana, achunjasü

ma'i naa'in süka ne'rüin wainma wayuu jutkatüin süinain aapajaa. Mojukalaka nanüikü sümüin tü nüküjakat achikü Pablo. Müshii naya:

—iTü saashajaakat tü wayuwa'atakat, sa'alain ne'e!
iWayuu kaashajaarat ne'e! —müshii naya nümüin süinain naa'ayataain ma'i naa'in süka tü nanüikükat.

⁴⁶ Je Pablo nümaa Bernabé, nasouktakalaka ne'ipajee sümaa nnojoliin mmotkai naa'in neema. Müshii naya namüin:

—Jiayaaje'e nüchuntaaka wamüin chi Maleiwakai, jiakana judfókana, süinain jiaainjanain waküja amüin palajanale'eya nünüikü Maleiwa. Anaakalaka jia süinain ee'iyataa jükuaippa süinain jiyouktüin shia wamüin, süinain müin jia aka sükuaippa wayuu eekai nnojoliin süpülajatiin ee'iranajawaa aa'in süpüla eenjatiin shia nümaa Maleiwa waneepia. Nayataainapajasa'a joo wojuntaaka anainmüin, na gentilekana. ⁴⁷ Watüjaa aa'ulu süinain shiain kee'ireein naa'in chi Maleiwakai waa'inrüin shia, süka sümüin nünüikü tü nüshajitkat paala noo'opünaa chi O'tte'erüikai:

“Te'itaain pia maa aka saa'in wane luusa sümüin tü gentilekalüirua,

süpüla sütüjaainjatiin saa'u tü shiimainkat,

süpüla piainjachin o'ttaain akajee tü wayuukalüirua sainküin tü mmakat süpüshua'a chamüinre'eya saja'ttapshimüin”.

⁴⁸ Nayasa'a na gentilekana, naapapa joo tüü, talatüshii ma'i naya süinain namüin: “iAnata'alesüja'a

nünüikü chi Maleiwakai!” müshii naya. Je nanoujakalaka napüshua'a na eekai süpülajanatüjülü'inya ee'iranajawaa aa'in nütüma chi Maleiwakai süpüla eenjanain naya nümaa waneepia.

⁴⁹ Ayurulaasü ma'i süpo'u tü nüchikükat chi Senyotkai süinain aküjünaa sulu'u süpüshua'a tia mmakat. ⁵⁰ Nayasa'a joo na judfókana manoujainsaliikana, nasakaain na jieyuu kojutkana atüma chi Maleiwakai sulu'u wayuuin kojutshii atümaa naya sulu'u nakuaiippa otta tü tooloyuu miyo'uyuukalüirua sulu'u tü pueulokat süpüla müliaatajüinjatiin joo naa'in Pablo otta Bernabé natümairua. Ajünajaanüshii naya natüma sulu'ujee tia mmakat. ⁵¹ Je Pablo otta Bernabé, ojuittüshii naya sulu'ujee tia mmakat süinain no'otojooiin tü mmakat süinainjee noo'ui nama'ichikü shiyaawase namüin: “Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e”. O'unaaja'a namüin sulu'umüin tü pueulokat Iconio. ⁵² Je na wayuu eekai nanoujirüin cha'aya Antioquia, talatapiüshii ma'i naya. Je chi Naa'inkai Maleiwa, katsüinshi ma'i nia naa'uirua süka een nia namaa.

Pablo nümaa Bernabé, aküjashii tü pütchikat cha'aya Iconio

14 ¹ Cha'aya Iconio Pablo nümaa Bernabé, ekerotshii naya sulu'u tü ekirajüleekat na judfókana maa akaapü'tü nekerotawaipü'üin eepünaale naya. Je yala naashajaakalaka nüchikü chi Senyotkai Jesús. Je sütümajee tü naashajaalakat, anoujasü kojuya wayuu, makat aka wayuu judfo otta wayuu

gentile. ²Nayasa'a na judío eekai nayouktüin süchikü tü anoujaakat, nashüküjüin na gentilekana noo'omüin na anoujashiikana shii'iree letüinjanain naya naa'in. ³Je sükajee tia, makatakalaka na piamashii Aluwataaushikana yala so'u kojuya ka'i. "Naaja'a wakuaiippa nütüma chi Senyotkai", müshii naya süinain aküjaa süinain nnojoliin mmolüin naa'in. Je chi Senyotkai, sükajee naapüin pülaa namüin, nüpansaajüin ma'i tü namakat süchikü süinain anamiain nia sümüin wayuu. Eekalaka süpüla naa'inrüinjatüin nayakana nütüma tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain chi Maleiwakai otta tü kasa nütüjakat apüleerua niakai nümüüwa. ⁴Je tü wayuukalüirua kepiakat sulu'u tü pueulokat, akatajiraasü shiirua: waneerua namaasü na judíokana otta waneerua namaasü na Aluwataaushikana.

⁵Nayasa'a joo na judíokana otta na gentilekana, pansaajiraasü nanüikü namaa na nalaülashiikana nikiye'eta Pablo nümaa Bernabé süpüla müliainjanain naya natüma otta na'ina'aliünjanain naya süka ipa. ⁶Je Pablo nümaa Bernabé naapapa süchikü tüü, a'luwataashii naya chai nakua sulu'umüin tü pueulokat Lистра otta Derbe sulu'u tü mmakat Licaonia otta sulu'umüin mma eekai sü'ütpünaain, ⁷eejanale naya ayatüin süinain aküjaa nüchikü chi O'tte'erüikai.

**A'waajüneeshi Pablo nümaa
Bernabé sütüma**

tü wayuukalüirua cha'aya Lистра

⁸Je cha'aya Lистра, eejachi wane wayuu masa'asai. Nnojishi eechin

awara'iraain süka matüjülü'inaya nia jemeliwa'aya. Je chi wayuukai, eejaittaa joyotüin, ⁹aapaja'aliün tü naashajaalakat Pablo. Je Pablo, niirakaakalaka nümüin. Ni'rapa süinain naapüin naa'in süinain een süpüla niyajünün, ¹⁰nümakalaka nümüin süinain emetülüin nüünüikü:

—iPütamaa, pu'tta süka puu'uipa'!

Niasa'a chi wayuukai nütamaapünaakalaka süinain nuwatüin mmolu'ujee süinain nuwara'irale'einya. ¹¹Nayasa'a na wayuu eejanakana yala, ne'rapa tü naa'inrakat Pablo, na'waatayaa namakalaka süka tü nanüikükat Licaoniaje'ewatkat, müshii naya:

—iAshakatüsü tü

wamaleiwasekalüirua wanainmüin sulu'u wayuukuaippalu'tuin shiirua!

¹²Je Bernabé, niashi chi maleiwa kanüliakai Zeus natüma, otta Pablo, niashi chi maleiwa kanüliakai Hermes, süka niain aashajaashin.

¹³Niasa'a joo chi sacerdote a'yataaikai nümüin Zeus, chi maleiwayaa chajachikai ka'waajülein sü'ütpa'a tü so'ukot tü ipa sükulaatsekot tü pueulokat, nüntitkalaka paa'airua tooloyuu kanunnaajüsü süsüi wunu'u so'ulu'umüin tü pueulokat süpüla nu'utajatüin saa'in, niakai namaa na wayuukana, süpüla na'waajünjanain na Aluwataaushikana süka.

¹⁴Otta müshia Bernabé nümaa Pablo, nayaawatapa saa'u tü aa'inneekat namüin natüma na wayuukana, nasüküijaakalaka tü nashe'inkat, shiyaawase süinain mojuhiin namüin tü naa'inreekat na wayuukana. Nekerojookalaka pasanainmüin nanain na wayuukana süinain na'waatüin:

¹⁵—Wayuuinnaa, ¿jamüinjanakai jia jaa'inreekalaka tüü wamüin?

Aashi wayuuyaain waya wanaa jümaa. Otta wayayaa, shia wantaka apüla waküjainjatüin jümüin süchikü wane kasa anasü süpüla juu'ulaainjanainüin suulia a'waajaa kasa eekai müin aka tüü, nnojotkat kasain anain apüla, ju'wanajaainjatüirüin shia nüka chi Maleiwa kato'uchikai. Nia kakumalaka tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku.

¹⁶Mayaainje'e paala nnojolüin nüta'ülüin Maleiwakai sükuaiippa tü wayuukalüirua sünaain saa'inrüin tü saa'inreekat eekai anain sümüin, ¹⁷nnojoittaapaja'a nia oo'ulaain suulia ee'iyataa sünaain jaralin nia sükajee tü kasa anasü naa'inrakat waneepia. Nia'a a'ititka tü juyakat jaa'u, otta nia aapaka tü a'ttieekat jümüin juyapü. Je nia'aya aapaka jümüin tü jikakat waneepia süpüla emirainjanain jia otta talatüinjatüin jaa'in.

¹⁸Mayaainje'e naashajaain na Aluwataaushikana tüü namüin na wayuukana, ayatshi'iyaa naya mache'eyaaain suulia tü naniükükat. Kapüleesü ma'i namüin nountüin nachiaain na wayuukana suulia no'utüin saa'in tü paa'akalüirua süpüla na'waajüinjanain naya süka.

¹⁹Shiasa'a joo nantapaatalakala wane judfoinnua chejeechikü Antioquafajee, tü chakat Pisidia, otta Iconiojee, na ana a'wanaje'erüin naa'in na wayuukana noo'omüin Pablo nümaa Bernabé. Na'ina'atkalaka Pablo süka ipa, je süka ouktayaain nia natüma naashin, najaraittakalaka nia nojutiin anouipa'amüin suulia

tü pueulokat. ²⁰Shiasa'a mapa, nantapa na anoujashiikana, pasanainjaakalaka nia nachikü. Nütamaakalaka je nikerotkalaka nüchukua'a sulu'umüin tü pueulokat. Je waneemüin ka'ikat nu'unakalaka yalejee nümaa Bernabé chai nakua Derbemüin.

²¹Je süchikijee naküjüin nüchikü chi O'tte'erüikai yala Derbe, eejanale nanoujirüin kojuya wayuu, ale'ējaashii naya nachukua'a Listramüin. Je yalejee alatüshii naya Iconiopünaa otta Antioquáfapünaa. ²²Je yala sulu'u tü mmakalüirua, nakatsüinjüin naa'in na anoujashiikana sünaain namüin namüin: "Anashii müleka ayatüle jia waneepia süchiirua tü anoujaakat. Acheküshii we'rüinjatüin palajana wamüliala naa'ujee Cristo süpülapünaa chainjanain waya mapeena nümaa Maleiwakai eere nuluwataain". ²³Je Pablo nümaa Bernabé, e'inaajaleeshi'iyaa wayuu süpüla laülawaa sulu'u wane'ewai sukua tü noutkajaalekat na anoujashiikana. Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai noo'opünaa na anoujashiikana sünaain naamajüin namaa, ne'itaain naya najapulu'u chi Senyotkai nanoujakai anain.

Pablo nümaa Bernabé, ale'ejüshii nachukua'a Antioquámüin

²⁴Alatüin nayaja'a sulu'upünaa tü mmakat Pisidia, antatatalain joo naya sulu'umüin tü mmakat Panfilia. ²⁵Je süchikijee naküjüin nütüiki chi Maleiwakai sulu'u Perge, chakualiishii naya sulu'umüin tü pueulokat Atalia. ²⁶Je yalejee o'otooshii naya sulu'u anua chai nakua Antioquáfamüin, tü pueulo

eejeejanale ne'itaanüin paala najapulu'u chi Maleiwakai süpüla anainjatüin nakuaiappa nütüma süna'in tü a'yatawaakat, tü anuu nekeraajüitpain joolu'u. ²⁷Je nantapa Antioquámüin, noutkajüin na anoujashiikana chajanakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Je naküjakalaka namüin süchikü süpüshua'ale'eya tü kasa naa'inrakat Maleiwakai nakajee nayakana otta süna'in jutatüin süpüla wayuu eekai gentilein nütüma Maleiwakai süpüla sünoujainjatüin nüna'inya. ²⁸Je Pablo nümaa Bernabé, makatüshii naya yala namaa na anoujashiikana so'u kojuya ka'i.

**Aashajawaa soo'opünaa
tü nakuaiappainjatkat**

na anoujashii gentilekana

15 ¹Su'unnaa ka'ikat tiairua, nantapaatalakalaka wane wayuuirua chajeechiküjana Judeajee Antioquámüin süna'in ekirajaa na anoujashiikana gentilekana. “Nnojotsü süpüla ju'ttaainjanain müleka nnojoliire ji'yote'ertüin jüta maa aka nikirajüin paala Moisés”, namakalaka namüin. ²Je Pablo nümaa Bernabé, nayouktüin tü namakat na wayuukana süka nnojoliin lotüin tü nekirajakat anain naajüin. Je naa'ayajiraakalaka namaa. Je mapa ma'i, natüma na anoujashiikana, naneekünakalaka Pablo nümaa Bernabé otta no'ulukuku namaa süpüla o'unaa eemüin na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana chajanakana Jerusalén süpüla aashajawaa soo'opünaa müleka cho'ujaale namüin na gentilekana tü akuaippaa o'yotoonaakat ata.

³Shiasa'a mapa, ajütünüshii naya natüma na anoujashii chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Antioquá. Je wanaa sümaa nalatüin sulu'upünaa tü mmakat Fenicia otta Samaria, naküjakalaka nachikü na gentilekana süna'in noo'ulaain suulia tü nanoujapü'üikat anain süpüleerua anoujaa nüna'in chi Maleiwakai. Je talatüshii ma'i na anoujashiikana sütüma tü naapakat achikü.

⁴Je nantapa Pablo nümaa Bernabé Jerusalénmüin, okotchojooshii na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya namaa na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana süna'in asakaa naya. Je naküjakalaka namüin süpüshua'a tü naa'inrakat Maleiwakai nakajee. ⁵Shiasa'a, no'ulukuku na fariseo anoujainapakana, nasha'walaakalaka süna'in namüin:

—Cho'ujaasü shi'yotoonüin nata na anoujashii gentilekana otta naluwataaünjanain süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa nuluwataakat Maleiwakai wapüleerua, tü nüshajakat Moisés.

⁶Shiasa'a na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana, noutkajaakalaka süpüla aashajawaa soo'opünaa tü akuaippaa nojuittitkat achikü na fariseokana soo'opünaa nakuaiappainjatkat na anoujashii gentilekana. ⁷Süchikijee wainma naashajiraala, nütamaakalaka Pedro süna'in nüümüin:

—Tawalayuwaa, jütüjaashanta aa'uchi tayama'inka so'uma'a wane ka'i eetaairüja'a kojuya juya süchiiruamüin wanaa sümaa nüneeküin taya Maleiwakai ja'akajee süpüla aküjaa nüchikü chi O'tte'ertüikai namüin na gentilekana süpüla nanoujainjana'inya. ⁸Chi

Maleiwakai, atüjaakai saa'u
saa'in wayuu, nütüjaa aa'uchii na
gentilekana sünain nanoujainapain
nünain. Müshijese'e naapiin chi
Naa'inkai namüin maa akainka
naapiin nia wamüin süpüla
natüjaanüin aa'u sünain nüchekalain
naya süpüla anoujaa nünain.

⁹Nnojotsü kasain naatain alu'u naya
nümüin Maleiwakai woulia. Uleitpa
naa'inrua nütüma Maleiwakai suulia
naainjala sükajee nanoula nünain,
maa aka wayakana sükajee wanoula.
¹⁰¿Jamataalainjanakalaka süpüla
jujuya'alüinjatüin naa'in Maleiwakai
sünain jo'oteein wane akuaiippaa
naa'u na anoujashii gentilekana?
Akuaiippaakat tüü, nnojotsü
wainküirüin süpüla wekeraajüin
amaa wayakana judfokana,
ja'itakaja'a ne'e na watuushinuukana,
nnojotsüya ne'e nainküin süpüla
nekeraajüin. ¹¹Shiasa wayakana,
wanoujain sünain wo'ttaashiin
nütüma chi Senyotkai Jesús süka
anamiain ne'e nia wamüin, akaaja'a
nayakana, müshii aka wakuaiippa
sünain o'tte'enna.

¹²Je sütümajee nüniükü Pedro,
nako'ulaakalaka na wayuu
eejanakana sünain tü outkajawaakat.
Naapajakalaka joo tü nüküjalakat
Bernabé otta Pablo süchikü tü
kasa nii'iyatakat aka nüpülain
Maleiwakai otta tü kasa nütüjakat
apüleerua niakai nümüiwa, tü
naa'inrakat Maleiwakai nakajee
nayakana sa'aka tü gentilekalüirua.
¹³Je kettaapa tü naküjalakat,
nüsouktakalaka Santiago sünain
nümüin:

—Tawalayuuinnuaa, jaapajapa
tanüikü. ¹⁴Simón, nüküjüitpa
wamüin sünain jamüin nükuaiippa
Maleiwakai sünain tü palajatkat

sükua nii'iyatüin sünain anamiain
nia sümüin tü gentilekalüirua
sünain naapaain su'uluku süpüla
nüchooinjatüin. ¹⁵Antiraasü
tüü sümaa tü namakat na
nüniükimaajanakana Maleiwakai,
eere nümüin wane no'uluku sulu'u
tü karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa:

¹⁶“Müsü nüniükü chi Maleiwakai:

‘Mapeena süchikijee tia,
ale'ejeechi taya
sünain taikkale'eriünjatüin
süchukua'a tü aluwataawaakat
natüma na nüikeyuukana
David ojuichajaakat paala.
Tüü, meerü aka saa'in
tatüma wane miichi
eekai sujuttinnüin otta
shiyalennüin süchukua'a.

Te'itaweeci waneeshi nüliün
David süpüla aluwatawaa,
süpüla ayatüinjatüin tü
aluwataawaakat süchukua'a
nütüma maa aka paala
sümaiwa,

¹⁷ süpüla nachajaainjanain
nüchikü Maleiwakai na
waneinnua wayuukana
yaakana süpa'a mmakat
süpüshua,
napüshua'a na gentilekana
eekai taneeküin süpüla
tachoo'in’,

¹⁸ müshi chi Maleiwakai chi
atüje'erüichipakai saa'u
joolu'u tü kasa nüli'üjakat
achikü sulu'u naa'in
chejeechikü sümaiwa ma'i,
tü anuu nümatüjülin:
‘Müinjateerü tatüma
mapeena’ ”, müshi sulu'u tü
karalouktakat.

¹⁹“Saa'in tamüin anasü müleka
nnojorüle we'itaain wane kasa

mojushiinjatkat atüma nakuaippa sünaïn anoujaa na gentilekana ee'irataakana nünaïnmiïn chi Maleiwakai. ²⁰Shieesü washajaka namüïn sünaïn noo'ulaainjanain suulia ekaa eküülü eekai shikiirain tü a'waajaakat su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasükat, otta suulia a'luwajirawaa nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane tooo, otta suulia ekaa süsha müritü maa aka shi'iruku tü eekai ouktüsüïn sütüma aülawaa sümaa mayu'lujuïn süsha. ²¹Anashii müleka nekeraajüle sümaa tüü, na gentilekana, suulia mojushiin tü nakuaippakat namüïn na judfokana, süka nuluwataain Moisés sünaïn nnojoliün saa'innajatüïn kasa eekai müïn aka tüü. Je, tü nuluwataakat anain Moisés, eetüjülia paala sümaiwa sünaïn aküjünaa sulu'upünaa mmakat süpüshua'a sünaïn saashaje'ennüïn sulu'u tü ekirajüleekat wayakana judfokana so'uwai tü ka'i weemeraakat o'u".

Ajütünüsü wane karaloukta namüïn na anoujashii gentilekana

²²Na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana namaa napüshua'a na anoujashiikana, anashiikalaka saa'in namüïn naneeküinjanain wayuu na'akajee nayakana süpüla najütüinjanain chamüïn Antioquámüïn nümaa Pablo otta Bernabé süpüla aküjaa süchikü tü akuaippaa ne'itaakat nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana. Naneekakalaka Judas chi Barsabás münakai otta Silas, wayuunnua nemiyo'use na anoujashiikana. ²³Je najütakalaka wane karaloukta namaa nayakana, müsü sünüükü yaa:

Wayakana Aluwataaushikana je wayakana laülaayuushiikana, juwalayuukana, wasaküïn jia, wawalayuu, jiakana gentilekana kepiakana cha'aya Antioquía, je sulu'u süpüshua'a tü mmakat Siria otta Cilicia.

²⁴Waapa achikichii na wayuu o'unakana yaajee yaa sünaïn eke'ejaa jaa'in otta sünaïn müïn maa'inkai jikii sütüma tü nekirajakat anain. Je naya, nnojoliishii wajünalain. ²⁵Müshiijese'e paa'inwain waya wapüshua'a süka anashiin saa'in wamüïn wajütajanain wo'uluku jünainmüïn namaa na wawalayuu aishiikana ma'i wapüla, Bernabé otta Pablo, ²⁶na nnojoliikana aka'alirajüïn nakuaippa suulia ouktaa sünaïnjee nükuaiippa chi Wasenyotsekai Jesucristo. ²⁷Anaakalaka wajütüïn Judas otta Silas jünainmüïn. Je nayakana, shiainjatü namaka jümüïn süka nanüükü tü yaakalia ne'e washajüïn, shiasa ne'e süpüla sütsüinjanain naya tü washajakat jümüïn. ²⁸Anashiisü nüümüïn chi Naa'inkai Maleiwa otta wamüïn wayakana nnojoliinjatüïn wo'otüïn jaa'u wane akuaippaa nnojotkat ma'i ja'ijaain suulia tü wamüinjateetkat joolu'u: ²⁹maa aka nnojoliinjanain jiküïn shi'iruku müritü eekai su'utuushin aa'in süpüla a'waajiaa su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasükat, otta nnojoliinjanain jiküïn süsha tü müritükalüürua maa'aya aka shi'iruku tü müritü eekai ouktüïn sütüma aülawaa, otta nnojoliinjanain ju'luwajiraain jükuaippa sümaa wayuu jierü otta

wane jierü nümaa wane tooo.
Müleka jiisalajiraale suulia tüüirua,
loteerü jükuaippa.

Shiataaja'a ne'e. Eeshi
Maleiwakai jümaa.

³⁰Shiasa'a süchikijee, kettaapa
napünaajüün, no'unakalaka chai
nakua Antioquáamüün. Shiasa'a
nantapa chamüün, noutkajakalaka
na anoujashii chajanakana
süpüla naapüün tü karalouktakat
namüün. ³¹Je naashaje'etpa shia
na anoujashiikana, talatüsü ma'i
naa'in saa'u tü amüliannaakat aa'in
alü'üjinnakat namüün yaa sulu'u.

³²Je Judas otta Silas, süka wayuuin
naya aapirülii wayuu süka nünüiki
chi Maleiwakai, namüliatkalaka
ma'i otta natütülüün ma'i naa'in na
anoujashiikana süka wane pütchi
kama'a ma'i. ³³Je süchikijee, eepa
nakalia namaa, najütakalaka naya
na anoujashiikana nachukua'a
nanainmüün na kajünalakana
paala naya. Müshii naya namüün:

“Kasataalejese anain jükuaippa
nütüma Maleiwakai wopulu'u”.

³⁴Niasa'a Silas, anajakalaka nümüün
makataa sulu'u Antioquá. ³⁵Je
Pablo otta Bernabé, makatüshii
Antioquá. Je nayakana namaa
waneennua, ayatshi'iya sünnain
ekirajaa otta aküjaa nüchikü chi
Senyotkai cha'aya.

Akatajiraashi Pablo nümaa Bernabé

³⁶Je kojuya ka'i süchikijee,
nümakalaka Pablo nümüün Bernabé:
—Joo'uya wanalaaiwa na
wawalayuukana naa'u Cristo cha'aya
sulu'upünaa tü mmakalüürua
eepünaajatüle waküjain paala
nüchikü chi Senyotkai süpüla

watüjaainjatüün saa'u nakuaippa
nümaa Maleiwakai maa'ulu.

³⁷Je Bernabé, kee'ireesü
naa'in namaainjachin Juan chi
Marcos münakai. ³⁸Je nümüün
Pablo, nnojotsü anashiin süpüla
namaainjachin Juan Marcos
süka nüpünaainkain naya
cha'aya sulu'u Panfilia sünnain
nuu'ulaajaainkain suulia a'yatawaa
namaa. ³⁹Eekalaka natüma wane
mojujirawaa miyo'u sütümajee tia.
Je nakatajiraakalaka sünnainjee tia.
Nu'unakalaka Bernabé nümaa Juan
Marcos chai nükua Chipremüün
süka anua. ⁴⁰Je yaakaija'a Pablo
aneeküün Silas süpüla nümawaa.
Je süchikijee ne'itaanüün natüma
na anoujashiikana najapulu'u
chi Senyotkai süpüla anainjatüün
nakuaippa nütüma, ojuittüshii
naya yalejee. ⁴¹Alatüshii naya
sulu'upünaa tü mmakat Siria
otta Cilicia sünnain atütajaa
na anoujashiikana cha'aya
sulu'upüna'awai tü noutkajaalekalü
irua.

**Pablo nümaa Silas, namaashi
Timoteo sünnain aküjaa**

nüchikü Cristo sainküün mmakat

16 ¹Nantapaatalaka Pablo
nümaa Silas Derbemüün, je
yalejee Listramüün eejanale nantüün
nünain wane wayuu anoujashi
kanüliashi Timoteo, süchon
wane jierü judfo anoujasü. Otta
chi nüshikai, wayuu griego. ²Na
anoujashiikana chajanakana Lистра
otta Iconio, anasü ma'i naashajaala
nüchikü. ³Pablo, nümawee amüünchi
Timoteo. Akaisa'a ni'yote'erüün ata
palajana süpüla nümaainjachin
suulia mojuhuijain namüün na

judíokana tü akuaippaa nünainkat. Sika jamüin, napüşhua'a na judfo kepiakana cha'aya sulu'u tia mmakat, natüjaa aa'uchi chi nüshikai Timoteo süna'in wayuuin griego. Müshijese'e nnojolin ni'yotoonatüjülin ata Timoteo sika nnojoliün sükuaippain wayuu griego tia. ⁴Je sulu'upüna'awai tü mmakaliürua eepünaale nalatüin, naküja achiküt namüin na anoujashii gentilekana tü akuaippaa anakat süpüla nekeraajaa amaa, tü naapaakat na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Jerusalén. ⁵Je sükatsüinraakalaja'aka ma'i nanoula na anoujashiikana sulu'upünaa tü outkajaaleekaliürua sümaa nokojuyalaa'in ma'i ka'iwai.

Eenajünüshii naya Macedoniamüin

⁶Je sika nüchiajaain naya chi Naa'inkai Maleiwa suulia naküjüinjanain tü pütchi nüchikümaajatkat Jesucristo sulu'u tü mmakat Asia, chapünaajaakalaka naya süpa'apünaa tü mmakat Frigia otta Galacia. ⁷Wanaa sümaa nantüin süna'inmüin sot tü mmakat Misia, no'unayaakaleje'eka sulu'umüin tü mmakat Bitinia, akanasa'a nüta'üla akuaippa chi Naa'inkai Maleiwa nünainjeejachikai Jesús. ⁸Je sika süta'ünnüitpain nakuaippa, lotokalaka naya süpa'apünaa Misia, antüin naya sulu'umüin tü pueulokat Troas sotpa'amüin palaakat. ⁹Je yala, nii'yataakalaka aa'in wane wayuu aipa'a nüümüin Pablo, niyalujushi wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Macedonia. Ni'rataalain naa'in sha'watüin nü'ütpa'a süna'in achuntaa kaalinyüü nüümüin: "Pülatá Macedoniapünaa

pükaalinjaiwa waya", müshi. ¹⁰Je sükajee ni'rüitpain Pablo tia, yapajamaatakalaka waya süpüla o'unaa Macedoniamüin süna'in watüjaashaatain ma'i saa'u, sükajee tia, süna'in neenajüin waya Maleiwakai chamüin cha'aya süpüla aküjaa namüin nüchikü chi O'tte'ertüikai.

Anoujasü Lidia cha'aya Filipos

¹¹Wo'otookalaka Troasjee sulu'u anua shirokupünaa palaakat. Lotüshii waya süna'inmüin wane mma pasanainsü süna'in palaakat kanüliasü Samotracia. Je watta'amüin, wantakalaka sulu'umüin tü pueulokat Neápolis. ¹²Je yalejee, alatüshii waya chamüin Filiposmüin, wane pueulo su'ulukü tü mmakat aapaushinkakat sütüma wayuu romano süpüla kepiainjatüin süpüshi sulu'u. Je shia, shia'a yaletütchonka aa'in yaa sulu'u tü mmakat Macedonia. Je eesü wakalia yala sulu'u.

¹³Shiasa'a so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, wo'unakalaka süna'in awarajawaa anooipa'amüin süchikijee sükulaatse tü pueulokat cha'aya sotpa'amüin tü süchikat süna'in waliraja'alüin waa'inyaka süna'in een wane aashajaalee nümaa Maleiwakai natüma na judíokana. Je wantapa süna'in, waikkaajaakalaka süna'in aküjaa süchikü tü anoujaakat nünain Jesús süümüin waneerua jieyuu eejatkalüürua outkajaain.

¹⁴Eejatkalaka waneesia na'aka kanüliasü Lidia cheje'ewat Tiatira oikkoot kuluulu anajüsü ma'i jepisiiyaa o'ulu. Je shia, kojutshi Maleiwakai sütüma. Saapajakalaka ma'i tü aküjalaakat. Je Maleiwakai nütanatkalaka saa'in süpüla

cache'ejüinjatiün süpüla tü nüküjakat Pablo. Sünoujakalaka.

¹⁵Je süchikijee, woutiisakalaka shia süma'ale'e süpüshua'a süpüshi. Je süchikijee, seenajaakalaka waya shipialu'umüin sümaa sümüin wamüin:

—Maa aka jütüjaaitpain taa'u sünain shiimüin tanoujasüin nünain chi Senyotkai, anashii müleka chamüinre jia keemejülein tepialu'u.

Je waapaakalaja'aka sünüikü.

**Püreesashii Pablo nümaa
Silas cha'aya Filipos**

¹⁶Shiasa'a so'u wane ka'i sünain chainjanain waya eere tü aashajaaleekat nümaa Maleiwa, wantiraakalaka sümaa wane wayuu piuuna kaseyuusü, oo'ulaküt süka tü süseyuukat, tü anuu akanajülü ma'i neerü namüin na sülaamainkana sükajee tü oo'ulakaakat. ¹⁷Shiasa'a tü wayuukat, wachiiruaakuu wamüsü wayakana nümaa Pablo sünain su'waanajakuu sümüin sünain aküjaa wachikü:

—Wayuukana naa, a'yataashii nümüin chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i suulia tü waneerua eekat een, na anaa aküjüin jümüin süchikü tü süpüno'ukat tü o'ttawaakat suulia müliaa saa'u jaainjala.

¹⁸Kojuya ka'i sümakuu sümüin tü pütchikat. Shiasa'a üttapa naa'in Pablo sütüma tü shikiisekat, nuuyanajaakalaka sümaa nümüin sümüin tü süseyuukat:

—Saa'u nünülia Jesucristo, tamüsü paala pia: iPujuitta suulia tü jintutkat!

Shiasa'a süchikijeechon nümüin sümüin, sujüittakalaka suulia.

¹⁹Shiasa'a na sülaamainkana tü wayuukat, ne'rüin

sünain nnojolüitpain süpüla nakanajüinjanain neerü sükajee shiakat. Nata'ülakalaka Pablo otta Silas. No'unitkalaka naya chamüin süpa'amüin pülaasakat nama'anamüin na laülaayuukana ²⁰otta na akumajülüikana sükuaiippa kasa sünain maa namüin:

—Judfokana naa, neiwa'aja aa'inrü tü wayuukalüürua yaa sulu'u tü woumainkat ²¹sünain nekirajüin sünain akuaiippaa nnojotkat achekünüin wapüleerua sünain waa'inrüinjatiün, wayakana romanokana.

²²Shiasa'a na wayuukana eejanakana nama'ale'eya na sülaamainkana tü wayuukat, napashajaakalaka Pablo je Silas. Shiasa'a na akumajülüikana sükuaiippa kasa, naluwataakalaka sünain saakatünüin tü nashe'inkat süpüla na'yaajünüinjanain süka wunu'u. ²³Shiasa'a, süchikijee nayounjünüin, nekerotinnakalaka sulu'umüin tü püreesaapülekat sümaa sümünüin nümüin chi kaatsetpü'ükai:

—Pikerotit na wayuukana sümaa pi'rajüinjatiün ma'i naa'u.

²⁴Je chi kaatsetpü'ükai, naa'inrüin tüü yaawalaja'a. Nikerotirüin naya sümaa ni'itaain naya cha'aya shiinalu'u ma'i tü püreesaapülekat sümaa su'uttünüin nasa'a sü'ttiralu'upünaa wane wunu'u süpülajana püreesasü suulia isajüin.

²⁵Je süse'eru'u aikat, Pablo nümaa Silas, aashajaashii nümaa Maleiwakai sümaa nee'irajüin nümüin. Je na waneennua püreesashiikana, naapajüin tia. ²⁶Shiasa'a sükutkuja'alaa sümakalaka tü mmakat sümaa süne'etirüin ma'i tü

süsa'akat tü püreesaapülekat. Sujutajaakalaka tü so'ukalüürua süpüshua. Je sujunuujaakalaka tü kaleenakalüürua noulia na püreesashiikana napüshua. ²⁷Je nüchijiraakalaka chi kaatsetpü'ükai. Shiasa'a wanaa sümaa niirakaain sümüin tü so'ukalüürua tü püreesaapülekat jutajutalüin, niyuutakalaka nüchajaruutse süpüla nu'uniraainjachin naa'in süka isajayaa'in na püreesashiikana naashin. ²⁸Nu'waatalakala Pablo nümüin:

—iNnojo pu'uniraain paa'in!
Ana'aya waya wapüshua. Nnojoishii waya isain.

²⁹Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, nüsaajitkalaka siko'u anakiainjatü nüpüleerua süna'in ekeroloo. Ekerotshi süna'in nuwataain ma'i. Kutkutta'atshi ne'e süka mmolüin nia. Nu'ttakalaka nuu'uleepshimüin Pablo je Silas shiyaawase kojutüin naya nütüma. ³⁰Niyu'tkalaka naya anooipa'amüin süna'in nüsakirüin naya:

—Wayuunnuaa, ¿kasa anaka süpüla taa'inrüin süpüla to'ttaainjachin? —müshi.

³¹Asouktüshii naya nümüin:

—Pünouja nüna'in chi Senyotkai Jesús pu'tte'ennaiwa nütüma. Meenaya na eekana pümaa pipialu'u, müleka nanoujale, o'tte'enneena.

³²Shiasa'a naashajaakalaka nümüin otta namüin napüshua'a na eekana nümaa nipialu'u nüchikü chi Senyotkai. Nanoujakalaka.

³³Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, so'ule'e aikat tia, nu'lojokalaka tü nalio'ukat. Woutiisaleekalaka nia namaa napüshua'a na eekana nümaa nipialu'u. ³⁴Nümaashii Pablo je Silas nipialu'ümüin.

Nikitkalaka naya. Je talatüsü ma'i naa'in chi kaatsetpü'ükai otta na eekana nümaa nipialu'u süka nanoujainapain nüna'in Maleiwakai.

³⁵Shiasa'a watta'amüin watta'a maalü, na akumajülüikana sükuaippa kasa, najütakalaka waneerua pulusiya nüna'inmüin chi kaatsetpü'ükai süpüla nüjütüinjachin nüchikü Pablo otta Silas. ³⁶Je chi kaatsetpü'ükai, nümakalaka nümüin Pablo:

—Na akumajülüikana sükuaippa kasa, najütira achikichii ja. Eekanaja'aka süpüla ju'unüin süka anakat akuaippa.

³⁷Je Pablo, nümakalaka namüin na pulusiyyakana:

—Wayakana, wayuu romanoshii apashii. Na'yaajirüin waya su'upala wainma wayuu sümaa nnojoliin wekeraajünüin akuaippa palajana müleka kaainjalashiire waya. Je nekerotirüin waya sulu'u tü püreesaapülekat süchikijee. Je joolu'u, ¿najütiree achikichii waya sümaa nnojoliin jaralüin atüjaain waa'u? iNnojotaa süpüla tia! iAnashii müleka nantüle nayakana süna'in ajütaa wachikü!

³⁸Je na pulusiyyakana, nakütjakalaka tüü namüin na akumajülüikana sükuaippa kasa. Je mmotkalaka naya süka naapüin nachikü Pablo nümaa Silas süna'in wayuun naya romano apashii. Süka jamüin, nnojotsü aapünüin süna'in shi'yaajünüinjatüin wane wayuu romano süna'in nnojoliin shikeraajünüin akuaippa palajana. ³⁹No'unakalaka na akumajülüikana sükuaippa kasa süna'in achuntaa süpüla jalainjanain naya naa'in Pablo je Silas. Najütakalaka nachikü sümaa nachuntüin namüin süpüla

nojuittajanain sulu'ujee tü mmakat.
⁴⁰Je nojuittapa Pablo nümaa Silas sulu'ujee tü püreesaapülekat, no'unakalaka shipialu'umüin Lidia. Je süchikijee ne'rüin na anoujashiikana otta nachijire'erüin naa'in, no'unakalaka yalejee.

**Ootünüsü tü wayuukalüirua
 noo'omüin Pablo otta Silas**

cha'aya sulu'u Tesalónica

17 ¹Je sünain tü waraittaa naainjakat Pablo nümaa Silas, alatüshii naya sulu'upünaa tü pueulokalüirua Anffópolis otta Apolonia. Je yala süchikijee, antüshii naya sulu'umüin tü pueulokat Tesalónica eejatüle napüla wane ekirajülee na judfokana. ²Je Pablo maa aka tü nükuaiappapü'üikat waneepia, o'unüshi nia sulu'umüin tü ekirajüleekat. Je so'uwai tü ka'i neemeraakat o'u na judfokana, aashajira'awaishi nia namaa na judfokana so'u apünüin semana. ³Nüküjain namüin jamalu'ulüin tü sümakat tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa noo'opünaa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa otta sünain pansaain ma'i sütüma sünain müliainjachin nia, nu'utünajachin aa'in otta nüso'iraainjachin aa'in süchikijee. Müshi nia namüin: “Chi wayuu Jesús taküjakai achikü jümüin, nia'a chi Nüneekajalakai Maleiwa”.

⁴Eekalaka anoujain no'ulukuku na judfokana sünain na'ata'ale'einya namaa Pablo otta Silas. Je eesü anoujain kojuya tü wayuu griegokat, wayuu kojutakat atüma Maleiwakai, otta kojuya jiyuu anoujasü, süchooin

wayuu anapüüsü. ⁵Nayasa'a na judfo eekai manoujain, achunjasü naa'in sütümajee ne'rüin wainma wayuu sünain anoujaa. Nakotchojookalaka nanainmüin wane wayuuirua, tü wayuu warai müsükat ne'e, süchi'rakat mmapa'a. Shiasa'a naainjala, nashüküjakalaka saa'in tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat. Nashutakalaka saa'u nipia Jasón sünain achajawaa nüchiki Pablo nümaa Silas shii'iree nayu'leein naya shi'ipamüin tü wayuukalüirua. ⁶Shiasa'a süka nnojoliin nantüin nanain yala, niakalaka nasirüin Jasón namaa no'ulukuku na anoujashiikana sünain nantirüin naya nanainmüin na laülaayuukana sulu'u tü pueulokat. Nantirüin naya sünain namüin nekiiseru'u: “Wayuukana naa, amojujashii sükuaiappa wayuukat sainküin mmakat süpüshua'a. Je joolu'u antüshii naya yaamüin süpüla müinjanain waya natümaya. ⁷Je Jasón, nüntirüin naya nipialu'umüinya'asa. Napüshua'a nayakana, ne'ra amüinrü tü nuluwataakat anain chi romano laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a, chi Césarkai. Eetaalain naashin, wane aluwataashi saa'u wayuu kantüliashi Jesús”.

⁸Shiasa'a tü wayuukalüirua otta na laülaayuukana, naapapa tüü, mojushijjaasü namüin süchikü tü naa'inrakat otta aashichijjaashii sütüma. ⁹Je saa'u napütüin neerü napüla na laülaayuukana su'uyaawa naapüin nanüikü namüin sünain nnojoleerüin sülatüin süchukua'a tü alatakak paala, ajütüna achikichii naya.

**Pablo nūmaa Silas, cha'aya
sulu'u Berea**

¹⁰Nayasa'a na anoujashiikana, najütamaatüin aipa'achiiruale'eya Pablo nūmaa Silas chamüin cha'aya Bereamüin. Je nantapa Bereamüin, o'unüshii naya sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana. Je yala, aküjashii naya tü nüniikikat Maleiwa. ¹¹Je na judío yalajanakana, wayuu naya anashii, atüjashii akoutiraa pütchi. Nnojoliishii müin aka naa'in na Tesalónicaje'ewaliikana. Kapülakalaka naa'in naapüin tü pütchikat. Naashaje'erawalin waneepia tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa süpüla natüjaainjatüin saa'u müleka müle'eya tü münakat namüin. ¹²Eekalaja'aya kojuya no'ulukulu nayakana anoujain. Kojuya no'ulukulu na wayuu griegokanaya anoujaka, makai aka chira wayuu toolo otta türa wayuu jierü, jieyuu süchooin wayuu anapüisü.

¹³Nayasa'a joo na judío Tesalónicaje'ewaliikana, natüjaapa naa'u Pablo süinain chain nüküjain süchiki tü nüniikikat Maleiwa sulu'u tü pueulokat Berea, o'unüshii naya chamüin süinain nashüküjüin tü wayuukalüirua chajatkat sulu'u tü pueulokat noo'omüin Pablo. ¹⁴Otta na anoujashiikana, najütamaatüin Pablo palaairukumüin. Je Silas nūmaa Timoteo, makatüshii yala Berea. ¹⁵Je na o'unakana nu'uyaajanayain Pablo, wattashii nūmaa sulu'umüin tü pueulokat Atenas. Je yalejee ale'ejüshii naya sümaa nüniiki Pablo nüinain Silas otta Timoteo süinain nantiraamaatüinjanain nūmaa maalü.

**Aküjüshi Pablo nüchikü chi
Maleiwakai sümüin**

wayuu cha'aya Atenas

¹⁶Sünain chain Pablo Atenas a'atapajüin Silas otta Timoteo, mojushiisü nüinain tü joulüin su'uyaakua kasa maleiwayaakat atümaa sainküinpünaa tü pueulokat. ¹⁷Mayaainje'e aashajira'awalin nia sulu'u tü ekirajüleekat namaa na judíokana otta namaa na wayuu griegokana eekai kojutüin atüma chi Maleiwakai maa akaapü'ü nütüma waneepia, mataaja'a nia cha'aya pülaasüpa'a sümaa türa eekai süntüin yalamüin, aashajiraashi waneepia. ¹⁸Mataaja'a no'ulukulu na wayuu ekirajaakana süinain tü nekirajakat anain na wayuu kanüliakana Epicüreos otta na kanüliakana Estoicos, pe'ipoloojira'awaishii naya nūmaa süka nanüikü. Müsü nanüiki waneeirua:

—¿Kasakai naashajaaka achikü chi koyooroiloikai?

Otta waneinnua müshii:

—Süchikimaajachi maleiwairua naata kamaleiwaseshii. —müshii naya süka nüküjain Pablo süchikü tü pütchi anasükat nüchikü Jesús otta süchikü tü oso'irawaakat aa'in.

¹⁹Niasa'a niakai natüma, no'unitkalaka nia nanainmüin na laülaayuukana sulu'u tü pueulokat sulu'umüin tü noutkajaalekat tü kanüliakat Areópagu, eenjachire nia apansaajinnüin soo'opünaa tü naashajaakat achikü. Asakinnüshija'a nia süinain nüinain amüin:

—Püküja wamüin kasain wayuu ekirajaa jaket tü püntitkat

wanainmüin, ²⁰ tü paashajaain wamüin süchikü wane kasa waneejatü ma'i. Watüjawee aa'ulu jamalu'ulüin.

²¹ (Napüshua'a na wayuu nepijanakana sulu'u Atenas otta na wayuu naatajanakana kepiakana yaa sulu'u, aapajeeshii otta aashajaweeshii ma'i waneepia süchikü türa kasa eekai jeketüin ma'i.)

²² Niasa'a Pablo, nülatakalaka pasanainmüin süpüla aashajawaa sümüin tü wayuukalüirua eejatkat sulu'u tü kanüliakat Areópagó. Müishi nia namüin:

—Wayuunnuaa, yaaje'ewaliikana sulu'u Atenas, sünaajee süpüshua'a tü te'rakat, wayuu jia kojuta atümachii ma'i tü jümaleiwasekalüirua. ²³ Süka jamüin, sünaain tananaja'alüin tü ju'waajülekälüirua tü jümaleiwasekalüirua, tanta anainrü yala wane ashajuushi sünaain wane ipa eere jaapiüin kasa sümüin tü jümaleiwasekalüirua. Müsü mayaa: NÜMÜINJATÜ CHI MALEIWA ME'RAAJUUKAI. Ajaa, chi Maleiwa ju'waajakai sünaain nnojolin ji'raajüin nia, nia taashajaainjachika'aya achikü jümüin joolu'u.

²⁴ “Chi Maleiwa kakumalakai tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku, nia laülaashika'aya saa'uirua. Nnojoshi nia kepiain sulu'u miichi saainjanainkat wayuu süpüla a'waajain nia. ²⁵ Nnojotsü kasain cho'ujaain nüümüin süpüla jalinjaitaain wayuu joolu'u akaalinjainjachin nia. Nia

aapaka'aya wamüin kataa o'u, nia aapaka'aya tü jouktai wasanatkat aka waa'in otta kasakat süpüshua'a.

²⁶ “Nünainjee waneeshia wayuu, naainjüin tü wayuukalüirua süpüshua'a, tü wattakat saalin shi'ipapa'a sainküin mmakat, süpüla eenjatüin shia süpa'a. Süpülapünaa naainjain shia, ni'itaatüjülia süka'iya otta tü shiapiapalainjatkat. ²⁷ Nükumajüin shia Maleiwakai süpüla süchajaainjachin nüchikü, kama'ache süntüle nünain müleka süchajaale ma'i nüchikü. Nnojishijasa wattain Maleiwakai woulia wane'ewai wakua. ²⁸ Müsü wane pütchi: ‘Süka jamüin, nünain Maleiwakai, kato'uchii waya, waraittühshii waya otta wayuushii waya’. Müsü nanüiki waneerua no'ulukuku na jüpüshi atüjashiiikana: ‘Nüpüshi waya chi Maleiwakai’.

²⁹ “Sünain nüpüshin waya Maleiwakai, nükumajala waya. Nnojoliija'a waya süpüla we'itaainjachin nia sünaain mataalain aka nia saa'in su'yuaakua kasa eekai shiyujalain wayuu shikiiru'ujee ne'e, türa eekai saainjuushin süka ooro, pülaata, otta ipa. ³⁰ Nnojotsü kasalajanapü'üin sümüin wayuu nütüma Maleiwa tü matüjüinwaakat naa'u. Alu'ujasa'a joolu'u, nuluwataain sümüin wayuukat süpüshua'a otta süpa'a mmakat süpüshua'a'aya sünaain suu'ulaainjatüin suulia saainjala otta sünoujainjatüin nünain. ³¹ Süka jamüin, Maleiwakai, ni'itaain wane ka'i nikeraajüinjatkat o'u sükuaippa tü wayuukalüirua süpüshua'a süka wane sükuaippa pansaasü. Nikeraajüinjatü nükajee wane wayuu ni'itaala süpüla. Nii'iyatüin sümüin wayuukat süpüshua'a,

sükajee nüso'ire'eriün naa'in, sünaïn shiimain niain ni'itaalain”.

³²Je no'uluku na eejanakana, naapapa süchiki tü oso'irawaakat aa'in, neme'erainpalashi Pablo. Otta waneeirua, müshii ne'e:

—Wapajeeria taa türa so'uweena wane ka'i.

³³Nu'unakalaka Pablo nama'anajee. ³⁴Nayasa'a waneinnua, ache'inraashii nümaa otta nanoujakalaka nünaïn Jesús. Je na'aka na anoujakana, eejachi Dionisio, wane no'uluku na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Areópago otta eejatü wane jierü kanüliasü Dámaris otta waneeirua soo'omüin.

**Kakaliashi Pablo cha'aya
Corinto sünaïn**

ekirajaa nüünüiki Maleiwa

18 ¹Je süchikijee tüü, ojuittüshi Pablo Atenasjee, o'unüin nia chamüin sulu'umüin tü pueulokat Corinto. ²Je yala, antiraashi nia nümaa wane wayuu judío kanüliashi Aquila. Je nia nümaiwa, cheje'ewai sulu'ujee tü mmakat Ponto. Je Aquila sümaa tü nu'wayuusekat kanüliasü Priscila, palit ka'i paala, antüshii naya sulu'ujee tü mmakat Italia, eejejanale naya ojuittüin sütümajee tü kasa nuluwataakat anain Claudio, chi laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a. Nuluwataain sünaïn sujuittüinjatüin süpüshua'a tü wayuu judíokaliürua sulu'ujee Roma. Je Pablo, o'unüshi sünaïn awarajawaa naa'uürua. ³Shiasa'a süka müinya aka ne'e tü na'yataainkat tü ni'yataainkat, tü aainjülüükat loona ojotonnokat süpüla miichin, makatakalaka nia

yala namaa sünaïn ni'yataajiraain namaa. ⁴Je süka'iyowuai tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, Pablo, o'unawaishi sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana, eere nia sünaïn aashajirawaa nüchikü Jesús sümaa tü judíokaliürua otta tü griegokaliürua shii'iree sünoujeein tü nümakat.

⁵Shiasa'a nüntapa Silas otta Timoteo chejeechikü Macedoniajee, o'ttüshi Pablo sünaïn aküjaa waneepia süchikü tü nüünüikukat Maleiwa. Nüküjain sümüin tü judíokaliürua tü nütüjaakat aa'u noo'opünaa Jesús sünaïn niain chi Nüneekajalakai Maleiwa. ⁶Je nayakana, achechajaashii nuulia otta mojusü nanüükü nüümüin. Niasa'a Pablo, no'otojooïn nüshe'in su'yuaawa niyu'laain noulia otta nümakalaka namüin:

—Jüsirajiraaja'a jümata

jükuaippa müleka amülouire jaa'in. Nnojoshija'a tayaichipain kasirüin jia saa'u jiyouktüin tamüin tü nüchikükat Cristo taküjakat jümüin. Yaajee joolu'u, o'üneechi taya nanainmüin na gentilekana.

⁷Ojuittaashi nia sulu'ujee tü ekirajüleekat, o'unüshi nipialu'umüin wane wayuu kanüliashi Ticio Justo, kojuta atümachi Maleiwakai otta kepiashi yaa sü'ütpa'a tü ekirajüleekat.

⁸Otta Crispo, wane sülaülashi tü ekirajüleekat, anoujashi nünaïn chi Senyotkai süma'ale'eya süpüshua'a tü eekat nümaa nipialu'u. Aka'aya kojuya na Corintoje'ewaliikana anoujashii sünaïn woutiisale'einya naya naapapa tü pütchi nüüküjakat Pablo namüin.

⁹Shiasa'a so'u wane ai, Pablo, ni'rataalain naa'in chi Senyotkai

sa'wai sünain nümüin nümüin:
 “Nnojo piyo'ujaain aa'in. Ayata pia sünain aküjaa tü pütchikat. Nnojo piyü'tülaain. ¹⁰Süka jamüin, eeshi taya pümaa otta nnojoleerü jaralüin jamüin atüma pia. Yaa sulu'u tü pueulokat, wainmayülia wayuu to'tte'erajatkat”. ¹¹Makatakalaka Pablo yala Corinto süpüla wane juya shiatapünaamüin sünain ekirajaa na wayuukana sünain tü nünüikukat Maleiwa.

¹²Shiasa'a naainjala na judfokana, wanaa sümaa niain Galión laülaashin sulu'u tü mmakat Acaya, oonoojiraashii naya nikiirajee Pablo. No'unitkalaka nia laülaapialu'umüin eere nukumajüin Galión sükuaiippa wayuu. ¹³Namakalaka nümüin chi laülaashikai:

—Wayuukai chii, nikiraja'alüin tü wayuukalüirua shii'iree kojutüin Maleiwakai sütüma sulu'u wane akuaiippa naata sulia tü aluwataanakat anain waya.

¹⁴Nnojoliwa'aya nüsuuktüin Pablo, nümakalaka Galión sümüin tü judfokalüirua:

—Müleka nnojoiereje nikeraajüin tü waluwataakat anain wayakana romanokana otta müleka naa'inrüle wane kasa eekai mojuin ma'i makat aka o'utaa wayuwa'in, taapajüinje'eya süpüshua'a tü jünüikukat jiakana judfokana. ¹⁵Akaajasa'a süka jü'ülüjiraain süchiirua tü pütchi ekirajünakat, süchiirua anülee otta süchiirua tü aluwataanakat anain jiakana judfokana, nnojoi'ja taya o'ttajachin sünain süpüla takumajainjatüin sükuaiippa. ¡Jukumaja ne'e sükuaiippa jiakana!

¹⁶Je Galión, nüjünaakalaka naya yalejee. ¹⁷Nayasa'a napüshua'a

na wayuu nnojoliikana judföin, napashajaakalaka Sóstenes, wane laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat. Natunain nia yala'aya nu'upala Galión otta nnojotsü kasajatüin nümüin Galión tü naa'inrakat nüka.

Eitaashi Pablo Antioquíamüin süpüla o'unaa nüchukua'a

sünain aküjaa nünüikü Maleiwa

¹⁸Je eesü nüka'iya Pablo makatüin paala yala sulu'u tü pueulokat Corinto. Je mapa, aküjashi süchikü o'unaa namüin na anoujashiikana. Niakai nümaa Aquila otta Priscila, o'unüshii sulu'u anua chai nakua sulu'umüin tü mmakat Siria. Nnojoliwa'aya no'unüin, noojirüin Pablo tü nikiikat cha'aya sulu'u tü pueulokat Crenca. Süka jamüin, naapüin nünüikü paala nümüin Maleiwakai sünain nümüin: “Müinjateerü tatüma wane kasa pümüin”. Je joolu'u noojirüin shia su'uyaawa nikeraajüitpain tü nümakat paala nümüin Maleiwakai.

¹⁹Je nantapa sulu'umüin tü pueulokat Éfeso, e'ipünaanüshi Aquila sümaa Priscila nütüma Pablo yala süpüla makatüinjanain. Je niakai, o'unüshi sulu'umüin tü ekirajüleekat, eejachire nia aashajiraain sümaa tü wayuu judfokalüirua, outkajaakat yala sulu'u. ²⁰Je na wayuukana, a'aljinnayaashije'e Pablo natüma shii'iree yaleein paala nia namaa süpüla kojuya ka'i. Je niakai, niyoukta achiküt. ²¹O'unüshi nama'anajee sünain nümüin namüin: “Müleka nücheküle Maleiwakai, ale'ejeechi taa taya tachukua'a sünain awarajjawaa jaa'u”. Je süchikijee, o'otowaaja'a nümüin

Pablo sulu'u anua. O'unüshi niaja'a yalejee Éfesojee.

²²Je nüntapa Cesareamüin, o'unüshi Jerusalénmüin sünain awaraijawaa naa'u na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Je yalejee, o'unüshi Antioqufamüin. ²³Je kojuya ka'i süchikijee, o'unüshi nia nuchukua'a sünain alataa sulu'upünaa wane'ewai sukua tü pueulokalüürua sulu'ukat tü mmakat Galacia otta Frigia. Alatapüna'awaishi nia sünain atütajaa naa'in na anoujashiikana sulu'junakana tü mmakalüürua.

**Ekirajüshi Apolos nüchiki
chi Senyotkai**

²⁴Je su'unnaa ka'ikak tiairua, antüshi Éfesomüin wane wayuu judío kanüliashi Apolos. Je nia, wayuu cheje'ewai sulu'ujee tü pueulokat Alejandría. Wayuu nia atütajashi ma'i aashajawaa otta e'raajashantashi tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa.

²⁵E'ikuushi nia sünain tü wopu nünainjeejatkat chi Senyotkai. Aashajaashi nia sulu'u wane yaletaataa aa'in sünain ekirajaa sulu'u wane sükuaiappa lotüsü ma'i süpüshua'a tü nütüjaakat aa'u noo'opünaa Jesús, mayaainje' shiain ne'e nütüjaain aa'u, tü nikirajakat anain Juan wanaa sümaa nuwoutisaajüin wayuu süpüla ayaawajawaa suulia saainjala. ²⁶Apolos, aashajaashi sümaa yalayalaa aa'in sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana. Shiasa'a naapapa Aquila sümaa Priscila tü nikirajakat anain, nakatalüin nia nümüiwa süpüla naküjain süchikü nümüin tü kasa nnojoliyütka

nütüjaain aa'u soo'opünaa tü wopu ni'itaakat Maleiwa süpüleerua wayuu.

²⁷Je nüküjapa Apolos süchikü o'una'iree sulu'umüin tü mmakat Acaya, na anoujashiikana, namüshi nia sünain anain namüin tü kee'ireekat naa'in. Nashajakalaka wane karaloukta namüin na anoujashii chajanakana cha'aya, süpüla kapülainjachin nia naa'inrua nüntapa nanainmüin. Je nüntapa Acayamüin, nükaaliijain ma'i na anoujashiikana, na ainkakana anoujaa sükajee anamiain Maleiwakai namüin. ²⁸Je süka wane nünüükü kaa'usü ma'i, pe'ipoloojiraashi nia sümaa tü judíokalüürua su'upala süpüshua'a tü wayuukalüürua. Je shiairua, nnojotsü eejiraain nümaa süka nii'iyatüin ma'i sümüinrua tü kasa nnojotkat jamüinjatüin oo'opünaa sünüükü. Otta sükajee tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, nii'iyatüin sümüin süpüshua'airua sünain niainya Jesús chi Nüneekajalakai Maleiwa.

Tü ni'yataainkat Pablo cha'aya Éfeso

19 ¹Wanaa sümaa chain Apolos sulu'u Corinto, chashi Pablo alatüin sulu'upünaa tü pueulokalüürua sü'latiralu'ukat tü uuchikalüürua, antatataalain nia süchikijee Éfesomüin. Je yala, nünta anainchii wane anoujashii. ²Je Pablo, nüsakirüin naya:

—¿Antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in wanaa sümaa jikerolüin sünain anoujaa?

Je nasouktakalaka nümüin:

—Eeyaa ne'e waapüin nüchikü chi Naa'inkai Maleiwa sünain een nia.

³Nüsakitkalaka naya Pablo nüchukua'a:

—¿Kasasa'a ekirajünaka anain jia wanaa sümaa juwoutisaajünün?

Asouktüshii nayakana nümüin:

—Sünain tü nikirajakat anain Juan wanaa sümaa nuwoutisaajün wayuu.

⁴Nümakalaka Pablo namüin:

—Aa shiimain. Juan, nuwoutisaajün wayuu süpüla ayaawajawaa suulia saainjala sümaa nümüin sümüin sünain sünoujainjatiin nünain chi eweetechikai mapa nüchiirujee. Sünain naashajaain nüchikü chi eweetechikai nüchiirujee, nia naashajaaka achikü Jesús. Niakalaka sünoujainjachin anain wayuu.

⁵Je naapapa tüü, awoutisaajitshii naya saa'u nünülia chi Senyotkai Jesús. ⁶Je ni'itaapa najapü Pablo naa'uirua, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua nayakana. Naashajaakalaka pütchi naatajatü sünain naküjale'einya nünüikü Maleiwakai. ⁷Eeshii na wayuukana maa aka poloo piammüin napüshua'a.

⁸Eeshi Pablo yunnatüin süpüla apünüin kashi sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana, eejachire nia aashajiraain sümaa tü wayuukalüirua, sünain meimolüin naa'in, soo'opünaa tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa shii'ire'eyaa sünoujeein tü nümakat. ⁹Nayasa'a waneennua, sütümajee ichein ma'i naa'inrua, nnojishii anoujeein, shia eeka ne'e mojuin nanüikü sümüin tü Wopu nünainjeejatkat Jesús su'upala tü wayuu outkajaasükalüirua yala. Je Pablo, akatalaashi noulia namaa na anoujashiikana sulu'umüin tü nikirajüleekat Tirano. Nnojotpa Tirano sünain ekirajaa, ekerolowaishi Pablo namaa na

anoujashiikana sulu'umüin tü ekirajüleekat. Je yala süpüla ka'ikat süpüshua'a, aashajira'awaishi nia sümaa wayuu. ¹⁰Eeshi nia maa aka piama juya sünain naa'inrüin tia. Je sükajee tia, tü wayuukalüirua süpüshua'a yalajatkat kepiain sulu'u tü mmakat Asia, makat aka judío otta nnojotkat judíoín, saapüin tü nüchikükat chi Senyotkai Jesús.

¹¹Je nükajee Pablo, naa'inrüin Maleiwakai watta saalin kasa nütüjakat apüleerua nümüiwa. ¹²Ali'üjünüsüjase'e sünainmüin tü ayuuisükalüirua süpüshi nüshe'inpalajana Pablo nünainpü'ukat süpüla a'yatawaa otta wane nüpanyeetseirua. Je sükajee tüü, tü ayuuisükalüirua, anasü. Otta ojuittaasü yolujaa süle'eru'ujee tü kale'eru'usükalüirua yolujaa sütüma tia.

¹³Shiasa'a naainjala wane judíoírua waraittawashii sünain ayujaa yolujaa süle'eru'ujee wayuu, noo'ulaküin joolu'u nachuunajüin nünülia chi Senyotkai Jesús sünain tü ayujaakat. Müshii naya sümüin tü yolujaakat: “Saa'u nünülia Jesús, chi nüküjakai achikü Pablo, tamüsü pia sünain pujuittajatüin”. ¹⁴Otta no'ulukuku na a'yataakana sümaa tüü, wane akaratshishii wayuu nüchooin wane wayuu judío kanülüashi Esceva. Je chi wayuukai, wane laülaashi na'akajee na sacerdote judíokana. ¹⁵Shiasa'a so'u wane ka'i, nantiraakalaka nümaa wane wayuu kale'eru'ushi yolujaa, chi anii nayu'lüinjachin ale'eru'ujee yolujaa süka nünülia Jesús naajün. Shiasa'a süsouktakalaka tü yolujaakat nüle'eru'ujee namüin: “Te'raajün Jesús. Tatüjaa aa'uchi jaralin Pablo. ¿Jaraliija'a joo jiakana?”.

¹⁶Müshi nia namüin süinain nuwanaaja'ale'einya noo'omüinrua. Awataashijese'e nia noo'omüinrua süinain nükanajüin nayainnuu. Müliashantashii ma'i naya nütüma. Awatawa'ain müshii mashe'inyoule sümaa naliu'u nütüma yalejee sulu'ujee türa miichikat.

¹⁷Süpüshua'a tü wayuu yalajatkat kepaiin sulu'u Éfeso, wayuu judío otta nnojotkat judío'in, saapa achiküt tüü. Je mmolójüshii ma'i naya sütüma. Je süinainjee tia, kojutsü amüinyüü nüchikü chi Senyotkai Jesús. ¹⁸Je kojuya na anoujainapakana aküjakana joo süchikü süpüshua'a tü kasa mojusü naa'inrapü'ükat paala. Nalatira achiküt tia su'upala wayuukat süpüshua'a. ¹⁹Je kojuyataaja'a na eekai na'yataapü'üin süinain outsüü, nantirüin tü nakaralouktase sükuaippamaajatkat tü outsüükat. Nantirüin shia süpüla na'ajüinjatüin yala su'upala süpüshua'a tü wayuukalüirua. Je shiyu'nnakalaka jerain ma'i tü süliakat süpüshua'a. Eetaasüja'a ojuittüin 50.000 neerü pülaata tü süliakat. ²⁰Je sükajee tüüirua, ayurulaasü ma'i tü nüchikükat chi Senyotkai Jesús. Otta shia, maapünaajuu amaalü ma'i.

²¹Je süchikijee süpüshua'a tüü, nüchuntüin o'una'iree Pablo Jerusalénmüin sümaa nülatajachin Macedoniapünaa otta Acayapünaa. Otta jülüjasü naa'in o'unaa Jerusalénjee chamüin sulu'umüin tü pueulokat Roma. ²²Nüjütakalaka palajana nüpüleerua piamashii na akaalinjülüikana nia chamüin Macedoniamüin. Naya nüjütaka Timoteo otta Erasto. Otta niakai, makatüshi yala paala sulu'u tü mmakat Asia.

Aashichijaashii na wayuukana cha'aya Éfeso

²³Je su'unnaa ka'ikat tiairua cha'aya sulu'u Éfeso, aashichijaashii ma'i na wayuu chajanakana süinainjee kojuyain wayuu o'ttakat süinain anoujaa nüinain Jesús.

²⁴Tüü, nüshüküla akuaippat wane wayuu kanülüashi Demetrio. Je nia, wane wayuu ojojüi kachueera pülaata süpüla naainjaiin shia su'uuyaakuachen tü miichi eere su'waajünüin tü maleiwayaasü kanülüikat Artemisa. Je niakai, walaasü ma'i nütüma tü a'yataasükalüirua nümaa süinain.

²⁵Je wayuukai chii, nükotchojokalaka na wayuu a'yataakana nümaa süinain otta na wayuu makanaja'a aka nükuaiippa süinain tü a'yataawaakat süinain nüümüin namüin:

—Wayuunnuaa, jütüjaa aa'ulu süinain anain waya saa'u tü wakanainkat süinainjee a'yataawaakat tüü. ²⁶Maa aka ji'rüin otta jütüjaain saa'u, chi wayuu Pablo münakai, yootokuu müshi nia süinain nnojolin maleiwain tü maleiwa saainjalakat wayuu. Sükajee tü nikirajakat anain, wainma wayuu nu'wanaje'eraka aa'in. Nnojotsü shiachoin ne'e ya'aya sulu'u Éfeso sümüiwa, maleesia sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Asia. ²⁷Tajak, kapüleeejesta tüüje'e, eesü süpüla nnojolin joo shiyalajeein tü wayuukalüirua tü wa'yataakat anain. Nnojotsü shieerüin ne'e amüloulin ojutpala tü su'uuyaakuakat tü wa'waajülekat tü wamaleiwasekat, alataleejeeria ma'i müleka shiale amüloulin sujutpala tü wa'waajülekalüya'asa. Je yalejee, eejeerü süpüla shiain amüloulin

ojutpala tü wamaleiwasekat Artemisa, tü kojutkat sütüma wayuu ya'aya Asia otta sainküin mmakat süpüshua'a.

²⁸Je na wayuukana naapapa tü nümakat, aashichijaashii ma'i naya sünnain na'waanajaain ma'i. Müshii naya nekiiseru'u:

—iAnashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana Éfesojanakana!

²⁹Je tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat, maatsü jamakai saa'inrua. Awatawa'ain müsü, kookoto'oin müsü otta najaraaitapünawa'ain namüshi Gayo otta Aristarco, piamashii wayuu cheje'ewalii Macedonia. Je naya, nümaajana Pablo nu'uyaajanain. Ajaraijüñüshii naya sütümairua chamüin sulu'umüin tü suutkajaalekat tü wayuu cheje'ewatkat sulu'ujee tü pueulokat. ³⁰Je Pablo, ashuteesü naa'in sa'akamüin tü wayuukalüirua shii'iree naashajaweein sümaa, akaisa'a nnojolin noo'ulaa'in nia na anoujashiikana. ³¹Je no'uluku na laülaayuukana sulu'u tü mmakat Asia, nütünajunnuu Pablo. Mataaja'a naainnuu, aluwataashii nanüikü nümüin sünnain nnojolin nüshutajachin sa'akamüin tü wayuukalüirua süpüla aashajawaa sümaa.

³²Yaakalajasa tü wayuukalüirua müin jamakai saa'inrua sünnain tü jutkataakat. Waneinnua, naata kasa namakat nekiiseru'u suulia tü namakat na wane ne'ipa. Kojuya ma'i tü matüja'ainreekat saa'u kasain suutkajaain apüla. ³³Je na judiökana, nojuta achikichi Alejandro shii'iree nülatajachin sünnain aashajawaa. Je nülatapa,

süküjain nümüin su'uluku tü wayuukalüirua kasain wayuu tü alatüin yala. Je nuchuntakalaka süka najapü namüin na wayuukana nako'ulaainjanain, süpüla naashajaainjachin shi'ipamüin tü wayuukalüirua sünnain nnojolüin nasirüin na judiökana tü alatakat.

³⁴Shiasa'a tü wayuukalüirua sütüjaapa naa'u sünnain judiö'inya ne'e nia, a'waanajaasü ma'i shiirua maa aka süpüla piama oora. Müsü shiirua: “iAnashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana Éfesojanakana!”.

³⁵Niasa'a chi sülaülashikai tü outkajawaakalüirua sütüma wayuu yaa sulu'u tü pueulokat, niimale'etpa saa'in tü wayuukalüirua, müshi nia sümüinrua: “Wayuuinnuu yaajanakana sulu'u Éfeso, wayuukat sainküin mmakat süpüshua'a, sütüjaa aa'ulu sünnain wayain wayakana, yaakana sulu'u Éfeso, aa'inmajüinjanain tü miichi wa'waajülekat Artemisa tü wamaleiwase anasükat otta tü ipa su'uyaakua ojutuusükat sirumalu'ujee. ³⁶Nnojotsü süpüla jaralin 'Nnojotaa' müin sümüin sünnain wajapululu'uin tüü. iJiimalaa jümata! iNnojo maa'in jaa'in sünnain aa'inraa wane kasa eekai mojuin!

³⁷Wayuukana naa jüntitkana, nnojoiishii a'luwajüin kasa sulu'ujee tü a'waajüleekat otta nnojoiishii naya mojuin anüiküyaa sümüin tü wamaleiwasekat.

³⁸“Eere wane kasa mojushiikat nümüin Demetrio sünnainjee jaralü yaa otta namüin na a'yataalii wanaawakana a'yataain nümaa, eeshii na sülaülashiikana mma süpüla tia. Naküja süchikü namüin chamüin sulu'umüin tü laülaapiakat.

Je yala, naajeerüja'a tü nanüiküjiraa naa'u wane'ewaare nakua. ³⁹Otta kasaleje'e tü jaashajaweein achiküya, atüjasü jüntiraa wanainmüin süpüla wakumajiraainjatüin sükuaiippa sünain tü outkajawaa waa'inrakat waneepia. ⁴⁰Sükajee ne'e joo tü alatakat, eesü süpüla 'Ayaleraashii naya woo'omüin' wamüinüin ne'e sütüma tü laülaayuu romanokat. ¿Kasataaleerü wanüiküka wasakinnüle sütüma tü romanokalüürua sünain kasanainjeein wamüin tü aashichijawaakat?". ⁴¹Kettaapa naashajaain tüü, nujute'erüin tü jut kataakat.

**Waraittushi Pablo
nüchukua'a sulu'upünaa**

Macedonia otta Grecia

20 ¹Ni'rapa Pablo sünain shiimalaain naashichin na wayuukanairua, neenajirüin na anoujashiikana süpüla naashajaainjachin namaa süpüla nachecherüinjatüin naa'in sünain anoujaa. Je süchikijee, apütaashi nia napüla je o'unüshi nia chai nukua sulu'umüin tü mmakat Macedonia. ²Alatüshi nia sulu'upünaa tü pueulokalüürua sulu'ukat tia mmakat sünain akatsinjaa naa'in na anoujashiikana süka wainma pütchi. Je yalejee, o'unüshi chamüin Greciamüin. ³Je yala, makatüshi süpüla apünüin kashi. O'unajachichi ma'i nia sulu'u anua chamüin Siriamüin, nütüjaapa saa'u anajiraain nanüikü na judökana nikiirajee. So'ujee tia, nümakalaka aa'in: "Anakaja'a tasaajaale mmakat süchukua'a Macedoniapünaa süpüla tantajachin Siriamüin".

⁴O'unüshii wayuukana naa nümaa süpüla nu'yuaajanain: Sópater, chi cheje'ewaikai Berea, nüchonkai Pirro, Aristarco otta Segundo cheje'ewaliikana Tesalónica. Eeshi Gayo cheje'ewaikai Derbe. Eejachi Timoteo otta eejana Tíquico je Trófimo, cheje'ewaliikana sulu'ujee Asia. ⁵Je naainnuu wawalayuukana, ne'ipünaain Pablo Filipos. Je nayakana, lotüshii Troasmüin, eere waya na'atapajüin. ⁶Je wayakana, süchikijee süka'iya tü mi'iraa ekaanapü'ükat anain tü pan ma'akasatkat soolójia, o'unüshii waya yalejee Filiposjee sulu'u anua. Je süchikijee ja'rai ka'i wopulu'u, akotchojiraashii waya namaa Troasmüin. Je yala, makatüshii waya süpüla akaratshi ka'i.

**Aashajaashi Pablo namüin na
anoujashiikana cha'aya Troas**

⁷No'u chi palajaikai ka'i süka'iya tü semaanakat, okotchojooshii waya süpüla ekirawaa tü pan sotojatkat akajee waa'in chi Senyotkai. Je Pablo, aashajaashi namüin na anoujashiikana. Je süka nu'unajachin waneemüin ka'ikat, ayatshi nia aashajaain sünainmüin süse'eru'u sa'waikat. ⁸Tü miichi eejanale waya jutkatüin, paa'uwaasü. Je yaashii waya iipünaa sulu'u tü "piso" apünüinkat, eejatüle chuwachuwalüin kojuyasü rampara. ⁹Otta wane jima'ai kanülüashi Eutico, yaashi joyo'oin müin so'ulu'u tü wentaanakat. Shiasa'a süka kama'ain ma'i Pablo sünain aashajawaa, o'onoojusü lapü naa'u chi jima'aikai. Je mapa ma'i, ka'lepa lapükat naa'u, nujutuukalaka iipünaajee, yalejee eejanale waya. Aptaantüshi nia mmolu'ujee ouktüin. ¹⁰Niasa'a Pablo,

nūshakatakakalaka nūnainmūin je nu'wachiraakalaka naa'u sūnain nūko'ojooin nūnain. Nūmakalaka namūin na anoujashiikana:

—iNnojo jainkuuin aa'in!
iKatūichipa o'u!

¹¹ Je sūchikijee, aliikajawaaja'a nūmūin Pablo nuchukua'a. Ekūshi nia otta nuttanajūin naka na anoujashiikana tū pan sotojatkat akajee naa'in tū naa'inrakat chi Senyotkai. Je sūchikijee, ayatshi nia aashajaain ja'yuumūinre'eya. O'unaaja'a nūmūin sūchikijee.

¹² Otta chi jima'aikai, amaanūshi nia nipialu'umūin sūnain kataa o'u. Je sūtūma tūū, talatūsū ma'i naa'in na anoujashiikana.

O'unūshi Pablo Troasjee Miletomūin

¹³ O'unūshii waya palajana nūpūleerua Pablo sulu'u anua sulu'umūin tū pueulokat Asón. Je niakai, nnojoshi anualu'uin. Je yala, wa'atapajūin nia maa aka tū nūmakat paala wamūin. ¹⁴ Nūntapa wanainmūin yala Asónmūin, o'otooshi nia wamaa, o'unūin waya Mitilenemūin. ¹⁵ Ojuittūin waya yalejee, alatūshii waya waneemūin ka'ikat cha'aya Quíopūnaa. Je watta'amūin, antūshii waya sūsha'wajūleru'umūin tū anuakalūirua cha'aya sulu'u tū mmakat Samo. Wane ka'i yalejee waraittūin sulu'u anua, antūshii waya chamūin sulu'umūin tū pueulokat Mileto. ¹⁶ Yalamūinshii waya antūin sūka nnojolin nūnteein Pablo Éfesomūin suulia kajajūin nukua yala sulu'u Asia. Ountaweesū naa'in shii'iree nūntamaateein maalū Jerusalénmūin sūpūla yalainjachin nia sūpūla sūka'iya tū mi'iraa kanūliakat “Pentecostés”, mūleka eereje sūpūla nūntūin sūpūlapūnaa.

Asaajinnūshii nūtūma Pablo na laūlaayuushiikana sulu'u

tū outkajaaleekat Éfeso chamūin Miletomūin

¹⁷ Sūnain chain waya Mileto, Pablo, nūsaajirūin na laūlaayuushiikana sulu'u tū noutkajaalekat na anoujashiikana cha'aya Éfeso. ¹⁸ Je nantapa, mūshi Pablo namūin: “Jiakana, jūtūjaa aa'ulu jamūin takuaippa ja'aka cheje'ere'eya so'u tū palajatkat ka'i tantakat o'u sulu'u tū mmakat Asia. ¹⁹ Sūpūla ka'ikat sūpūshua'a a'yataashi taya nūmūin chi Senyotkai sūmaa jo'uuin taa'in ja'aka. Mayaainje mojuin taa'in motsowai sūtūma tū saa'inrakat tū wayuukalūirua otta suu'ulakūnūin taa'in su'unnaa tū mūliaa te'rakat sūtūmajee anajiraain sūntūikū tū judíokalūirua tekiirajee, ayatshia taya a'yataain nūmūin chi Senyotkai. ²⁰ Nnojotsū kasain tapūte'erūin juulia sūnain takūjūin jūmūin tū anainjatkat alu'ujee jia. Tekirajūin jia anoopa'a su'upala wayuu sūpūshua'a otta jipialu'uya. ²¹ Sūmūin wayuu judío otta nnojotkat judío'in, ayatshi taya mache'ein sūchiirua akūjaa sūnain shiyaawajaainjatūin suulia saainjala nūnainmūin Maleiwakai otta sūnoujainjatūin nūnain chi Wasenyotsekai Jesús.

²² “Anii joo taya o'unajachin Jerusalénmūin, sūnain niain alū'ūjain taya chi Naa'inkai Maleiwa, sūmaa nnojolin tatūjaain saa'u kasain ein tapūla cha'aya. ²³ Tū kasa tatūjaakat aa'u, shia sūnain naapirūin taya chi Naa'inkai Maleiwa eepūnaale talatūin sulu'upūnaa

tü pueulokalüürua. Müshi tamüin sünnain tasürünnajachin sulu'u tü püreesaapülekat otta müliainjachin taya atümaa mapeena. ²⁴ Akaisa'a nnojolin aa'inmajiraain ma'i taya takuaippa sütümajee tia. Ja'itakaja'a ouktüin taya, meemasat tamüin. Müleka shialeje tainküin tekerajüin tü a'yatawaa ni'itaakat chi Senyotkai tajapulu'u sünnain taküjain süchikü tü pütchi anasukat nüchikü Maleiwa sünnain anamiain nia sümüin wayuu, talateerü taa'in tekerajapeena shia.

²⁵ "Tatüjaa aa'ulu sünnain nnojolin jaraleechin ja'akajee e'rüin to'upünaa tachukua'a, jiakana taküjakana amüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünnain aluwatawaa. ²⁶ Tamüsü paala jümüin wane kasa süpüla pansaain jikiiru'u: Nnojolichipaja'a tayain kasirüin müleka jaraire amüloulin ja'aka jiakana chakana Éfeso. ²⁷ Süka jamüin, sünnain taküjain jümüin süpüshua'a tü naa'inreekat Maleiwa sümüin wayuu, nnojotsü kasain tapüte'erüin juulia sünnain taküjain jümüin.

²⁸ "Ee mata jaa'in jaa'ujiraa jiakana otta saa'u süpüshua'a tü anoujasükalüürua naapaakat Maleiwa süpüla nüpüshin sükajee ouktüin chi Nüchonkai. Chi Naa'inkai Maleiwa, ni'itaain jia süpüla jaa'inmajüin naya maa aka wane wayuu naa'inmajüin tü nüümü'ünüinkat. ²⁹ Tatüjaa aa'ulu sünnain sünteerüin wayuu jünainmüin, to'unapeena yaajee, sünnain e'ike'eraa jia süpüla naja'ttirüin tü jünoulakat juulia. Naya, müshii saa'in wasashi soo'omüin anneerü.

³⁰ Ja'itakaje'e ja'akajee jiakana anoujashiikana, oju'iraaajeerü

ju'uluku sünnain ekirajaa sa'alain shii'iree noushikajaainjanain na anoujashiikana süchirua. ³¹ Ee mmatakalaka jaa'in. Soto jaa'in sünnain taashalaa'in paala jümaa jüpüshua'a sümaa te'ira, wane'ewai jukua jiakana chakana Éfeso, süpüla juu'ulaküünjatüin tü akuaippaa nüchekakat Maleiwakai jüpüleerua. Aashalaashi taya jümaa so'uka'i otta sa'wai so'u apünüin juya.

³² "Je joolu'u tawalayuwaa, te'itaain jia najapulu'u chi Maleiwakai otta taso'irüin jaa'in sünnain tü nüchikukat sünnain anamiain nia sümüin wayuu. Jainkeerü jülaüle'erüin jaa'in nütüma sünnain jünoula sütümajee tü nüünüikikat. Je mayaa, naapeerü jümüin süpüshua'a tü anasü nüküjakat achikü sümüin tü nüchooinkat, tü nükatatkat suulia saainjala. ³³ Nnojotsü kachiiruain taa'in nünnetsee otta nüshe'in wane jarai. ³⁴ Jütüjaa aa'ulu ma'i sünnain ta'yataain süka tajapü süchirua tü ja'ijaakat tamüin otta tü ja'ijaakat namüin na tamaajanakana. ³⁵ Tekirajüin jia waneepia, sükajee takuaippa sünnain a'yatawaa, sünnain müinjana'inya waya a'yataain süpüla wakaalinjünjatüin tü wayuu ja'ijaakat amüin kasa. Soto jaa'in tü nümakat chi Senyotkai Jesús wanaa sümaa nüümüin: 'Anakuaippa'ire'eya chi wayuu aapakai nuulia chi aapünakai amüin' ".

³⁶ Mayaasü keraain nüümüin Pablo tüü, o'ttüshi süka nüsapain otta naashajaakalaka nümaa Maleiwakai namaa napüshua'a nayakana.

³⁷ Je napüshua'aya, a'yalajüshii nünnain Pablo sünnain nako'ojoo'in nünnain otta nachu'lüin nuwalapa'a.

³⁸ Mojusü ma'i naa'inrua süka

nümüin namüin sünain nnojolin ne'reechin nia nüchukua'a. Je süchikijee, o'unüshii naya nümaa sünain e'rajaa nukua eejatüle tü anuakat.

O'unaa Jerusalénmüin nütüma Pablo

21 ¹O'unüin waya nama'anajee na anoujashiikana, o'otooshii waya sulu'u anua je o'unüin waya lotüin Cosmüin. Je mapa watta'amüin, chamüinshii waya Rodasmüin, je yalejee, chamüin Pátaramüin. ²Je yala Pátara eejatü wapüla wane anua o'unajatü chamüin sulu'umüin tü mmakat Fenicia. Je wo'otookalaka sulu'u. ³Wattashijja'a waya alatüin sü'ütüpünaa Chipre. Walatüin shia, chasü waa'ujee maa aka tia palaapünaa. Lotüshii waya suulia, Siriamüin. Chakuatsü tü anuakat Tiromüin süka süshakajitpünaainjatüin chisoui sulu'u tü süsha'wajülekat cha'aya. Wantakalaka chamüin.

⁴Je yala sulu'u Tiro, wachajaakalaka nachiki na anoujashiikana. Je wantapa nanain, makatakakalaka waya namaa süpüla akaratshi ka'i. Je nayakana, süka nii'iyatüin chi Naa'inkai Maleiwa namüin tü alatajatkat nümüin Pablo cha'aya Jerusalén, naküjakalaka nümüin sünain nnojolüin anain süpüla nu'unajachin chamüin. ⁵Mayaainje wamünüin, keraapa sülatüin tü akaratshikat ka'i, o'unüshi'iya ne'e waya yalejee. Napüshua'ale'eya na anoujashiikana sümaa na'wayuuse otta nachooin, o'unüshii wamaa anoopa'amüin suulia tü pueulokat. Je yala sotpa'a palaakat, wasapainkashii waya

wapüshua'a sünain waashajaain nümaa Maleiwakai. ⁶Süchikijee, apütaashii waya napüla otta o'otooshii waya sulu'u tü anuakat. Je nayakana o'unüshii nachukua'a nepialu'umüinrua.

⁷O'unüin waya shirokupünaa palaa Tirojee, antüshii waya chamüin Tolemaidamüin. Je yala, wawaraijaapünaakalaka wane ka'i naa'u na anoujashiikana. ⁸Waneemüin ka'ikat, ojuittüshii waya yalejee chai wakua Cesareamüin. Je yala Cesarea, o'unüshii waya nipialu'umüin Felipe, chi aküjaikai nüchikü Jesús sümüin tü manoujainsatkalüirua, chi no'ulukukai na akaratshishii aneekünakana paala süpüla a'yatawaa sünain ottonojoo tü kasa cho'ujaakat sümüin wayuu. Je makatakakalaka waya nüma'ana. ⁹Je Felipe, kachooinshi pienchisü jiejyuu majayünnüü, nüniükimaajatüirua Maleiwakai. ¹⁰Eepa waka'iya sünain yalain waya nümaa, antüshi Judeajee chi wayuu nüniükimaajachikai Maleiwa, kanüliakai Agabo. ¹¹Nüntapa wa'ütpa'amüin, naapaain nukoreeyase Pablo je nijinnajiraakalaka tü najapükat otta tü nuu'uikat süka, sünain nükiüün süchikü tü alatajatkat nümüin Pablo sünain nümüin:

—Chi Naa'inkai Maleiwa, müshi sünain nijittaaneechin cha'aya Jerusalén natüma na judfokana chi kokoreeyasekai tü koreeyakat otta sünain naapüneechn natüma sajapulu'u tü gentilekalüirua.

¹²Sütümajee waapiin tüü, wayakana otta na chajanakana Cesarea, wa'alijitshantain ma'i Pablo shii'iree nnojolin nu'unüin

Jerusalénmüin. ¹³ Je niakai müshi ne'e wamüin:

—¿Jamüshiikai jia ji'yalajakalaka? Nnojo jümalaje'erüin taa'in. Eeshantashi ma'i taya süpüla ejittaanaa, nnojo ne'e shiain süpüla tüü sümüiwa, eeshi taya süpüla oukta'ayaa cha'aya Jerusalén naa'ujee chi Senyotkai Jesús.

¹⁴ Süka nnojolin kasakain nia watüma, woo'ulaain.

—Shia mata ekeraaja tü nüchekakat Maleiwa —müinapa ne'e waya.

¹⁵ Yapaaja'a wamüin süchikijee otta o'unüin waya Jerusalénmüin.

¹⁶ O'unüsü no'ulukuku wamaa na anoujashiikana chajanakana Cesarea. Je wantapa Jerusalénmüin, no'unirüin waya nipialu'umüin wane wayuu Chipreje'ewai kanüliashi Mnasón, wane wayuu kama'aichi sünain anoujaa, chi anii aapüshijachin wamüin tü watunküleinjatkat.

Eere nüntiraain Pablo nümaa Santiago otta na laülaayuukana

¹⁷ Je wantapa Jerusalénmüin, talatüsü ma'i naa'in na anoujashiikana wamaa süka wantüin.

¹⁸ Waneemüin ka'ikat, o'unüshi Pablo wamaa sünain awaraijawaa naa'u Santiago. Je eejanakalaka wapüla napüshua'a na laülaayuushiikana napüleerua na anoujashiikana chajanakana Jerusalén. ¹⁹ Nüsaküin naya Pablo. Je süchikijee, nüküjakalaka namüin süpüshua'a wane'ewai sukua tü kasa naa'inrakat Maleiwa nükajee niakai sa'aka tü gentilekalüirua. ²⁰ Shiasa'a naapapa tü nüküjalakat Pablo, müshii naya: “Anayaawatsüja'a nüümüin Maleiwa saa'u”. Je namakalaka nüümüin Pablo:

—Joolu'u wawalaa, pütüjaa aa'ulu wattain naalin na wayuu judío anoujakana, maa aka jera miirü ee. Napüshua'a naainnua, ayatshii katsin süchiirua sünain ja'ijaashantain ma'i naashin shikeraajünüinjatüin amaa tü nuluwataakat anain Moisés.

²¹ Otta naapa achikichi pia sünain pikirajüin na wayuu judío kepiakana sa'aka wayuu gentile sünain noo'ulaainjanain suulia ekeraajaa sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Pikirajüin naya naajüin sünain noo'ulaainjanain suulia na'yote'erajatüin nata na nachooin tooloyuukana otta sünain nnojölünjatüin kasajatajatüin namüin wakuaiippa wayakana judíokana. ²² Tü wayuukalüirua, sütüjaweечи aa'u pia sünain püntüin. ¿Jamüinjatü watüma tüü süpüla pii'iyatüinjatüin sünain nnojölün shiimain tü yootokat püchikü?

²³ “Tü anakat süpüla paa'inraa joolu'u, shia tüü: Anaa pienchishii wayuu wa'aka, aapüshii nanüikü paala nüümüin Maleiwa sünain naa'inrüinjatüin wane kasa nüümüin süpüla kojuya ka'i. Je shia sükaliaka'a maa'ulu süpüla nekeraajüin tü namakat. ²⁴ Pu'una namaa otta paa'inra wanaa namaa tü kasa ni'itaakat Moisés wapüleerua wayakana judíokana, tü uleinjatkat akajee wakuaiippa nüümüin Maleiwakai. Je süchikijee, puwalaaja tü kasa naapajatkat nüümüin Maleiwa shikeraajapa süka'iya tü naküjakat achikü nüümüin otta süliapala tü noojirijatkat nekii wanaa sümaa nekeraajüin sümaa nanüikü. Paa'inra tüü. Je mayaa, sütüjaweerü aa'u tü wayuukalüirua süpüshua'a

sünain nnojoliin shiimain tü yootokat püchikü sümünrua. Otta sütüjaweerü aa'u sünain ayatü'inya pia lotüin süchiirua tü nuluwataakat anain Moisés.

²⁵“Noo'opünaa na anoujashii gentilekana, washajüitpa namüin tü paa'inwajiraakat anain waya sünain shiain naa'inrüinjatüin: maa aka nnojoliin neküinjanain shi'iruku mürüt eekai su'utuushin aa'in süpüla a'waajiaa su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasükat, nnojoliin neküinjanain süsha tü mürütikalüirua maa'aya aka shi'iruku mürüt eekai ouktüsüin sütüma aülawaa otta nnojoliinjanain na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo”.

²⁶Je Pablo, nümaashii na pienschishiikana wayuu. Je waneemüin ka'ikat, niakai namaa na pienschishiikana, naa'inrüin tü kasa uleinjatkat akajee nakuaippa nüümüin Maleiwa. Mapa, ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünain aküjaa nüümüin chi sacerdotekai süchikü süka'iya tü nojute'erüinjatkat o'u na pienschishiikana wayuu sümaa nanüükü nüümüin Maleiwa je nantirajatkat o'u tü naapajatkat nüümüin.

Ata'ünnüshi Pablo

²⁷Shiasa'a sülü'ütüpa ma'i süpüla shikeraajüin tü akaratshikat ka'irua keraainjatkat o'u süka'iya nantirüin tü nasülajalajatkat nüümüin Maleiwa, wane judfoirua Asiaje'ewalüirua, ne'rüin Pablo sünain ekeroloo sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Shiasa'a naainjala, neiwa'ajaain saa'in

tü wayuu eejatkalüirua yala. Awanaajaashii naya noo'omüin Pablo sünain nata'ülüin nia sümaa nekiise.

²⁸A'waatüshii ma'i naya mayaa: “iWayuunnuaa, nuu'uliwo'ukana Israel, jükaaliija waya! Wayuukai chii, nia chi wayuu a'ütakai süchikü mmakat süpüshua'a sünain ekirajaa tü wayuukalüirua kasa walijatü wayakana judfokana, kasa sülijatü tü nuluwataakat anain Maleiwakai sulu'u tü nüshajakat Moisés otta sülijatü tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta nia'yaa, sünain nüntirüin wayuu nnojotkat judfoin sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa, mojushiisü nütüma nüümüin Maleiwa tü miichi akataluushikat nüümüin”.

²⁹Müshii naya süka ne'rüin paala nia yaa sulu'u tü pueulokat nümaa Trófimo, chi cheje'ewaikai sulu'u Éfeso. Nüntirayaain nia Pablo nümaa, naajüin nayakana, sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa.

³⁰Je tü wayuukalüirua süpüshua'a, saapayaa sümapa tüü, maatsü jamakai saa'in. Awatawa'ain müshii naya noo'omüin Pablo. Naapaajaain nia sünain najaraijaain anoopa'amüin suulia tü a'waajüleekat Maleiwa sünain nasürütpünaain tü so'ukat.

³¹Ouktajachichi ma'i Pablo nachikü na wayuukana wanaa sümaa süntüin tü nachikukat nüümüin chi sülaülashikai tü waneekat shi'ipapa'a surulaat romano sünain neiwa'ajaain ma'i napüshua'a na wayuukana sulujunakana Jerusalén.

³²Je chii, nuutkajaain no'uluku na sülaülashiikana surulaat nutujeejanakana otta no'uluku na surulaatkana. Je awataain naya eejatüle kolochuwaain tü wayuukalüirua. Je tü wayuukalüirua

shi'rapa chi sülaülashikai surulaat namaa na nusurulaatsekana, suu'ulaain Pablo suulia süshe'ejüinrua.

³³Je chi sülaülashikai surulaat, antüshi nünainmüin Pablo sünaain nüta'ülüin nia sümaa nijitte'erüin nia süka piamasü kaleena. Je süchikijee, müsakira anainchi sünaain jaralin nia otta kasain naainjalain. ³⁴Shiasa'a ne'e tü wayuukalüürua kashüülajüsü ma'i sümaa shikiise ni'ipajee. Mayaawatuju aa'ulu nanüiki sütüma nnojolüin wanaawain naküjala, nnojotkalaka kasayaaain ne'e nüpansaajirüin achikü chi sülaülashikai surulaat sütüma tü kiisekat. Nümaaje'etkalaka ne'e nia chamüin sulu'umüin tü shipiakat surulaat. ³⁵Je yaapa nüntüin sünaain tü o'onojüleekat yaakat so'ulu'u shipia tü surulaatkat, süpülakat ekeroloo sulu'umüin, alü'üjünüshi Pablo anulo'u natüma na surulaatkana süka müin jamakai saa'in tü wayuukalüürua ni'iiree. ³⁶Nayakana napüshua'a, kouta'ain müshii nüchiirua sümaa nekiise. Müshii naya: "iAnasü ouktülen!".

**Asouktinnüshi Pablo shi'ipajee
tü wayuukalüürua**

³⁷Je wanaa sümaa nikerotinnajachin Pablo sulu'umüin tü shipiakat surulaat, müshi nümüin chi sülaülashikai surulaat:

—¿Eeshi süpüla taashajaain pümaa motso'o?

Nümakalaka chi sülaülashikai surulaat nümüin:

—Atak, atüjashi pia aashajawaa pütchi griego. ³⁸¿Nnojoiishiche piain chi wayuu Egiptoje'ewai kasitkaima'ainka tü atkawaakat

sütüma wayuu nümaa chi sülaülashikai mma, chi ayu'tkai na 4.000 wayuu kanülüakana "Süpü'üya o'unalüü wayuwa'in" chamüin isashiipa'amüin?

³⁹Nümakalaka Pablo nümüin:

—Wayuu taya judío.

Toumainche'echanka ma'i shia Tarso, eejachire taya jemelin, wane pueulo yaletüsü ma'i sulu'u tü mmakat Cilicia. Tachuntüin pümüin süpüla paapüin tamüin taashajaain sümüin tü wayuukalüürua.

⁴⁰Je chi sülaülashikai surulaat, nuu'ulaain nia süpüla naashajaain. Niasa'a Pablo, asha'walaashi nia yaa saa'u tü o'onojüleekat yaakat so'ulu'u tü shipiakat surulaat süpüla aashajawaa. Nüchuntakalaka sümüin tü wayuukalüürua süka najapü shiyü'ülaainjatüin. Aashajaashi nia sümüinrua süka pütchi hebreo. Müsü nünüikü mayaa:

22 ¹"Wa'lemüinyuwaa otta jia taatamüinyuukana, jaapaja tü tanülinjatkat taa'ujiraa".

²Je saapapa sünaain naashajaain süka pütchi hebreo, koo'omüinre'esia ko'utüin shiairua sütüma. Ayatshija'a Pablo sünaain aashajawaa:

³"Wayuu taya judío. Jemeishi taya cha'aya Tarso sulu'u tü mmakat Cilicia, akaisa'a miyo'ushin taya yaa Jerusalén. E'ikuushi taya nütüma Gamaliel sünaain süpüshua'ale'e tü uluwataakat anain Moisés na watuushinuukana. Too'ulakayaainje'e taa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa, maja'a aka jütüma shia, jiakana maa'utpünaaja'a ka'i yaa.

⁴"Paala, tolojo achiiruachii na oo'ulakakana tü akuaippaa kanülüakat Wopu Jeket

nünainjeejatkat Jesús. Shia tachajaaka achikü tü no'utünajanain aa'in. Tataüjirüin naya otta tekerojirirüin naya sulu'u tü püreesaapülekat, makai aka chira wayuu toolo otta türa wayuu jierü. ⁵Chi laülaashikai napüshua'ale'eya na waneennua laülaayuukana sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, natüjaa aa'ut sünnain shiimain tü tamakat, süka naya'inya ne'e kaapajalain tamüin tü karalouktairua namüinjatkat na wawalayuu judíokanainnua chajanakana Damasco, tü jutatüinjatkat atüma wopo'u tapüleerua süpüla touthikaainjachin süchiirua chamüin. O'unüshi taya chamüin sünnain shi'iyouwaa wayuukat tiairua süpüla tantirajatüin shia yaamüin Jerusalénmüin süpüla müliainjatüin shiairua atümaa.

**Nünüiki Pablo soo'opünaa
nu'ttaiwa'aya sünnain anoujaa**

⁶“Je sünnain wopulu'uin taya, talü'ütpa ma'i sünnain Damasco maa aka kale'o ka'ikat, sootolo'ooloo sümakalaka wane luusa katsinsü ma'i chejee sirumalu'ujee, pasanainjaakalaka taya süchikü. ⁷O'nnojooshijase'e taya mmolu'u sütüma sünnain taapüin wane pütchi müsü yaa: ‘Sauloo, ¿jamüshi taya pümüin müliakalaka ma'i taa'in pütüma?’ ⁸Asakitshijase'e taya: ‘¿Jarai pia, Laülaashikalee?’. Süsouktakalaka tü pütchikat te'ipajee: ‘Taya Jesús chi Nazaretje'ewaikai, chi müliakai aa'in pütüma sünnain pulojuün ma'i süchiirua tü wayuu tamaajatkalüirua’. ⁹Na wayuu

tamaajanakana, ne'rüin tü luusakat otta ainuusü ma'i naa'inrua, shiasa nnojolüin nayaawatüin sulu'u nünüikü chi aashajaakai tamaa.

¹⁰Asakitshijase'e taya tachukua'a: ‘¿Kasa tü taa'inrajatkat Senyotkalee?’. Nümakalaka chi Senyotkai tamüin: ‘Pütamawaata, ayata pu'unüin Damasco. Je yala, aküjüneerü pümüin süpüshua'a tü anakat süpüla paa'inraa’. ¹¹Je süka mo'uin taya süchikü tü luusakat, na wayuu tamaajanakana, najattüin taya tajapü'ipa yalejee chamüin Damasco.

¹²“Je yala Damasco, eejachi wane wayuu kanüliashi Ananías, wane wayuu keisalashi sümüin nükuaiippa nu'upala Maleiwa sümaaja'a nikeraajüin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Otta nia'yaa, anasü saashajaala nüchikü süpüshua'a tü wayuu judíokaliirua kepiakat Damasco. ¹³Antüshijase'e nia tanainmüin sünnain nümüin tamüin: ‘Tawala Saulo, ko'u mata pia püchukua'a'. Je yala'aya ne'e, anamaatusü tü to'ukaliirua süchukua'a. Te'rüinjese'e nia. ¹⁴Je sünnainmüin tia, nümakalaka tamüin: ‘Chi Maleiwa Namaleiwasekai na watuushinuukana, naapaain pia süpüla pütüjaainjatüin saa'u tü kee'ireekat naa'in naa'inreein, süpüla pi'rüinjachin Jesús, chi Nüchepchiakai, chi aa'inrakai nümüin waneepia tü nüchekakat, otta süpüla paapajüinjatüin nünüikü nuwaralu'upünaajatü ma'i pümüin. ¹⁵Ni'itaain pia süpüla püküjainjachin sümüin tü wayuukaliirua süpüshua'a sainküin mmakat süchikü tü pi'rakat otta tü paapakat. ¹⁶Je joolu'u, nnojo kajain pükua, pütamaapa, puwoutisaajitpa otta puchunta nümüin

Maleiwa motüinjatüin naa'in paainjala
je nu'lojooinjatüin shia puulia'.

**Nünüiki Pablo soo'opünaa
wanaa sümaa nüjütünüin
nanainmüin na gentilekana**

¹⁷“Tantapa tachukua'a
Jerusalénmüin, o'unüshi taya
sulu'umüin tü a'waajüleekat
Maleiwa sünaïn aashajawaa nümaa.
Je yala, süntakalaka tanainmüin
wane müsü aka ta'lapiüinkai saa'in
¹⁸eere te'rüin chi Senyotkai sünaïn
nümataalain tamüin: ‘Puuntawaata!
Pujuitamaata yaajee Jerusalénjee.
Süka jamüin, nnojoleerü jaa'a
müna amüin natüma tü püküjakat
tachikü’. ¹⁹Tamakalaka nüümüin:
‘Senyotkalee, naapaweeria tamüin
süka natüjaain ma'i taa'u nayakana
sünaïn talatapü'üin sulu'upünaa
tü ekirajüleekalüürua nachüürua
na eekai nanoujain pünain otta
tamaapü'üin naya sulu'umüin tü
püreesaapüleekat otta ta'yaajapü'üin
naya. ²⁰Otta natüjaa aa'ulu eejachin
taya wanaa sümaa nu'tütünüin
aa'in Esteban, chi pi'inaajalakai
süpüla aküjaa püchikü. Otta natüjaa
aa'ulu sünaïn wanaawajiraain
taya shikiirajee nu'tütünajachin
aa'in otta eejachin taya anajataain
saa'u nashe'in napüla na o'utakana
naa'in'. ²¹Niasa'a ne'e chi Senyotkai
nümüshi taya: ‘Pu'unaata,
tajütünjachi pia sulu'umüin
mma wattapünaa nanainmüin na
gentilekana süpüla püküjainjatüin
tachiki namüin’ ”.

**Pablo, nüma'ana chi
sülaülashikai surulaat**

²²Shiirüja'a ne'e naapajüin
tü nüküjalakat Pablo yala'aya.
Shiasa'a wanaa sümaa naapüin

nachiki na gentilekana,
a'waanajaataalashii nachukua'a,
müshii naya: “iWayuu makai
aka chii, nnojoshi kateein
o'u! iAakaje'enneeshi saa'ujee
mmakat!”. ²³Je süka ayatüin
naya kookotüin sümaa nojunüin
nashe'in iipünaamüin otta nojontüin
mma nekiyuutajee su'uyaawa
jashichin ma'i naya noo'omüin
Pablo, ²⁴chi sülaülashikai
surulaat, nuluwataakalaka sünaïn
nikerotinnajachin Pablo sulu'umüin
tü shipiakat. Otta nuluwataakalaka
ni'yaajünajachin Pablo shii'iree
nüküjeein jamüin makalaka tü
wayuukalüürua noo'omüin. ²⁵Yaapa
Pablo kapüin atümaa süpüla
a'yaajünaa, nümakalaka nüümüin
chi laülaashi eejachikai yala
nü'ütpa'a, chi nutujuchikai chi
sülaülakai surulaat:

—¿Aapünüsü jümüin shikii
ji'yaajünjachin wane wayuu eekai
romanoin apashii, sümaa nnojolin
jikerajüin takuaippa palajana
müleka kaainjalashire taya?

²⁶Shiasa'a sütümajee tü nümakat
Pablo, chi laülaashi atujuchiikai,
o'unüshi nünaïn müin chi laülaashi
miyo'ushikai sünaïn aküjaa nüümüin.
Müshi nia nüümüin:

—¿Kasasüka wayuu tü
paa'inrüinjatkat? Chisa wayuukai,
wayuu romano apashii.

²⁷Niasa'a chi sülaülashikai
surulaat nürütkaakalaka
nünaïn müin Pablo sünaïn
nüsakirüin nia:

—¿Shiimainjasa'aya wayuuin pia
romano apashii?

Nümakalaka Pablo nüümüin:
—Aa, shiima'inyan.

²⁸Je chi sülaülashikai surulaat,
nümakalaka:

—Wainma neerü tojutüin süpüla ekeroloo sünain romanoo apashii.

Nümakalaka Pablo:

—Alu'u tayakai, romanoshi apashii süka matüjüli'inya tashi tapüleerua.

²⁹Je sütümajee tüü, na a'yaajünjanakana paala Pablo, ayakajaashii naya nuulia. Ja'itakaja'a chi sülaülashikai surulaat, nütüjaapa naa'u Pablo sünain wayuuin romano nia apashii, eimolojoosü naa'in naa'u saa'u nijitte'erüin paala nüpu.

Pablo, asouktaashi ne'ipajee na laülaayuu judíokana

³⁰Je waneemüin ka'ikat, chi sülaülashikai surulaat, shii'iree nütüjajaweein ma'i saa'u tü kasain müin ananjee Pablo sütüma tü judíokalüirua, naakatüin tü nüpükat otta nükotchojirüin na laülaayuuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana otta napüshua'ale'eya na waneennua laülaayuuukana sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín. Je yaapa naya, niyu'lüin Pablo je nüntirüin nia nam ülatu'umüin.

23 ¹Je Pablo, nünanajashantain ma'i na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín je nümakalaka namüin:

—Wa'lemüinyuwaa, tamüin tayakai, tü takuaippakat, pansaasü nu'upala Maleiwakai. Nnojotkalaka kasain saamatüin aalinjee taa'in maa'utpünaa ka'i yaa.

²Niasa'a Ananías, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nootokalaka na wayuu pejekana nüna'in Pablo süpüla na'yaajaainjatüin niimatapünaa. ³Je Pablo nümakalaka nüümüin:

—iNi'yaajaajeeria eimatapünaa pia Maleiwakai, wayuu piamakak

o'upünaa! Tamüsü pia süka yalain pia joyotüin süpüla pikeraajünjatüin takuaippa, jaralünjatüin shia, sükajee tü ni'itaakat Moisés wapüleerua soo'opünaa makat aka tüü. Je, çjamakalaka joo pi'yaatikalaka taya süka wane akuaippaa naata suulia tü e'itaanakat nütüma Moisés wapüleerua?

⁴Nayasa'a na eejanakana yala, müshii nüümüin Pablo:

—E'rüiyyaakai paa'in wayümüin sümaa pünüikü nüümüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana.

⁵Nümakalaka Pablo ne'ipajee:

—Wa'lemüinyuwaa, nnojoiishi tatüjaain aa'u sünain niain chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Nnojoiheje taya müin nüümüin tatüjaale naa'u. Süka jamüin, sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü: “Nnojo mojuin pünüikü nüümüin chi laülaashikai sulu'u tü puumainkat”.

⁶Niasa'a Pablo, nütüjaapa saa'u sünain sümaajatüin no'uluku na laülaayuuukana tü kanüliakat saduceo otta no'uluku, sümaajatüin tü kanüliakat fariseo, süka nütüjaain saa'u sünain nnojoliin wanaawajiraain naya sünain süpüshi tü kasa nanoujakat anain, nümakalaka süka wane nüünüikü emetutsü:

—Wa'lemüinyuwaa, wayuu taya fariseo, kashishi wayuu fariseo. So'uka'i, yaashi taya atümaa süpüla tekeraajünajachin akuaippa, jaralünjatüin shia, saaliijee anoujaa sünain tü oso'irawaakat aa'in.

⁷Shiasa'a sütümajee tü nümakat Pablo, na fariseokana namaa na saduceokana, aa'ayajiraashii

ne'e naya. Akatajirawaaitpa ne'e natüma na wayuukana. ⁸Süka jamüin, na saduceokana, nnojotsü oso'iraain aa'in tü ouktüsükalüirua naajüin, nnojotsü ein tü aapiee nüma'anajeejatkalüirua Maleiwa naajüin otta nnojotsü nanoujain süna'in ein tü aa'inyüükalüirua. Akaajasa'a na fariseokana, nanoujain süna'in ein süpüshua'ale'eya tüüirua. ⁹Napüshua'ale'eya kookoto'oin müshii naya. Je no'uluku na karalouktamaajanakana sümaajanakana tü fariseokalüirua, asouknajaashii naya yalejee süna'in namüin:

—Nnojotsü kasain mojuin naainjalain chi wayuukai. Eeshi naashajaale eera wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nüümüin otta niale aashajaain wane aa'inyüü nüümüin wanaa sümaa wopulu'uin nia Damasomüin.

¹⁰Süka emetülüin ma'i saal'in shi'ipa'aya tü aa'ayajirawaakat, chi sülaülashikai surulaat mmotsü naa'in naa'u Pablo suulia neewainjain nia sümaaya no'utüin naa'in na wayuukana. Neenajirüichikalaka wane jerasüirua surulaat süpüla nayu'lajachin Pablo yalejee otta no'unirajachin nia nuchukua'a sulu'ümüin tü shipiakat surulaat.

¹¹Je aipa'a süchikijee, ee'iyataashi chi Senyotkai nüümüin Pablo süna'in nüümüin nüümüin: “iJalia pia! Nnojo pümalajaain aa'in. Süka jamüin, maa aka püküjain yaa sulu'u Jerusalén süchikü tü shiimain pütüjaakat aa'u tachikü, meeria shia pütüma chamüin Romamüin”.

**O'utünee aa'inchi Pablo
natüma na judfokana**

¹²Shiasa'a waneemüin ka'ikat, no'uluku na judfokana, anajiraasü

nanüikü ojuunaa nikiirajee Pablo süpüla no'utajachin naa'in. Otta aküjashii naya süchikü meküinyüü otta nnojolüinjatüin kasain nasüin süma'inru'u nnojolin no'utüin naa'in Pablo sümaa namüin: “Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakat”. ¹³Alatüshii suulia pienchi shikii wayuu na aküjakana süchikü naa'inrajatüin tüü.

¹⁴O'unüshijase'e naya nanainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana, otta na laülaayuukana naa'u na judfokana süna'in maa namüin: “Wayakana, aküjiraashii süchikü meküinyüü otta nnojolüinjatüin kasain wasüin süma'inru'u nnojolin wo'utüin naa'in Pablo sümaa wamüinj'a: ‘Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakat’. ¹⁵Joolu'u, jakana namaa na waneennua sulujunakana tü kanülüakat Sanedrín, juchunta nüümüin chi sülaülashikai surulaat süpüla nüntirajachin Pablo nüchukua'a watta'a jümülatu'ümüin. Shieerü juchuntayaaka nüümüin jüsakijainjachin Pablo soo'omüin soo'opünaa tü nükuaippakat süpüla nütüjaanajachin aa'u müleka kaainjalashire'eya nia. Eeweenakalaka waya yapajüin süpüla wo'utajachin naa'in wopulu'uuiwa'aya, nnojoliwa'aya nüntüin atümaa yaamüin”.

¹⁶Niasa'a wane nüsiipü Pablo, naapa achiküt tü jülüjakat naa'in na judfokana naa'inreein. O'unüshijase'e nia eemüin tü shipiakat surulaat, nüküjakalaka shia nüümüin Pablo. ¹⁷Je Pablo, neenajakalaka wane no'uluku na laülaayuu nutujejanakana chi

sülaülashikai surulaat sünaïn nümüïn nümüïn:

—Pu'unira chi jintüikai nünainmüïn chi sülaülashikai surulaat, eesü wane kasa nüküjainjatkat achikü nümüïn.

¹⁸Niasa'a chi laülaashi atujeejachiikai, nu'unitkalaka chi jintüikai nünainmüïn chi laülaashi miyo'ushikai. Nümakalaka nümüïn:

—Chi püreesashikai Pablo, neenajüïn taya süpüla nuchuntajatüïn tamüïn tantirajachin pümüïn chi jintüikai, eesü wane kasa nüküjainjatkat pümüïn.

¹⁹Niasa'a chi sülaülashikai surulaat, najattakalaka chi jintüikai najapü'ipa mamüïn aka türa nümüüwa. Nüsakitkalaka nia:

—¿Kasa wayuu tü püküjainjatka achiki tamüïn?

²⁰Nümakalaka chi jintüikai nümüïn:

—Na judíokana, anajiraasü nanüükü süpüla nachuntajatüïn pümüïn pu'unirajachin Pablo watta'a nanainmüïn na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín. Shia nachuntayaaïnjatka pümüïn pu'unirajachin nia süpüla nasakijainjachin nia soo'omüïn soo'opünaa tü nükuaippakat süpüla nütüjaanajachin aa'u müleka kaainjalashire'eya nia.

²¹Nnojo pünoujain namüïn tü namüïnjatkat pümüïn. Süka jamüïn, alatüsü suulia pienchi shikii wayuuirua اونجلااسیجاتی sünaïn oukajaa nüpüla süpüla o'utaa naa'in. Shiairua, aküjasü süchikü meküinyüü otta nnojölüïnjatüïn kasain nasüïn süma'inru'u nnojolin no'utüïn naa'in Pablo sümaa namüïn: “Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüïn

sümaa tü wamakata”. Je maa'ulu naya, keraajüshii ma'i. Shia ne'e na'atapajaka “anakaja'a” pümüïnjachin namüïn na laülaayuuakana.

²²Je chi sülaülashikai surulaat, nüjütakalaka chi jintüikai sümaa nümüïn nümüïn sünaïn nnojölüïn jaralüïnjatüïn nümüïn amüïn tü nüküjaitpakat nümüïn.

**Ajütünüshi Pablo nümüïn Félix,
chi sülaülashikai mma**

²³Chi sülaülashikai surulaat, neenajüïn piamashii na nutujejanakana sünaïn nuluwataain naya süpüla nekeraajüïnjatüïn 200 surulaat tü suu'uikajatkalüürua, akaratschi shikii amaajunnuu otta 200 surulaat ka'apülajüshii wunu'u ke'ichisü kachueera satsatsü süpüla o'unaa ka'lepa aikat Cesareamüïn.

²⁴Niyapajirale'einya amairua süpüla ne'ejenaa Pablo. Nuluwataain sünaïn nüntinnajachin Pablo chamüïn süka anakat akuaippa nüma'anamüïn chi sülaülashikai tü mmakat Judea, kanüliakai Félix. ²⁵Je namaa, nuluwataain wane karaloukta müsü sünüükü yaa:

²⁶Nütüma Claudio Lisias nümüïn chi sülaülashikai mma Félix, kojutshikai sütüma wayuu.

Tasaküïn pia.

²⁷Na judíokana, nata'ülüïn paala wayuukai chii sümaa no'utajachin naa'in. Shiaa'a tatüjaapa naa'u sünaïn wayuuin nia romanoshi apashii, o'unüshi taya sümaa tü tasurulaatsekalüürua sünaïn tayu'lüïn nia noulia. ²⁸Süka tatüjaweeïn ma'i saa'u tü makat

anainjee nia naküja achikü, tamaakalaka nia watta'amüin nanainmüin na laülaayuukana na'aka na judíokana, na sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. ²⁹Süsalajeeshitaapa ne'e nia natüma, nnojolüin lotüin tü nikirajakat anain süchiirua tü aluwataanakat anain nayakana judíokana. Nnojotsü kasain naainjalain saa'in wamüin ne'e wayakana romanokana su'utünajatkaleje anainjee naa'in. Ja'itakaja'a ne'e süpüla tasürülüinjachin nia, nnojotsia ne'e tü müinjatkat anainjee nia tatüma. ³⁰Je süka kachiküin tamüin sünain anajiraa'in sünüikü no'ulukuku na judíokana nikiirajee süpüla no'utajachin naa'in, tajütüichipa nia pümüin. Te'itaa'in namüin na aküjashiikana nüchikü nantirajatüin pümülatu'umüin kasain wayuu tü nalü'üja achikü noo'omüin. Iraaichipaja'a nia pütüma.

³¹Je na surulaatkana, maa aka tü münakat namüin, no'unirüin Pablo sa'wai chai nakua Antípatrismüin. ³²Je waneemüin ka'ikat, na surulaat noo'ulikajanakana, ouyantüshii nachukua'a sulu'umüin tü shipiakat surulaat. Je na amaajunakana, naya wattaka o'unüin nümaa Pablo. ³³Je nantapa Cesareamüin, naapüin tü karalouktakat nüümüin chi sülaülashikai mma otta ne'itaa'in Pablo najapuluyaa. ³⁴Je chi sülaülashikai mma, süchikijee naashaje'erüin tü karalouktakat, asakinnüshi Pablo nütüma sünain jaleje'ewalin nia. Je nükjajapa nüümüin cheje'ewalin nia Ciliciajee, ³⁵nümüshi nia:

—Taashaje'ereechi taa pia nantapa na aküjashiikana püchikü.

Je süchikijee, nuluwataain sünain ni'rajünajachin aa'u sulu'u tü miichi eere nuluwataain niakai, eepü'üle kepiain Herodes.

Pablo, asouktaashi soo'opünaa nükuaiippa nüümüin Félix

24 ¹Sülatapa ja'rai ka'i süchikijee, Ananías, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, antüshi Cesareamüin namaa no'ulukuku na laülaayuukana naa'u na judíokana. Je namaa, antüshi wane wayuu pütchipü'tü, kanüliashi Tértulo. Naainnua, antüshii süpüla aküjaa nüchikü Pablo nüümülatu'umüin Félix chi laülaashikai sulu'u Judea.

²Ayu'nnüin Pablo namülatu'umüin, o'ttotüjüitta'aya Tértulo sünain maa nüliajatü Pablo nüümüin Félix:

—Anayaawatsüja'a pümüin piakai, piakai laülaashikalee sulu'u tü mmakat, piakai Félix kojutshikai sütüma wayuu. Sükajee tü kekiitaain pia süpüla tü a'yatawaakat, jimatataasü saa'in tü mmakat wamüin pütüma, anouktaataasü wakuaiippa sulu'u tü mmakat.

³Eepünaale waya, we'rüin waneepia tü paa'inrakat. Je soo'opünaa, talatüsü ma'i waa'in pümaa. ⁴Je suulia kajajüin tatüma pükuaippa süchiirua tü waashajaanjatkat achikü pümüin, tachuntüin pümüin kapülainjanain waya paa'in sünain paapajünjatüin wanüikü motso'o.

⁵“Wayuukai chii wamüin, süchi'rashi ma'i tü wayuukalüirua. Nü'üta achiküt mmakat sünain niwa'ajüin saa'in tü judíokalüirua sükajee tü nikirajakat anain. Otta nia'yaa, shikiipü'üjanashi

tü nümaajatkalüirua chi Nazaretje'ewaikai. ⁶Otta nuu'ulaküin naa'inrüin wane kasa mojushiikat atüma nüümüin Maleiwa tü müichi a'waajüleekat nia, tü anuu wata'üla anainjee nia. Wekeraajüinjatüyaakaije'e tü nükuaippakat sükajee tü e'itaanakat wapüleerua wayakana judfokana, ⁷niataalakalaka emenaain Lisias, chi sülaülashikai surulaat, sünnain niyujaain nia wama'anajee. ⁸Müshi nia wamüin sünnain nantajanain pünnainmüin piakai, na aküjashiikana nüchikü chi wayuukai. Pütüjaweerü aa'u sünnain shiimain tü wamakat nüchikü püsakijapa nia soo'opünaa".

⁹Je napüshua'a na judfo eejanakana yala, wanaawasü nantüikü nümaa Tértulo noo'omüin Pablo. ¹⁰Je chi sülaülashikai tü mmakat, nüchuntakalaka süka najapü nüümüin Pablo naashajaainjachin. Je Pablo müshi yaa:

—Sümaa wane kapülaa aa'in, asouktüshija'a paala taya taa'ujiraa pu'upala piakai, süka jamüin, tatüjaain paa'u sünnain wayuuin pia kama'aichi yaa sulu'u woumain wayakana judfokana sünnain akumajülüü sükuaiappa wayuu.

¹¹Maa aka sümüneerüin pümüin, püsakijale süchiirua, polooichi ma'i ne'e taya ka'i piammüin süchiiruaajee tantüin Jerusalénnmüin süpüla a'waajaa Maleiwakai.

¹²Nnojoishi taya antüna aa'u sünnain aa'ayajirawaa sümaa jaralü yaa, nnojoishi taya eiwa'ajüin saa'in wayuu apülaa cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Ja'itakaja'a sulu'u tü ekirajüleekat na judfokana, ja'itakaja'a sainküinpünaa tü

pueulokat cha'aya Jerusalén, nnojoishi taya antüna aa'u sünnain aa'inraa tü aa'ayajirawaakat otta tü eiwa'ajaakat saa'in wayuu.

¹³Wayuukat tüüirua, isasü süchikü shii'iyatüinjatüin pümüin sünnain shiimain tü süküjakat anainjee tachikü.

¹⁴“Shiainja'a nnojölüin taattajaa aa'u puulia sünnain shiain too'ulaküin tü akuaippaa kanülüikat Wopu Jeket, tü anuu shokotüin naajüin. Too'ulaküin shia süpüla kojutüinjachin tatüma chi Maleiwakai, Namaleiwasekai na tatuushinuukana, süka tü taa'inrakat nüümüin. Je nnojoishi taya oo'ulain suulia tanoujain sünnain süpüshua'a tü ashajuushikat nütüma Moisés otta natüma na nüüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. ¹⁵Otta taya'yaa, anoujashi nünnain Maleiwa sümaa ka'atapalain taya nünnain maja'a aka nayakana ka'atapalain sünnain süso'iraajeerüin aa'in tü wayuu ouktüsükalüirua, makat aka wayuu eekai saa'inrüin tü anasükat otta türa eekai saa'inrüin tü mojusukat. ¹⁶Müshijase'e taya achajaain süchikü waneepia aneein taa'in nümaa Maleiwa otta sümaa wayuu suulia kasajüin saamatajüin atüma taa'in.

¹⁷“Süchikijee jera juya waraittüin taya sulu'upünaa wane mmairua, ouyantüshi taya tachukua'a toumainru'u süpüla asülajaa neerü namüin na wayuu judfo müliashiikana otta sünnain aapaa kasa nüümüin Maleiwakai. ¹⁸Shiakaja'a ma'i ne'e taa'inrüin tü aapaakat kasa nüümüin Maleiwakai sulu'u tü a'waajüleekat, süchikijee paala taa'inrüin tü ni'itaakat Moisés

wapüleerua, tü uleinjatkat akajee wakuaiippa nu'upala Maleiwakai. Eejachi taya napüla wane judfoirua cheje'ewalii sulu'ujee tü mmakat Asia, nnojoliünja'a eejatüin wainma wayuu tamaa, nnojoiishi taya eiwa'ajiün saa'in jaralü yaa'aya. ¹⁹Naya anakaja'a süpüla antaa yaa pümülatu'umüin naküjaiwa tü kasain taainjalain, müleka eereje taainjala noulia. ²⁰Nnojoliireje'e naya, anakaja'a namüle na yaakana müleka nantüle sünnain kasain tü taainjalain so'u ka'ikat tia tantinnakat o'u namülatu'umüin na laülaayukana sulu'u tü kanüliakat Sanedrín. ²¹Jamaleeinje'e shiale taainjalain tü towooloojooin pasanain nanain so'u ka'ikat tia sünnain tamüin: 'Yaashi taya atümaa so'uka'i süpüla ekeraajünaa akuaiippa, jaralüinjatüin shia, saaliijee tanoujain sünnain süso'iraajeerüin aa'in tü ouktüsükalüirua' ”.

²²Naapapa Félix tü nümakat Pablo, je süka wainmain kasa nütüjaakat aa'u soo'opünaa tü Wopu nünainjeejatkat Jesús, naawatkalaka paala tü nukuaippakat süpüla mapeena sünnain nümüin:

—Nüntapeena Lisias, chi sülaülashikai surulaat, taapeerü nünüikü otta tekerajjeetkalaka nukuaippa chi wayuukai jaralüinjatüin shia.

²³Je nümakalaka Félix nümüin chi sülaülashikai surulaat atujeejachiikai sünnain yalainjachi'inya paala Pablo süttüin atümaa, shiasa nuu'ulaanüin nümünüinjachin sünnain aa'inraa tü kasa naa'inreekat otta jutatajatüin nukuaippa napüla na kasakana nünain.

²⁴Je mapa, sülatapa wane ka'iirua, ouyantüshi Félix

nuchukua'a sümaa tü nu'wayuusekat, kanüliasü Drusila, wane wayuu judfo. Neenajitkalaka Pablo. Naapajakalaka tü naashajaalakat Pablo soo'opünaa nukuaippa chi wayuu eekai nünoujain nünain Jesucristo. ²⁵Shiasa'a nu'ttopa Pablo sünnain naashajaain nümüin süchikü tü aa'inraakat tü nüchekakat chi Maleiwakai, süchikü tü laülawaakat aa'in otta süchikü sünnain süsalainjatüin wayuu saainjala nütüma Maleiwakai so'uweena wane ka'i, awatüsü naa'in Félix süttüma. Nümüshijese'e nia:

—Pu'una pümata. Teenajireechia taa pia taashipa takuaiippa.

²⁶Je Félix, eejüsü naa'in shii'iree naapeein neerü Pablo nümüin süpüla nüjütajachin nüchikü. Müshijase'e nia neenajirüin kojuyatua ma'i süpüla naashajaain nümaa sünnainja'a ein naa'in shii'iree. ²⁷Alatüsü piama juya sünnain ayatataain neenajirawalin nia. Ekeraajüsüjese'e nüka'iyia Félix sünnain laülawaa saa'u Judea. Je nii'iraka, o'ttüshi Porcio Festo. Je Félix, shii'iree talateein naa'in na judiökana nümaa, nnojoiishi nüjüta achikü Pablo.

Nukuaippa Pablo najapulu'u Festo

25 ¹Je antüshi Festo sulu'umüin tü mmakat Judea, eenjachire nia laülaain. Je apünüin ka'i süchikijee, o'unüshi nia yalejee Cesareajee chamüin Jerusalénmüin. ²Je yala Jerusalén, na laülaayuuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana namaa na nemiyo'usekana na judiökana, antüshii nünainmüin sünnain namüin nümüin tü naktüjakat ananjee paala nüchikü Pablo. ³Otta nayayaa

nachuntüin wane kasa nümüin.
Müshii naya:

—Talateereje ma'i waa'in
pümaa müleka püntirüle wamüin
Pablo Jerusalénmüin süpüla
shikeraajünajatüin nükuaippa
yaamüin.

Je tü nachajaakat achikü süka
tüü, shia noukajirüinjanain nüpüla
Pablo sulu'u tü wopukot süpüla
nu'utünajachin aa'in. ⁴Je Festo,
müshi nia namüin:

—Ichaa Pablo süttüin atümaa
sulu'u tü püreesaapülekat cha'aya
Cesarea otta ojuitteechi taya
yaajee so'u palit ka'i chai takua
Cesareamüin. ⁵Eeweeseü o'unüin
no'ulukua tamaa na laülaayuukana
ja'aka chamüin Cesareamüin
naküjajiwaje süchikü chamüin tü
kasain naainjalain chi wayuukai,
müleka kaainjalashireje'eya nia.

⁶Je Festo, eeshi nia yala Jerusalén
süpüla mekiisat ka'i eera otta
poloo ka'i shiale. Je süchikijee,
o'unüshi nüchukua'a Cesareamüin.
Je watta'amüin, aikkalaashi nia
süpüla akumajaa sükuaippa
wayuu. Je nuluwataakalaka
sünain nüntinnajachin Pablo
nümülatu'umüin. ⁷Je nüntinnapa
Pablo, tü judfokalüirua
antüsükalüirua Jerusalénjee,
arütkaasüirua nü'ütpa'amüin Pablo
sünain süküjain nüchikü sünain
wattain saalin kasa mojusü tü
naa'inrakat, shiasa isain nachikü
nee'iyatüin sünain shiimain tü
naküjakat amaa nüchikü Pablo.
⁸Otta Pablo, asouktüshi naa'ujiraa.
Müshi nia:

—Tayakai, nnojotsü kasain
taainjalain suulia tü aluwataanakat
anain wayakana judfokana, nnojotsü
kasain taainjalain mojtükaleje

akajee tatüma tü a'waajüleekat
Maleiwa otta nnojotsü kasain
taainjalain nuulia chi laülaashikai
saa'u mmakat süpüshua'a, chi César
münakai.

⁹Je Festo, shii'iree talateein naa'in
na judfokana nümaa sünainjee tü
nachuntakat paala, nümakalaka
nümüin Pablo:

—¿O'uneeshi pia Jerusalénmüin
süpüla tekeraajünajatüin pükuaippa
chamü'inya?

¹⁰Nüsouktakalaka Pablo ni'ipajee:

—Anii taya pümülatu'u
piakai, e'itaaushikai nütüma
chi César münakai, acheküsü
shikeraajünajatüin takuaippa
yaa'aya. Maa aka pütüjaain saa'u,
nnojotsü kasain taainjalain noulia
na judfokana. ¹¹Müleka eereje'e
kasa taainjalain anakaleje süpüla
o'uttünaa anainjee taa'in, nnojoiija'a
taya ojunaain süpüleerua ouktaa.
Akaajasa'a nnojorüle shiimain
tü aktüünakat amaa tachikü,
nnojolojo'o jaralüin laülaain taa'u
süpüla taapünajachin namüin na
judfokana süpüla no'utajachin taa'in.
Sükajee wayuuin romanoshi taya
apashii, tachuntüin to'uninnajachin
nünainmüin César süpüla
niainjachin ekeraajün takuaippa.

¹²Niasa'a Festo, naashajiraakalaka
namaa na nutujeejanakana, kasain
anain süpüla naa'inrajatüin. Je
süchikijee, nümakalaka nümüin
Pablo:

—Saa'u puchuntüitpain niainjachin
ekeraajün pükuaippa César,
tajütüichipaja'a pia nünainmüin.

**Festo, yootüshi nümaa
Agripa nüchikü Pablo**

¹³Je sülatapa jera ka'i süchikijee,
Agripa, chi aluwataashikai naa'u

na judíokana, antüshi Cesareamüin sümaa Berenice sünain asakaa Festo. ¹⁴Je süka een naka'iya yala, Festo, nükülaakalaka nümüin Agripa soo'opünaa tü nükuaippakat Pablo. Nümüshi nia:

—Anii wane wayuu püreesashi yaa, nüpünala Félix. ¹⁵Shiasa'a wanaa sümaa chajachinkain taya Jerusalén, na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana namaa na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, antüshii naya tanainmüin sünain naküjain tamüin süchikü tü kasain naainjalain naajüin otta sünain nachuntüin tamüin shii'iree tamüin nümüin sünain kaainjala'inya nia. ¹⁶Tamakalaka namüin sünain nnojolüin wakuappain wayakana romanokana tü ni'itaanajachin ekii wane wayuu sünain kaainjalashi'inya nia otta sümaa kasalajanain shia nümüin süpülapünaa nüntire'ennüin namaa na aküjashiikana nüchikü. Tüü, waa'inrüin süpüla nüsouktajachin naa'ujiraa shi'ipajee tü aküjünakat amaa nüchikü.

¹⁷“Müsüjase'e mayaaain nantüin, nnojotsü eekuu müin tatüma. Waneemüin ka'ikat, aikkalaashi taya süpüla akumajaa nükuaippa, tasaajitkalaka nia ne'ipamüin. ¹⁸Nayasa'a ne'e na antüshiikana sünain aküjaa süchikü tü kasain naainjalain, nnojotsü neweetira achikü wane kasa noo'omüin eekai mojuin ma'i, tü te'itaayaakat aa'u paala shiain naainjalain. ¹⁹Tü neweetitkat ne'e achikü noo'omüin, shia nnojolüin wanaawain nükuaippa sümaa nakuaippa sünain anoujaa nünain chi namaleiwasekai. Otta wane'eya, shia nüchikü wane wayuu ouktatüjüüma'a kanülüashi

Jesús, shiasa nüküjain Pablo nüchikü sünain katüin no'u. ²⁰Je süka nnojolüin tatüjaain saa'u jamüinjatüin tatüma süchajaaya sükuaiippa kasa makat aka tüü, tasakitkalaka Pablo sünain müleka nücheküle nu'uneein Jerusalénmüin süpüla nikeraajünüinjachin akuaiippa chamüin sünainjee tü aküjünakat amaa nüchikü. ²¹Je shiakalaka nüchuntüin jimatajatüin tü nükuaippakat atümaa süpüla niainjachin ekeraajüin shia César, chi kojutshikai sütüma wayuu maleekalia. Iraakalaka nia tasürülirüin sümaa tanajrüin naa'u. Shia ta'atapajaka ne'e eepa süpüla tajütajachin nia nümüin César”.

²²Niasa'a Agripa nümakalaka nümüin Festo:

—Anakaja'a taapajüle nüntüikü chi wayuukai.

Je Festo müshi nümüin Agripa:

—Watta'aya ne'e paapajeerü nüntüikü.

Antinnüshi Pablo nümüin Agripa

²³Shiasa'a mapa watta'amüin, antüshi Agripa sümaa Berenice otta na namaatalakana sünain a'anaaushin ma'i naya. Shiasa'a wanaa sümaa nekerolüin süpa'amüin tü miichi eenjanale naya noutkajaain, shii'iyatünakalaka namüin sütüma tü wayuu namaajatkalüürua sünain kojutüin ma'i naya atümaa. Eejana namaa, na sülaülashiikana surulaat otta na wayuu emiyo'useekana sulu'u tü pueulokat. Je Festo, nüsaajitkalaka Pablo. ²⁴Je nüntapa, nümakalaka Festo nümüin Agripa:

—Laülaashikalee Agripa otta jia wayuunnua yaakana wamaa süpüla ka'ikat tüü, iraa joo wayuukai

chira tantirüin jümüin. Napüshua'a na judíokana nantirüin tamüin nüchikü sünnain kaainjalain nia. Nantirüin shia tamüin cha'aya Jerusalén maa aka nantirüin shia tamüin yaa'ayaa Cesarea. Mojolooinsalii naya nekiiseru'u nüchiirua shii'iree nu'utünajachin aa'in. ²⁵Shiasa nnojölüin kasain naainjalain, saa'in tamüin, anakaleje süpüla nu'utünajachin anainjee naa'in. Jamaleinja'a, maa aka tü nüchuntakalaja'a ne'e niakai, niainjachin César, chi kojutshikai sütüma wayuu, ekeraajüin nukuaippa sünnain jaralüinjatüin shia, "tajütataaichipaja'a nia nünainmüin" tamakalaja'ayaka taa'in tale'eru'u. ²⁶Je süka nnojölüin tatüjaain saa'u tü kasain naainjalainjattaain tatüma nümüin César, anii nia tantirüin jümüin joolu'u, pümüinre'eja'a ma'i piakai laülaashikai Agripa, süpüla eenjatuin tü tashajüinjatkaleje nüchikü süchikijee püsakijain nia. ²⁷Malaayaakai saa'in tamüin nüjütünüin wane wayuu eekai püreesashin sümaa nnojölüin süküjünüin tü kasain naainjalain.

Nünüiki Pablo nümüin Agripa

26 ¹Nümakalaka Agripa nümüin Pablo:

—Jutatüsü süpüla pümüinjachin tü pünüiküjatkak paa'ujiraa.

Je Pablo niyalerüin najapü sünnain nu'ttüin sünnain aashajawaa. Müshi nia mayaa:

²—Anataale'e saa'in tamüin yaain taya süpüla ka'i tüü sünnain aashajawaa pümülatu'u piakai Agripa, piakai aluwataashikai waa'u, süpüla tasouktajachin taa'ujiraa suulia süpüshua'a tü naküjakak amaa tachikü na

judíokana. ³Anasü tamüin süka pi'raajüin ma'i tü wakuaippakat wayakana judíokana. Otta pi'raajüin ma'i tü sükuaiippa tü wanoujiakat, ke'epütakat wa'ülüjirawaa achiirua. Tachuntakalaka pümüin paapajüinjatüin ma'i süpüshua'a tü tamüinjatkak pümüin.

Nükuaiippa Pablo jintülejeeiwa'aya naashin

⁴"Napüshua'ale'eya na judíokana, natüjaa aa'ulu jamüin takuaippa jintülejeeiwa'aya taya, na'aka na judíojiraakana wanaa tamaa cha'aya toumainru'u otta cha'aya Jerusalén. ⁵Otta nayayaa, kaka'iyaiichi taya natüjaain aa'u sünnain shiain too'ulaküin waneepia nukuaippa na fariseokana, eekaja'a shia süpüla namüin pümüin sünnain shiimain, müleka nacheküle naküjeein. Wayainaja'a wayakana fariseokana alana'aleeka sünnain ekeraajaa sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa noulia napüshua'a na waneennua judíokana. ⁶Yaashi taya atümaa joolu'u sünnain ekeraajünaa akuaippa, shiaja'a ma'i ne'e süka ka'atapalain taya sünnain tü pütchi pansaakat paala nütüma Maleiwa namüin na watuushinuukana. ⁷Napüshua'a na wawalayuu polookana piammüin shi'ipapa'a nuu'uliwo'u Israel, na'atapajüin nikeraajüinjachin Maleiwakai namüin sümaa tü nüküjakak achikü paala, tü naa'inrajatkak nukajee chi Nüneekajalakai. Müshijase'e naya aa'inrüin nümüin Maleiwa, so'uka'i otta sa'wai, tü kasa kojutkat aka nia natüma. Sünnainje'eya ne'e tüü, ka'atapalaakat, laülaashikalee, naküja achikichi taya joolu'u na judíokana. ⁸¿Jamüshiikai

jia isakalaka jüchikü jünoujain
sünain nüso'ire'erüin saa'in wayuu
Maleiwakai?

**Nünüiki Pablo soo'opünaa
nulojoiwa'aya nachiiirua**

na anoujashiikana

⁹“Majachi tayakai paala, shiayaa
taajüin ta'yataainka ouktirainjachin
taya süchiirua aa'inraa kasa mojusü
noo'omüin na anoujashiikana
nünain Jesús, chi Nazaretje'ewaikai.
¹⁰Shia ta'yataaka amaa paala tüü
cha'aya Jerusalén. Sulu'u nayain
kaapajalain tamüin shikii na
laülaayuushiikana na'akajee na
sacerdote judiökana, tapüreesajirüin
wainma no'uluku na anoujashiikana.
Je nanain na eekana no'utünün
aa'in, eejachi taya apashii sünain
aapaa tanüikü sulu'u shia'inya anain
tüü. ¹¹Wainmatua müliaatajüin naya
tatüma sulu'upünaa süpüshua'a
tü ekirajüleekat na judiökana
shii'iree mojein nanüikü nüümüin
Jesús sünain namüin: 'Nnojoishi
niain chi Nüneekajalakai Maleiwa'.
Üttüsü ma'i taa'in noo'omüinrua,
ashutatataatshijese'e taya
sulu'upünaa pueulo sainküin mma
nnojotkat noumain na judiökana
sünain olojoo nachiiirua.

**Nünüiki Pablo soo'opünaa
wanaa sümaa neenajünün**

nütüma chi Senyotkai

¹²“So'uma'a wane ka'i, sulu'u
nayain kaapajalain tamüin shikii
otta sulu'u nayain ke'inaajalain
shia tajapululu'u na laülaashiikana
na'akajee na sacerdotekana,
o'unüshi taya Damascomüin süpüla
aa'inraa tüü. ¹³Shiasa'a sulu'u tü

wopukot, laülaashikalee, kale'o
ma'i ka'ikat, te'rüin wane luuso'u
chejeejatü sirumalu'ujee, katsinsü
ma'i suulia nuwarala ka'ikai,
ootolo'oloo müsü pasanainjaakalaka
taya süchiki wanaa namaa na
tamaajanakana. ¹⁴O'nnojooshiijese'e
waya wapüshua'a mmolu'u otta
taapakalaka wane pütchi müsü
tamüin süka pütchi hebreo: 'Sauloo,
¿jamüshi taya pümüin müliakalaka
ma'i taa'in pütüma? Müshi aka pia
saa'in tü paa'a e'ikaajakat sütüma
kojunainrü ne'e süsa'a saa'awaa
wanaa sümaa süsa'ijünün achüipa'a
süka o'ojia. Pasiruwaajiraashi
ne'e pia pükuaippa sünain
püchekaja'alaain toulia'.

¹⁵Asakitshijese'e taya: '¿Jarai pia,
Laülaashikalee?'. Asouktüshijese'e
chi Senyotkai te'ipajee: 'Taya Jesús,
chi müliakai aa'in pütüma sünain
pulojüin ma'i süchiirua tü wayuu
tamaajatkalüirua. ¹⁶Pütamaapa.
Püsha'walaa. Ee'iyataashi taya
pümüin süpüla te'itainjachin
pia süpüla tachepchiaa otta
süpüla püküjünjachin süchikü tü
pi'rüitpakat joolu'u otta tü pi'reetkat
tee'iyataapeena taa pümü'inya.
¹⁷Yayu'leechi pia suulia tü kasa
eekai naa'inreein püka na judiökana
otta noulia na gentilekanaya, na
anaa tajütünjachin anainmüin pia
joolu'u. ¹⁸Tajütün pia nanainmüin
süpüla pükaalinjünjanain naya
sünain ayaawataa saa'u tü
shiimainkat süpüla nayu'nnajanain
sa'akajee tü piyuushikat sünainmüin
tü waratshiikat otta süpüla
nnojoliinjanain naya ayatün
suupünaa nüpülain Satanás,
niainjachin nachajaain achikü
Maleiwakai. Je yalejee, sünainjee
nanoujain tanain, moteerü naa'in

niakai naainjala süpüla eenjanain naya apashii sa'aka tü nüchooinkat, nükatatkat suulia saainjala', müsü tü nüüikükat tamüin.

Pablo, nikeraajüin tü münakat nümüin naashin

¹⁹“Toonookalaja'aka, laülaashikalee, sümaa süpüshua'a tü nümakat tamüin chi ee'iyataashikai tamüin sirumalu'ujee. ²⁰To'ttokoloja'aya sünain aküjaa namüin na judiökana, palajanale'eya Damascojee, je süchikijee Jerusalénmüin je sainküin süpüshua'a tü mmakat Judea ottata'aya namüin na gentilekana, sünain nayaawajaainjanain suulia naainjala, sünain nee'irataainjanain nünainmüin Maleiwakai otta sünain naa'inrajatüin kasa nee'iyatajatkat aka sünain shii'iranaajaan naa'in. ²¹Shiaja'a ne'e taa'inrakaja'a tüü, tü anuu nata'ülirüin anainjee taya na judiökana cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa otta no'uteein anainjee taa'in.

²²“Je sükajee nükaaliijüin taya Maleiwakai, aniiyüija'a taya ayatüin sünain aküjaa nüüikü sümüin wayuu süpüshua'ale'eya, nünainjee chira wayuu eekai mojutüin nünainmüinre'eya chira eekai kojutüin sütüma wayuu. Nnojotsü kasain tamüin namüin yajejeeru'u suulia tü namakat na nüüikimaajanakana Maleiwa otta tü nümakat Moisés sünain shiain alatajatüin. ²³Namüin sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müliainjachin otta nu'utünajachin aa'in chi Nüneekajalakai Maleiwa otta sünain nüso'iraainjachin'aa aa'in süchikijee ouktaa. Je naküjain nüchikü

sünain nii'yatüinjatüin sünain ein tü o'ttawaakat suulia waainjala wapüleerua wayakana judiökana otta na gentilekana sükajee niain palajachin sünain oso'irawaa aa'in”.

Anoujinneeshi Agripa nütüma Pablo

²⁴Wanaa sümaa nümüin Pablo tüü naa'ujiraa, nümakalaka Festo nümüin nikiiseru'u:

—iMamainnashiche pia, Pablo! Mamainnaichi pia sütüma waneepiain pia sünain ekirajawaa sünain karaloukta.

²⁵Nümakalaka Pablo nümüin: —Nnojoishi taya mamainnain. Anashi taya, Festoo, piakai kojutshikai sütüma wayuu. Tü tamakat, kasa lotüsü sümaa shia'innya tü shiimainkat. ²⁶Ira'asa Agripa, chi aluwataashikai saa'u wayuu, nütüjaa aa'ulu tü kasa anuu taashajaan achikü, müshijase'e taya aashajaan sümaa nnojolüin kasain taa'awa achikü yaa nu'upalapünaa. Tatüjaashaata aa'uchi nia sümaa nütüjaain saa'u tüüyaalai taashajaakat achikü noo'opünaa Jesús, süka nnojolüin sülatüsüin sulu'u wane mma eekai me'raajuuin.

²⁷Nümakalaka nümüin Agripa: —Piakai laülaashikalee, ¿pünouja anainrü tü namakat na nüüikimaajanakana Maleiwa? Tatüjaa aa'ulu sümaa pünoujain.

²⁸Nümakalaka Agripa nümüin: —Nnojoi'a taya piyunküinjachin maalü süpüla pünoujiraa sünain niain Cristoin paajüin chi wayuu kanüliakai Jesús.

²⁹Nümakalaka Pablo nümüin: —Maalü, otta eepünaale ne'e shiale, nücheküle Maleiwa, nnojoi'a piainjachin ne'e anoujain pümüiwa, laülaashikalee, maa

aka taa'in, müinjana'aya anoujain napüshua'a na yaakana süpüla ka'i tüü sünnain aapajaa tü tamakat. Shiasa nnojoliinja'a müinjanain jia aka taa'in sünnain püreesaa atümaa sünnainjee anoujaa.

³⁰Shiasa'a nütamaakalaka chi aluwataashikai saa'u wayuu, o'ttataala chi sülaülashikai tü mmakat Judea, sümaa Berenice otta na waneennua laülaayuukana eejanakana yala namaa.

³¹Nakatalaakalaka mamüin aka türa sünnain aashajirawaa soo'opünaa tü nükuaippakat Pablo. Majiraashii naya:

—Nnojotsü kasain naainjalain chi wayuukai tü anakaleje anainjee süpüla nu'ütünajachin aa'in.

Ja'itakaja'a ne'e süpüla yaainjachin nia püreesain watüma, nnojotsü.

³²Nümakalaka Agripa nümüin Festo:

—Ajütünakaije achikü chi wayuukai müleka nnojorüle nuchuntü'inaya ne'e niakai niainjachin César ekeraajüin nükuai ippa.

Ajütünüshi Pablo Romamüin

27 ¹Je sümünapa wamüin: “Anashii najütünüle chamüin sulu'umüin tü mmakat Italia”, naapünakalaka Pablo namaa na waneennua püreesashiikana najapulu'u wane sülaülashi poloo shikii surulaat sulu'ujee tü waneekat shi'ipapa'a surulaat kanüliakat Nusurulaatse César münüin. Je chi sülaülashikai surulaat, Julio nünülia. ²O'unüshijese'e waya sulu'u wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Adramitio, wane anua yapairü ma'i süpüla o'unaa sulu'umüin tü süsha'wajülekalüirua

anua cha'aya Asia. Je eejachi wamaa Aristarco, wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü pueulokat Tesalónica sulu'u tü mmakat Macedonia.

³Je watta'amüin, antüshii waya sulu'umüin tü süsha'wajülekat anua cha'aya Sidón, eejachire naa'inrüin Julio wane kasa anasü nümüin Pablo sünnain nuu'ulaain nia nuwaraijaain saa'u tü nütünajunnuukat otta naapünajachin amüin natüma tü cho'ujaakat nümüin. ⁴Ojuittüin waya yalejee Sidónjee, asira'iraashii waya sümaalu'upünaa tü mma kanüliakat Chipre, pasanainkat sünnain palaakat, suulia tü jouktaikat süka wapanapajeein shia. ⁵Je alatüin waya sü'ütüpünaa tü mmakat Cilicia otta Panfilia, antüshii waya Miramüin, wane pueulo sulu'u tü mmakat Licia.

⁶Je yala, chi sülaülashikai surulaat, nünta anainrü wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Alejandría o'unajatü Italiämüin. Je no'onooje'etkalaka waya sulu'u süpüla ayatajanain waya sünnain tü o'unaaakat. ⁷Süpüla kojuya ka'i ayatshii waya o'unanajüin sümaa nnojoliin wountaataain akua sütüma tü jouktaikat. Antüshijja'a waya mojusheeka sü'ülümüin tü pueulokat Gnido. Je süka mojulaajüin tü jouktaikat wamüin, chakualajaashii waya suulia, wasaajaain shiyaama'apünaa Creta, tü mma pasanainkat sünnain palaakat. Alatüin waya sü'ütüpünaa tü mmakat Salmón, asira'iraashii waya sümaalu'u Creta, ⁸antataalain waya mojusheeka sulu'umüin wane mma yaa'aya ne'e sulu'u Creta kanüliasü Buenos Puertos, sü'ütüpa'asü tü pueulokat Lasea.

⁹Je süka wattairüin saalin ka'i tü alatakat, mojutaairü saa'in o'unaa

shirokupünaa tü palaakat süka sülü'ülaain süka'iyia tü juyapuulin mmapa'akat. Shiimain tüü, süka sülätüürüin tü ka'i saamajakat o'u tü jud'fokalüürua juya'wai. Müshijase'e naashalaaain Pablo namaa süpüla jimatajanain waya yala'aya. ¹⁰Müshinia namüin:

—Wayuünnuaa, mojusüsa saa'in tamüin o'unaa, wainmeerü kasa amülouikat watüma. Nnojoleerü shiain ne'e amüloulin tü anuakat sümaa tü süisekat, eeshi'iyia ne'e süpüla ouktüin waya'yaa.

¹¹Je chi sülaülashikai surulaat, nia noonooka amaa ma'i chi sülaülashikai otta chi suchupeetsekai tü anuakat nuulia Pablo. ¹²Je süka mojuin tü süsha'wajülekat anua yala süpüla walatirajatüin yala tü juyapuulin mmakat, kojuya na paa'inwakana sünaain shia'inaya anain wojuittajanain yalejee je woo'ulaküinjanain wantüin Fenicemüin, wane mma'yaa sulu'u Creta, süka een wane süsha'wajüle anua yala eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Je tüü, kache'esü, wane süche'ekatt wopümüinsü palaapünaalu'u otta wane süche'ewala'atakatt wopümüinsü uuchipünaalu'u. Anteeshii waya yalamüin süpüla walatirajatüin tü juyapuuliikat yala'aya.

**Pablo sümaa tü eejatkalüürua
nümaa, müliaajüshii**

sütüma wawai shiroku palaa

¹³Je süka suwawalaain jiyatta'a wane jouktai uuchijeekana, anayaairü süpüla ayatüin waya sünaain o'unaa naajüin.

Najaraittüinjese'e süchukua'a sulu'umüin tü anuakat tü karapinkat. O'unüshii waya sünaain pejepünaainja'a waya sünaain sotkat palaa. ¹⁴Je yaaulerü süchikijee wojuittüin, antüsü wane wawai wanain, palaajeekuat wiinnaalu'u, sünaainjeejatü tü mmakat. Shi'yaatirüinjase'e ma'i tü anuakat wamaa. ¹⁵Otta sülü'üjüinjase'e waya. Je süka isain wachikü shi'ipapa'akain watüma tü anuakat shi'ipajee tü wawaikat, waawalüitpa wakuaippa süpüla tü wawaikat, eepünaale ne'e waya sülü'üjüin.

¹⁶Alatüshii waya shiyaama'apünaa wane mmachan pasanain sünaain palaakat, kanüliasü Cauda, eejatüle jiyattain saa'in tü wawaikat. Je süchipünaa wainma wamüliala, wainküin wo'ote'erüin sulu'umüin tü anuakat tü anuachan sükorolokat. ¹⁷O'otooin shia watüma, wakaalajüin tü anuakat süka jiiku suulia saawaja'alaain sükorolo süpüla su'walakajaain. Je mapa süka mmolüin naya seema sütüka'alaain tü anuakat sünaain tü mma kanüliakat Sirte, wane jasai ko'oyotsü süle'eruu palaakat, nasiratitkalaka tü uniakat unapümüinkana'aya suulia tü wawaikat. Je noo'ulaakalaka tü anuakat su'unüin sütüma tü wawaikat.

¹⁸Je waneemüin ka'ikat, ayatsü katsüin woo'omüin tü wawaikat, nojunüitkalaka süpüshi süise tü anuakat shirokumüin tü palaakat süpüla jamaamainjatüin shia. ¹⁹Je apünüinpa ka'i sünaain waraittüin waya, na anuapü'ükanaya ne'e, nojunataainja'aya tü sükorolokat tü anuakat, tü nnojotkat ja'ijaain ma'i. ²⁰Süpüla kojuya ka'i, nnojoiishi

ee'iyalaain chi ka'ikai otta tü jolotsükalüürua. Je sütümajee tü wawaikat, a'yaatirakat ma'i wamaa tü anuakat, nnojolüitpa we'itaa'in sü'nain wo'ttaainjanain.

²¹ Je süka kojuyain ka'i walatitkat sü'maa nnojolüin kasain weküin, nütamaakalaka Pablo sü'nain nüsha'walaain pasanain wanain wapüshua'a. Müshi nia:

—Wayuunnuaa, müleka jaapaaleinkeje tamüin tü tamakat jümüin sü'nain nnojoliin wojuittajanain Cretajee, nnojolüje we'rüin tü müliaa we'rakat maa'ulu otta nnojolüje kasain amüloulün jütüma. ²² Je joolu'u, ijalia jia! iJühechera jaa'in! Süka jamüin, nnojoleerü jaralüin ouktüin ja'akajee, mayaa'inje'e shieerüin amüloulün tü anuakat woulia.

²³ Aipa'inka, ee'iyataashi tamüin wane aapiee nüma'anajeejachi chi Maleiwakai, chi Maleiwa laülaakai taa'u sulu'u taa'inrüin nüümüin tü kasa kojutkat aka nia tatüma.

²⁴ Müshi nia tamüin: “Pablo, nnojo mmolüin pia. Nnojoleechi pia nuu'ulaain Maleiwakai ouktüin süka püntajachi'inya ma'i nümlatu'ümüin César, chi laülaashikai, süpüla püsouktüinjachin paa'ujiraa. Otta pünainjee, nnojoleerü nuu'ulaain Maleiwakai ouktüin tü wayuukalüürua yaakat pümaa sulu'u tü anuakat”. ²⁵ Je sü'nainjee tü nümakat tamüin, tamüshii jia: iJalia jia, wayuunnuaa! iJühechera jaa'in! Tanoujain sü'nain müinjatü'inya wakuaiippa nütüma Maleiwakai maa aka tü münakat tamüin. ²⁶ Shiasa sütükaajeerüin ja'a tü anuakat wamaa saa'ujee wane mma pasanain sü'nain tü palaakat.

Kato'uchii na wayuukana wanaa sü'maa

amüloulün tü anuakat

²⁷ Shiasa'a so'u wane ai, shikeraajapa tü polookat pienchimüin ai waa'u sü'nain tü o'unaakat, sü'nain walü'üjaatünakuu wamünüin sütüma tü jouktaikat shirokupünaa tü palaa kanülüakat Adriático, maa aka süse'eru'u aikat, antajüsü nale'eru'ümüin na anuapü'ükana sü'nain pejein waya sü'nain sot tü palaakat.

²⁸ Noo'ulakakalaka je'tsüin shiinot tü palaakat, eekalaka shia piama shikii tüna. Je mamüin aka türa, noo'ulaküin shia süchukua'aya je eekalaka shia poloo ja'ralimüin tüna. ²⁹ Je süka mmolüin naya seema no'onoojüin saa'u tü ipa joyojoyotkat shiroku palaa, nojutüin pienchisü karapin. Yaasü shia nojutüin süchiiruajee tü anuakat süpüla shiiyalajüinjatüin sukua. Je shapaatüsü ma'i naa'inrua shii'iree ja'yuumaatüin.

³⁰ Nayasa'a na anuapü'ükana, a'luwataweesü naa'inrua sulu'ujee tü anuakat. Nojutirüinjase'e shirokümüin palaakat tü anuachan sükorolokot tü anuakat sü'maa shiayaa'injatüin nayurülüin, süpüleeruajee tü anuakat, tü süpükalüürua tü karapinkalüürua.

³¹ Niasa'a Pablo, naapitkalaka chi sülaülashikai surulaat otta na nüsurulaatsekana sü'nain nüümüin namüin:

—Müleka nnojoliire makatüin nala wayuukana wamaa sulu'u tü anuakat, nnojoleena o'ttaain jia.

³² Na'yonoojookalaka na surulaatkana tü süpükat tü

anuachankat sünainjee tü anuakat sünain najünaain süchikü.

³³ Je eeíwa'aya aikat, Pablo, naashajaa amaana naya napüshua'a süpüla neküinjanain. Müshi nia namüin:

—Alatüürü poloo pienchimüin ka'i jaa'u sünain nnojoliin jikakai aa'in, sünain shiataain ja'atapajüin ma'i kaseerüin alatüin mapeena. ³⁴ Anashii müleka jiküle jütsinru'uiwa jia süpüla jiyu'laainjanain suulia tüü süka anakat akuaippa. Nnojoleechisa jaralin jamüin, eeyaa ne'e jaraleechin pasiruwain.

³⁵ Je süchikijee nümüin tüü, naapaainjese'e wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwakai saa'u yala no'upala napüshua'ale'eya. Je sünain nüshataain shia, ekaaja'a nümüin.

³⁶ Je yalejee, atütülaashii naya napüshua'a sünain eka'iree.

Neküinakalaja'aka napüshua'a.

³⁷ Eeshii waya wapüshua'a 276 sulu'u tü anuakat. ³⁸ Ne'ikapa naa'in sünain ekaa, nojunüin tü trigokat shirokumüin tü palaakat süpüla jamaainjanatüin tü anuakat.

³⁹ Je ja'yuuupa, na anuapü'ükana, nnojotsü nayaawatüin tü mmakat eejanale waya. Akatsa'a shiain ne'rüin wane sot tü palaakat jutatshiisü eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Shiajase'e naapaaka sulu'u shiain anain noo'ulaküinjanatüin nawatirüin tü anuakat sünainmüin tü sotkat palaa. ⁴⁰ Na'yonoojooinjese'e tü süpükalüürua tü karapinkalüürua sünain noo'ulaain shiairua yala'aya. Je nasiwatakalaka tü wunu'u apala'ijakat sunut tü anuakat süpüla ne'itainjanatüin

shia süchukua'a shirokumüin tü palaakat. Nawatalüin iipünaamüin, süpüla tü jouktaikat, tü unia yaakat süpüleeruajee, chakualiikalaka wasünajüin sünain tü sotkat palaa. ⁴¹ Shiasa'a ne'e tü anuakat, so'otookalaka saa'u tü jasai ko'otüsukat süle'eru'u tü palaakat, eejatüle sütükaain. Yalaairaja'a shia ju'ttüin süka shi'ichikat sünain tü mmakat. Yaakalia ojuichajüin sa'ata tü anuakat yaa süchiiruajee sütüma sütsin tü süshikat palaa.

⁴² Nayasa'a na surulaatkana, jülüjasü naa'in no'uteein naa'in na püreesashiikana suulia isajüin naya shirokupünaa tü palaakat.

⁴³ Akatsa'a nnojolin nuu'ulaain chi sülaülashikai surulaat naa'inrajatüin shia süka kateein no'u Pablo nütüma. Shiakalaka ne'e naapa ekii nojunuujaainjanain palajana shirokumüin tü palaakat na eekai natüjüin katünaa süpüla nantajanain jososhiipa'amüin. ⁴⁴ Otta na waneennua, no'unajanain süka taapüla otta süka sa'ata'ata tü anuakat. Je mayaa, antüshii waya wapüshua'a jososhiipa'amüin süka anakat akuaippa.

Pablo cha'aya Malta

28 ¹ Wojuittaapa wapüshua'a jososhiipa'amüin, watüjaa aa'ulu sünain Maltain sünülia tü mmakat eejanale wo'otüin. ² Na wayuu yaleje'ewaliikana sulu'u tü mmakat pasanainkat sünain tü palaakat, anashaatashii ma'i naya wamüin. Wantaiwa'aya nachuwajaakalaka siki miyo'usü ma'i suwarala natüma süpüla waaturujüinjanain wapüshua'a süka sü'itüin tü juyakat otta alin tü jemiaikat.

³ Je Pablo, chashi okotchojüin wunu'u jutsü je nujunakalaka shia so'umüin tü sikikat. Shiasa'a yalejee sünaïnjee tü wunu'u nükotchojonoinkat, suju'iraakalaka wane wüi ouktasiro'ut süpüleerua saa'ayula tü sikikat sünaïn sükacheraain sünaïn tü najapükat.

⁴ Je na wayuu yalajanakana sulu'u tü mmakat, ne'rapa tü wüikat kachetüin sünaïn najapü Pablo, majiraashii naya: "Eekaja'a eera wayuukai chii, uwomuyuushi eera süchikü wayuu. Müshijase'e nia, nnojolin shipije'ereein tü maleiwa süpü'tüyakat kasalajanaa atüma sümüin saainjala wayuu, chi o'ttooshi paala suulia ouktaa shirokujee tü palaakat". ⁵ Je Pablo, nujututajaain tü wüikat so'umüin tü sikikat je nojoittaainja'a nia jamajüin süchikijee süchotüin.

⁶ Napüshua'a, na'atapajüin nushushujünüinjachin otta nujutuujinjachin mmolu'u shiale sünaïn ouktüin sütümajee tü shiweneenasekat. Süchikijee watta nama'a sünaïn ne'rajüin naa'u otta ne'rüin sünaïn nnojolin jamajüin nia, a'wanajaasü naa'in noo'omüin Pablo. "Maleiwasa chira", majiraashii joo naya.

⁷ Je yala peje sünaïn tü eejanale waya, eesü wane mmairua nukorolo chi wayuu laülaashikai yala sulu'u tü mmakat Malta, kanüliashi Publio. Je chi wayuukai, kapülashii wayakana naa'in neenajaakalaka waya nipi'alu'umüin, chajanakalaka waya nüma'ana so'u apünüin ka'i.

⁸ Je yala, eejachi chi nüshikai Publio ju'letiraain sümaa ayuulii. Ja'isü nüle'eru'upünaa otta e'ijjashi nia isha. Nu'unakalaka Pablo sünaïn nünalüin nia. Je süchikijee

naashajaain nümaa Maleiwakai naa'u, ni'itaakalaka najapü naa'u otta anakalaka nia nütüma. ⁹ Je sulu'ujee tüü, antüsü tü waneerua ayuuisükalüiruaya'asa eejatkat yala sulu'u tü mmakat. Je anasü tüüiruaya nütüma Pablo. ¹⁰ Saa'u talatüin ma'i naa'in wamaa, nasülajüin wainma kasa wamüin wayakana. Je mapa, wo'unajanapa, naapüin wamüin süpüshua'a tü kasa cho'ujaajeetkat wamüin sulu'upünaa wopu sünaïn tü o'unaakat.

Pablo, antüshi Romamüin

¹¹ O'unüin wayaja'a süchikijee walatirüin tü apünüinkat kashi yala'a sulu'u tü mmakat, o'unüshii waya yalejee sulu'u wane anua yalajataja'a alatirüin tü juyapuulin mmapa'akat. Je shia, wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Alejandria. Otta shia, kanainsü no'uyaakua na maleiwayaa senkeyuukana kanüliakana Cástor otta Pólux yaa shi'ipo'unain. ¹² Antüshii waya sulu'umüin süsha'wajülekat anua sulu'u tü pueulokat Siracusa, eejanale waya makatüin süpüla apünüin ka'i. ¹³ Je yalejee, o'unüshii waya sünaïn pejepünaain waya sünaïn sot tü palaakat, antatatalain wayaja'a sulu'umüin tü pueulokat Regio. Je waneemüin ka'ikat, awawatsü wane jouktai uuchijeekuwalü. Ojuittüshijese'e waya, antatatalain watta'amüin sulu'umüin tü pueulokat Puteoli. ¹⁴ Je yala sulu'u Puteoli, wanta anainna wane anoujashii, na anaa a'alijirüin waya süpüla makatajanain waya namaa süpüla wane semaana. Je yalejee, o'unüinapainja'a waya Romamüin.

¹⁵ Yalejee Romajee, na anoujashii yalajanakana, naapapa wachikü

sünain wantajanain, o'unüshii naya wapanapa sünain na'atapajüin waya sulu'u tü pueulo kanüliakat Foro de Apio otta waneerua eekai wane atunkapünaalee kanüliasü Tres Tabernas, sulu'usü tü wopukat. Je ni'rapa Pablo na anoujashiikana, aapüshi analu'ut nümüin Maleiwakai otta anatchonsü naa'in namaa. ¹⁶Je wantapa Romamüin, oo'ulaanüshi Pablo kepiayaain sulu'u wane miichi nümüiwa nümaa waneeshichan surulaat e'rajüshi naa'u.

**Pablo, aküjüshi nüchikü
Senyotkai cha'aya Roma**

¹⁷Apünüin ka'i süchikijee nüntüin Pablo Romamüin, neenajirüin na nemiyu'usekana na judíokana chajanakana Roma. Je yaapa naya jutkatüin, nümüshii naya:

—Wa'lemüinyuwaa, nnojotsü kasain taainjalain noulia na judíokana ko'ulukukana taya otta jiakana. Ja'itakaja'a suulia tü akuaippaa nanainjeejatkat na watuushinuukana, nnojotsü kasain taainjalain. Soo'opünaa nnojolüin kasain taainjalain, ata'ünnüshi taya cha'aya Jerusalén süpüla püreesaa atümaa. Je chejee, alatinnüshi taya najapulu'umüin na laülaayuu romanokana. ¹⁸Je naainnuu, süchikijee nasakijain taya sünain tü takuaippakat, najüteeyaa achikichije'e taya süka nnojoliin nantüin sünain tü kasa anakaleje süpüla o'utünaa anainjee taa'in. ¹⁹Akatsa'a nayoukta achikü na judío chajanakana tü tajütünajachin achikü, tü anuu kasirüin takuaippa tachuntajachin sünain niainjachin ekerajüin takuaippa César. Nnojotsü shiain süka ein tü taküjainjatkat

amaa nachikü na judíokana wanaa tamaa nümüin, shia ne'e süka tasouktajachin taa'ujiraa nümülatu'umüin. ²⁰Tü teenajitka apüla jia shia süpüla te'rüinjanain jia otta taashajaainjachin jümaa süka yaain taya püreesain sünainjee aküjünaa achikü sümaa kasa nnojotkat taa'inrüin. Jütüjawee aa'ulu tatüma sünain yaain taya püreesain sünainjee anoujaa sünain nüntüichipain chi Nüneekajalakai Maleiwa, chi wa'atapajakai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel.

²¹Namakalaka nayakana nümüin:

—Wayakana, nnojoshii waya anta amüin karaloukta chejee Judeajee püchikümaajatü. Ja'itakaja'a na wayuu judío antakana yaamüin chejee, nnojotsü kasain naküja amaa püchikü otta nnojotsü jamüin nanüikü poo'opüna'ayaa.

²²Wayakana, waapajee amüinrü pünüikü jamüin paa'in noo'opünaa chia wayuukai, chi Nüneekajalakai Maleiwa paajüin. Watüjaa aa'ut sünain mojuin sünüikü wayuu maleekat sümüin tü jünoujakat anain jiakana nümaajanakana chia wayuukai.

²³Je ne'itaakalaka wane ka'i nümüin Pablo, tü anuu nanta o'u sünain wainmain naya nünaainmüin, eejachire nia kepiayaain. Watta'ajee maalü sünainmüinre'eya motsopa ka'ikat, Pablo, aküjashi namüin süchikü tü nükuaiippakat Maleiwa sünain aluwatawaa. Nüküjain namüin noo'opünaa Jesús sükajee tü nüshajalakat Moisés otta na nüünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikümaajatkat Maleiwa shii'iree nanoujeein nünaain Jesús sünain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa.

²⁴Waneinnua, nanoujain nümüin tü nümakat. Otta wane ne'ipa, nnojotsü nanoujain. ²⁵Je sünain nnojoliün wanaawain nanüikü soo'opünaa tü nümakat Pablo, o'unayaa müshii naya. Je nnojoliwa'aya na'walakajaain, nümüshii naya Pablo:

—Shiimainja'aya tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa nümüin Isaias, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, süpüla nümüinjatüin shia namüin na jutuushinuukana, tü nümakat mayaa:

²⁶“Pu'unapa sünainmüin wayuukalüirua tüü pümaiwa sümüin:
‘Naajüin Maleiwakai,
ja'itatataairü ma'i jaapüin otta ji'rüin,
nnojottataaleerü jiyaawatüin aa'u’.

²⁷Pümapa tüü sümüin, süka jamüin, müshi chi Maleiwakai:
‘Tü wayuukalüirua, süsülajaain süche'eirua otta so'uirua toulia.
Süchechajaain saa'inrua suulia nayaawatüin saa'u tü shiimainkat.

Nnojoishii naya ouyanteein tanainmüin.

Müleka naa'inrüleje shia, anasiije tatüma nakuaiippa suchukua'a tamaa' ”.

²⁸Ayatshija'a Pablo sünain aashajawaa:

—Jütüjaa jümata saa'u sünain ni'itaain Maleiwakai sünain su'uninnajatüin pütchikat tüü, nüchikümaajatkat sünain o'tte'eraa, nanainmüin na gentilekana. Alu'utateerüjasa'aya natüma naa, naapaajeerü.

²⁹Kettaain nümüin Pablo tüü, o'unüshii naya aa'ayajiraatataalain ma'i nayajiraakana ne'e.

³⁰Je Pablo, yalajachi yala süpüla piama juya sulu'u wane miichi na'anapala kayanamüinwaisü nütüma. Je yala, kapülawaisü naa'in süpüshua'a tü eekai suwaraijaain naa'u.

³¹Sünain meimolüin naa'in otta sümaa nnojolin jaralin ataijüin nükuaiippa, Pablo, aküjashi süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa otta ekirajüshi nia noo'opünaa chi Senyotkai Jesucristo.